

Левко Лук'яненко

НЕЗНИЩЕННІСТЬ

Видання 3-є доповнене

Київ 2008

ББК 63.(4УКР)6
Л84

Видано за сприянням Всеукраїнської Асоціації "Афганці Чорнобиля" та Всеукраїнського громадського об'єднання ім. Н. Махна "Гуляй Поле" до 80-річчя автора, з глибокою повагою

Лук'яненко, Левко.
Л84 **Незнищенність.**

ISBN 966-608-422-8

У книжці автор розмірковує про незнищенність української національної ідеї, стверджує віру в непереможність українського народу, щиро і сердно висловлює думки націоналіста, який інтереси України ставить понад власні.

Для широкого загалу.

ББК 63. 3(4УКР)6 © Л. Г. Лук'яненко

Читаче!

У передмові до другого видання я відповів на питання, навіщо друкувати цю книжку. Питання, ясна річ, риторичне, бо той факт, що 10-тисячний наклад видання 2004 року давно розійшовся, є найкращою відповіддю.

За минулі два роки відбулося так багато карколомних подій в Україні! Величезний здвиг народу в Помаранчевій революції. Здавалося, загомонила вся Україна і понесла бадьорі помаранчеві символи із краю в край, і наповнили ці символи серця українців великою надією на цілковите усунення остогидної кучмівської влади.

Підіймається новий лідер нації, вродливий українець-східняк з козацького роду. Його серце наповнене любов'ю до рідного краю і своїм зором він охоплює Кримські гори й високу Говерлу, Полісся і Причорноморське узбережжя. Виростаючи зі слави козацьких подвигів, він ширяє думкою у синє небо під ясні зори, наповнює вірою мільйони душ, що п'яніють від щастя бачити, як випростується хребет довго зігнутих у покорі людей, як повертається до них гордість за своє українство, як на майдані Незалежності народжується почуття братерської солідарності й готовність великим Майданним Кошем — як бувало колись Запорозьким — кинутися у бій з ворогами і задля добра дітей своїх та спасіння слави рідної неньки-України скласти свою голову.

О, блаженні тижні й місяці! Як багато в той час уперше відчули себе українцями, глянули на ближнього без підозріння, але з бажанням простягнути йому руку, поділитися хлібом і разом заспівати призабутої пісні, що колись лунала із вуст матері, й почути вольовий наказ батька:» Сину, настав час боронити рідний край — іди! І хай не здригнеться рука твоя і не затьмариться душа марним сумнівом. І знай: смерть за рідний край-це козацька славна смерть! Не зганьби честь роду нашого!»

А в цей час, якась киянка принесла полив'яне відро гарячого борщу і стала годувати майданників, примовляючи: «Їжте, хлопці, та женіть супостата Кучму! А борщу я ще принесу». З високої майданної трибуни лунали слова справедливої помсти:

«Бандити сидітимуть у тюрмі!»

Їхній автор високо над нами. Ми підіймаємо його все вище й вище над собою, над Майданом, над цілою Україною. О, слава Богу — маємо керманича, що підійме Україну з колін і виведе на широкий шлях духовного відродження і гідного достатку!

Останній промовець зійшов з трибуни і тоді звіддалік долинула пісня-гімн

Не пора, не пора, не пора
Москалеві, ляхові служить.
Довершилась Україні кривда стара —
Нам пора для України жить!

Я пішов у напрямку пісні. З гурту виділилися два чоловіки й пішли мені на зустріч. Привіталися, бо знали мене. Відвели в бік, щоб люди не чули, нагадали про себе. Я

згадав одного. І тоді кажуть: «Нас тут сотня. Розбита на чотири чоти. Маємо пістолі і дещо іншої зброї. Якщо москалі стрельнуть, маємо чим їх упокорити». Дали мені свої координати і сказали, що готові виконати мій бойовий наказ.

Я подякував за готовність до бою й відпустив хлопців. Так — думаю — Ющенко має достатньо засобів, щоб реалізувати волю оцього народу». Допоможи ж йому, славний Боже!

Левко Лук'яненко

Читач запитує

Навіщо друкувати цю книжку? Адже однаково життя має свій плін, а багато інших цікавих статей у журналах чи брошурах мало дотичні до нього. Той, хто стоїть за токарним верстатом чи працює в полі, не читає цих статей, а хто пише статті — той не стоїть за верстатом і не працює в полі. У цих людей різне життя, і що їм одне до одного?

Та ні, шановний добродію, це не так. Не дарма в Біблії написано: спочатку було слово, а в “Кобзарі” сказано:

“Ну що б, здавалося, слова...

Слова та голос — більш нічого,

А серце б’ється, ожива,

Як їх почує!”...

Кожна людина має душу, сприймає слова і відгукується на них. Як відгукується? А це залежить від того, які слова: щирі, правдиві — чи лукаві й брехливі.

Правдиве слово промовляє до людини її інтересами, зачіпає душу, хвилює. А брехливе — викликає опір і відразу.

Між тим, хто пише, і тим, хто в полі працює, немає непрохідної стіни. Це люди одного народу, однієї прив’язаності до рідної землі. Доля кожного з них тисячами ниток пов’язана з долею нації. У цих людей різне суспільне призначення, але вони — молекули одного тіла. Селянин вирощує хліб, інтелігент продукує ідеї. Інтелігент споживає селянський хліб, а селянин — вироблені інтелігентом думки. Інтелігент не може жити без селянина, але й селянин не може жити без творців духовних цінностей, бо в нього також є душа, яка шукає кращого, витворює мрію і любить тужливу пісню, що, сумуючи за минулим, лине в небесну височінь, шукаючи кращої долі. Нація — мов людське тіло: їй теж потрібні руки, потрібна голова, аби нормально жити.

І коли бачимо, як все ж таки змінюється свідомість народу, як він виходить з комуністичного дурману, то усвідомлюємо,

що це відбувається не тільки під впливом змін умов життя, суспільного становища людей, але також під впливом побаченого, почутого, прочитаного. Прочитаного! А щоб було що прочитати, потрібно, щоб була своя розумна інтелігентна людина, спроможна написати щось розумне.

Щодень виникають болючі питання: чого в Україні погано жити, коли Господь дав українцям усе найкраще в світі — і землю, і клімат, і багаті корисні копалини? Хто винен, що маємо таку безсовісну й егоїстичну владу — хтось інший чи ми самі? Прочитати змістовну статтю, книжку про наболіле — однаково що побалакати з розумною людиною. Тому читайте, думайте, сперечайтесь, виробляйте своє власне

розуміння проблем. Не лайте автора, він іде до вас з доброю душею і тими думками й поясненнями, на які спромігся.

Якщо глибше проникнете в проблему і краще її висвітлите — це означає, що ви, спершись на досвід попередника, пішли далі за нього. Хтось, використавши ваш досвід, зрозуміє проблеми ще глибше й піде вперед ще далі за вас. Кожне наступне покоління розумніше попереднього — у цьому прогрес людства. Радіючи йому, радіймо приходу у світ людей розумніших за нас. Важливо, щоб серце було доброзичливе і бажало сусідові добра, а думка щоб була спрямована на подолання колоніальної спадщини, очищення влади від промосковської агентури, злодіїв і зрадників, на відродження і розквіт нашої рідної України.

Я не пропоную читачеві одкровення біблійного Івана Богослова, але думки націоналіста, який інтереси України ставить вище інтересів власних.

Про шлях нами пройдений

*“Один одного хваліте,
тоді Сі Бог вас похвалить”.*

Лука Жидята, церковний і політичний діяч ХІ ст.

Упродовж 1990-1991 рр. Україна здійснила мирну національно-визвольну революцію, в якій розв’язала два великих національних завдання: вийшла з-під влади Москви і проголосила незалежність України, пододала комуністичну диктатуру і запровадила демократичний лад.

Проте національному організмові не вистачало сили замінити колоніальну адміністрацію патріотичною владою, і Україною вже тринадцятий рік керують старі кадри. Вони служать не Україні, а своїм кланам та інтересам своїх закордонних батьківщин. Тому перед Україною ще стоїть завдання здійснити соціальну революцію для заміни комуно-олігархічної влади на українську патріотичну владу.

Чим були ці роки, що минули, для України — утвердженням незалежності, змарнованим часом, розширенням у народі ідейних горизонтів і доланням московської ідеології? Чи могли вони бути інакшими?

Залишу відповіді на перші запитання іншим, а сам зосереджу увагу на останньому.

Нетерпеливому читачеві, який, не прочитавши текст, уже хоче знати відповідь, скажу: тринадцять років незалежності не могли бути інакшими! Якщо він не вірить, то хай подивиться сам на себе збоку (або на свого сусіда) і скаже, чи дуже і як саме він змінився за ці роки. Не абстрактно, загалом, а конкретно — в чому саме він змінився. І по роках; коли і які події на нього так вплинули, що він почав діяти так, як доти не діяв. Хай, наприклад, пошукає в собі такі зміни: колись він не дотримував даного знайомому чоловікові слова — тепер дотримує, колись крав (у колгоспі, на заводі) — тепер не дозволить собі взяти чуже, раніше думав одне, а казав інше — тепер не кривить душею, раніше в людях помічав недоліки і так їх характеризував — тепер помічає в них добрі риси, раніше брехав, потім перестав брехати, раніше не боявся гріха — тепер став його боятися, тобто раніше був homo soveticus, а тепер став нормальною людиною європейської християнської цивілізації.

Зміни, справді, відбулися великі: у світогляді — позитивні, у моралі — негативні. Але коли пересічний громадянин вимагає від влади, аби вона дбала про нього, а сам не дбає про свою матір, аби влада була чесною, а сам краде, то я кажу цьому простому чоловікові: той, хто нагорі з великими владними повноваженнями, і ти дієте однаково неморально. І той, хто вкрав на чужому городі відро цибулі, і той, хто вкрав ешелон металопрокату, — однаково злодії і порушили заповідь “не вкради”, отже скоїли гріх. Тому, лаючи владу за те, що вона розвалила й розікрала промисловість і сільське господарство і позбавила трудящих праці, подивися на себе: чи ти чесніше чинив у своїх маленьких масштабах? Якщо чинив не чесніше і так чинити тобі було природно й нормально, то це як-

раз і пояснює, чому ми так недолуго розвивалися й господарювали, адже Україна — це ми з вами з отими радянськими звичками, нахилами, властивостями.

Проте над цим варто подумати докладніше. Чи правий народ? Якщо правий, то в чому його правота?

* * *

Популістична комуністична пропаганда привчала дивитися на трудящих як на суть народу, де зосереджена вища мудрість і критерій добра і зла, справедливості і прогресу. А тим часом об'єктивне вивчення історії свідчить про щось зовсім інше.

Нові ідеї творить не народ, а еліта. “Народне мислення інертне і за своїм змістом запізніле. Воно змінюється поволі і в час революції консервативне”, — сказав академік В. Вернадський (див. Лук'яненко Л. Сповідь у камері смертників. — К., 1991, с. 73).

Коли в середовищі еліти виникає нова суспільна ідея, народ її ще не сприймає. Народ звик до старих ідей. Вони здаються йому природними, правдивими і єдино можливими. З ними наче в добрій звичній одежині — затишно, зручно, привітно й приємно. В людини виробляється позитивне емоційне ставлення до звичної ідеї, вона по суті любить її.

Нова ідея ставить під сумнів попередні ідеї. Вона несе в собі заперечення того, у що людина вірить. Це виглядає замахом на її духовний спокій. Людині здається, наче в неї хочуть забрати зручну, теплу одежину і виштовхнути навпроти холодного вітру. Зрештою, вона любила ідею. А тепер їй кажуть, що та ідея помилкова і загалом недобра. То хіба це означає, що людина була неспроможна сама розпізнати помилковість ідеї, що вона обмежена? І самолюбство її бунтує й протестує.

Світогляд формується на основі знань (уподобань, наслідувань...): Знання людина нагромаджує повільно. На здобуття загальної освіти вона витрачає одинадцять років, потім весь перший період життя поповнює знання і формує свій світогляд: надходить нова інформація, мозок переробляє її і відповідно коректує світогляд.

Щоб радянські люди не змінювали свій світогляд в антирадянський бік, комуністичний режим цілком і повністю заборонив доступ простій людині до некомуністичних ідей: небажану бібліотечну літературу заховав у спеціальні сховища, іноземні радіопередачі глушив, книжки і будь-яку іншу друковану продукцію з-за кордону не дозволяв ввозити до СРСР і встановив сувору цензуру на всі внутрішні видання. Коли з технічних причин тотальний контроль за потоками інформації став неможливий і до радянських людей почало потрапляти все більше позацензурної інформації, почалася ерозія комуністичного світогляду, а з нею і критичне ставлення до радянської дійсності. Це поступово спричинило те, що захисників старого ладу виявилось недостатньо, аби захистити СРСР від розвалу. Довгий шлях до звільнення українського народу від промосковського комуністичного світогляду можна пояснити кількома причинами.

Перша причина полягає в тому, що людина загалом повільно набуває нові знання, а отже, нешвидко змінюється її світогляд.

Друга причина в тому, що поширення нової інформації відбувалося неоднаково по всій території України. Наприклад, перші дописи і статті про політичні

репресії, жорстокі звірства, тортури і мордування, про людиноненависницькі риси Леніна та його різні збочення почали з'являтися наприкінці 80-х років у самвидавних газетах зовсім невеликими накладками. Політично активні громадяни (націоналісти, дисиденти, демократи) їх читали й перечитували в Києві, Львові, менше — в обласних центрах і ще менше в районних. Та інформація про імперію зла, яка в Києві, Львові була вже повторенням, у районні центри, не кажучи вже про села, не дійшла не тільки 1990 р., але й 1995 і навіть 2000!

Незалежна Українська держава не провадила цілеспрямовану роз'яснювальну роботу для викриття антилюдської природи марксизму-ленінізму та жадливої московської імперської практики керівництва Україною.

Влада ні до незалежності, ні після її проголошення не використовувала телевізю й радіо, газети, щоб доносити до людей правду про жадливу антиукраїнську політику московсько-комуністичного режиму. А газети патріотичних, антикомуністичних організацій, як, наприклад, газета УРП “Самостійна Україна”, ніколи не виходили великими накладками і тому не мали змоги істотно вплинути на темп прозрівання народу.

Третя причина повільності звільнення від старого світогляду криється в тому, що не всі люди мають однаково динамічний склад розуму. Для того щоб відкинути комуністичний світогляд, Іванові Плющу досить було з'їздити один раз за кордон на два тижні і порівняти свої комуністичні уявлення із західною, так званою буржуазною, дійсністю, щоб зрозуміти облудність комунізму і відкинути його назавжди.

Інші люди, ніби розумні, депутати, вже десяток разів побували за кордоном і мали можливість порівняти життя в умовах свободи економічної й політичної діяльності з життям у Радянському Союзі, але й досі не змогли подолати комуністичних догм. Їхній мозок затужавів, і хоч очі бачать, але мозок не спроможний з порівняння різних суспільно-політичних систем зробити логічний висновок про переваги одного над іншим.

Четверта причина полягає в тому, що значна частина української нації дуже глибоко зросійшена. Окупаційна адміністрація щодо цієї частини нації досягнула таких значних антиукраїнських успіхів, що відірвала їх від української мови, звичаїв, традицій і ввела у сферу російськомовної ерзакультури. В умовах незалежності України багато хто з них знову стали патріотами України і російською мовою відстоюють її незалежність. А частина — неспроможна переосмислити реальність і своїм застарілим світоглядом створює сприятливе тло для антиукраїнської діяльності величезної московської п'ятої колони, яка завжди добре знала, чого хоче.

Нарешті, п'ятий чинник ускладнює мозаїку українського політикуму. У середовищі лівих ортодоксів дійсно є тверезі політики. Вони ні в який марксизм чи комунізм не вірять і практично пристосовуються до реформ, влаштовують своїх дітей у гарні приватні підприємства, допомагають рідним стати підприємцями, а на мітингах та з трибуни Верховної Ради проклинають капіталізм, українську приватизацію і закликають трудящих до відновлення соціалістичної економіки, колгоспного ладу і “братнього союзу трьох слов'янських народів”. Цю демагогію вони перетворили на ідейну базу своєї політичної діяльності. Вони знають, що в Україні понад 14 мільйонів пенсіонерів. Значна частина цих нещасних людей не-

спроможна зрозуміти суті історичних змін, що відбуваються на їхніх очах впродовж останніх років. Вони запам'ятали з минулого найпростіші речі — ціну на хліб, варену ковбасу і регулярність авансу й зарплати. Пам'ятати духовне рабство, черги в магазинах чи поневіряння в пошуках скляних банок та покришок для консервації фруктів і овочів вони вже неспроможні, і їхнім ідеалом є повернення назад. Комуністичні демагоги чудово знають, що повернення назад історично просто не можливе, але для того щоб мати депутатський мандат і відігравати помітну роль у політичному житті країни, їм потрібний саме такий електорат, який вони побачили в цих пенсіонерах. А ці пенсіонери побачили в них своїх речників, і обидві сторони задоволені.

Зрозуміло, не всі верстви суспільства мають однакові погляди й однакову зацікавленість. Провідна верства захищає статус-кво, бо їй це вигідно. Старше покоління часто озирається у минуле, бо неспроможне сприйняти новацій. Патріотична інтелігенція виробляє, висуває і намагається втілити в життя нові ідеї, але зустрічає шалений опір з боку мафіозно-злочинських кланів, які зацікавлені у збереженні нинішнього антинародного режиму.

Молодше покоління незалежної України вчилася і вбирало широко розплющеними очима увесь різноманітний світ без жодного контролю влади і церкви за потоками інформації — джерелами формування моральних та ідейних засад наших нащадків, які мають продовжити українство на українській землі.

Люди середнього віку, жертви комуністичного виховання, що ввійшли в незалежну Україну з державного патерналізму СРСР, поступово долали звичку чекати від влади праці, зарплати, житла та всього іншого, необхідного для життя, й почали самі думати про забезпечення власних потреб. На сьомому році незалежності я почув вигук цього покоління: “Ясно, хай йому біс: від цієї влади вже нічого чекати — доведеться самому дбати про себе!” Отож самому дбати про себе. Це не просто зойк звіри. Це сигнал народження нового непатерналістичного мислення.

Патерналістична система

Комуністична система була типово патерналістичною, тобто системою різноманітних пільг, доплат, які, з одного боку, зменшували соціальну напругу, а з другого — робили людину несамостійною. Вона зробила керівне ядро держави — ЦК КПРС — деміургом, який стоїть над усіма державними й недержавними організаціями, над усіма націями, сім'ями, кожною особою і від якого залежить все на світі: освіта, охорона здоров'я, праця, житло, життєвий шлях, добробут, місце в суспільстві, кар'єра, навіть сімейний стан.

У громадянина відібрали власність і всі свободи, узалежили його працю й відпочинок, здоров'я і добробут від влади. Його ніби опустили на рівень недієздатної дитини, а державу перетворили на опікуна, який дає необхідне для фізичного існування, але нібито “для блага” тої ж дитини контролює її поведінку і пильнує її думки.

Ця опікунська система посилювалася в міру підпорядкування різних сфер економіки державному керівництву, в міру перетворення диктатури партії на тоталітарну систему. В ідеологічній сфері це можна прослідкувати за рішеннями з'їздів КПРС та пленумів ЦК КПРС про посилення ролі КПРС в тій чи тій сфері суспільного життя.

Патерналістичне виховання було практикою життя та ідеологією (“партія — ум, честь и совесть нашей эпохи”), упродовж десятиріч так глибоко ввійшло у свідомість громадян, що для людей стало природно не самим дбати про забезпечення себе і своєї сім'ї, а звертатися до держави — секретаря парткому, секретаря райкому КПРС — і просити роботу, квартиру, санаторну путівку, йти до нього з клопотаннями чи скаргами на майстра, бригадира, на свого чоловіка, який не приносить додому зарплатню, тощо.

Сімдесят років наших громадян виховували в патерналістичному дусі, і багато з них врешті-решт стали дорослими дітьми, неспроможними до самостійної дії, які в усьому покладаються на державу.

І коли комуністична система луснула і держава незалежної України надала громадянам усі демократичні права і свободи, надала їм право самим дбати про себе, то вони — ці дорослі діти — відчули себе сиротами, яких опікунська рука покинула напризволяще. В демократичній Україні зі свободою економічної діяльності вони роками тинялися вулицями й чекали, коли ж держава їх покличе на завод, покаже верстат, майстер розкаже, що робити, і вони знову регулярно одержуватимуть аванс і зарплатню. І будуть задоволені, дарма що з кожних ста зароблених копійок їм в СРСР віддавали менше десяти.

А нова держава їх не кличе й не кличе. Ба, більше, проголосивши свободу економічної діяльності, потурала економічному бандитизму, рекету, процвітанню корупції.

Відкритість українського суспільства, вплив іноземних товарів, виникнення безлічі ринків, у тому числі вздовж вулиць, між будинками, приклади успішної діяльності підприємливих людей — усе це поступово вичавлювало несамотійницькі поняття і наvertsало до понять людини демократичного суспільства, коли громадянин відчуває відповідальність і сам дбає про себе, про свою сім'ю, про свою державу.

Патерналізм заперечував ініціативність і самостійність людського характеру. В людині виховували невпевненість у собі. Упевнено людина могла діяти тільки тоді, коли діставала схвалення від начальників. Без обліку у військкоматі, без прописки в міліції людина ніби випадала з числа повноправних (нормальних) громадян і потрапляла в категорію ізгоїв, виштовхнутих, відсахнутих, другосортних. Вона так звикла до самозречення і підпорядкування своєї волі державній волі (В. Ленін: “Соціалістичний лад — це підпорядкування волі сотень мільйонів волі одного”), що неволю не сприймала за обмеження її волі, а в покірній безініціативності знаходила дитяче задоволення у звільненні її від зайвих клопотів.

Процес подолання в собі сліпого підпорядкування начальникам, покірної слухняності та вироблення в собі психологічної готовності до громадянської активності повільний і тяжкий. І поки що далеко не всі громадяни звільнилися від патерналістичного настрою, але як фактор пасивності він пояснює причину повільного руху України від колоніального стану до нової якості українського суспільства.

Останній приклад рабського духу зустрів недавно в Житомирі. Я виступав на відкритих зборах республіканців. У залі було понад сто осіб. Після виступу та відповідей на запитання з залу підходить один чоловік і просить мене допомогти створити комітет, який буде домагатися від влади зняти пам'ятник Леніну, що стоїть на видному місці в Житомирі. Причому пам'ятник, як він повідомив, уже знятий відділом культури з обліку.

— Навіщо ж вам комітет? Організуйте групу в кілька осіб, найміть автомобільний кран і самоскид, зачепіть Леніна за шию, киньте в самоскид і вивезіть за місто на смітник. Щоб не вразити кількох пенсіонерських комуністичних сердець, можете зробити це вночі. Запевняю вас, що наступного дня ніякого плачу за Леніним не буде.

Мою пропозицію добродій сприйняв за неймовірне зухвальство, і я змушений був довго пояснювати йому, що патріотичні сили мають право і повинні зайнятися очисткою української землі від імперських символів, бо ж вони за своїм змістом антиукраїнські й гальмують процес духовного звільнення громадян України від промосковських імперських комуністичних догм.

Проте справа тут не в Леніні, справа в тому, що люди бояться виявити ініціативу, бояться взяти на себе відповідальність, бояться зробити найменший суспільний громадський крок без чийогось благословення, без дозволу.

Патерналізм — не єдина причина гальмування реформ, але одна з головних.

А що в селі?

Коли комуністи почали колективізацію, народ чинив їй вселякий опір. Поступово масовим голодомором, жорстокими репресіями та фізичним знищенням найдібнішої й найактивнішої частини селянства його “привчили” до колгоспів. 1991 р. незалежна Україна дала можливість селянам виходити з колгоспів. Можна було думати, що, одержавши свободу, колгоспники мершій розбігатимуться з колгоспів і засновуватимуть свої одноосібні господарства чи створюватимуть родинні або сусідські кооперативи без ненависних голів колгоспів — цих сільських феодалів. Ба ні, не поспішали виходити з колгоспів. Звикли до колгоспної кріпаччини і не хотіли брати на себе відповідальність за власну долю. І лишень в останні кілька років почало поширюватися прихильне ставлення до приватного володіння землею. Свідомість народу відстає від ідей провідної верстви і страшенно гальмує розвиток суспільства.

Щоправда, вона б менше гальмувала реформування сільського господарства, якби держава ставилася до селян інакше, а за властивого режиму голови колгоспів робили й роблять усе, що лишень вигадують, аби трудівники й не хотіли виходити з колгоспів: першим відчайдухам, які наполягали на виділенні їм землі для одноосібного господарювання, відводили найгіршу землю, далеко від села, не надавали сільськогосподарської техніки, не дозволяли пасти худобу на громадській землі чи накосити там сіна. За потуранням влади таких сміливців перетворили на об'єкт економічного й морального терору. Аби втримати владу над

колгоспниками та можливість наживатися з їхньої праці, голови колгоспів створили зі своєї рідні, бригадирів та сільських фахівців клани. Клани на загальних зборах, що мали ухвалювати рішення про виділення землі селянинові, нав'язували зборам думку про відмову, і сміливець мусив залишатися в КСП. Або йому виділяли землю, але створювали такі нестерпні умови, за яких неможливо було існувати, і фермер, виснаживши всі сили в боротьбі з головою КСП та державною бюрократичною павутиною, сам відмовлявся від землі. А голова КСП потім, тикаючи в його бік пальцем, повторював колгоспникам: “Бач, я ж казав, що самому неможливо вести господарство, що без колгоспу не проживеш. Скуштував фермерського хліба...” “ А що в цей час робить держава?

Вона періодично видає укази про реформування сільського господарства і спокійно споглядає, як виконавчі органи влади, від району до міністерства, приймають данину від голів колгоспів і підтримують їхнє необмежене феодалське панування над селянами та розкрадання колгоспних господарств.

А чи могли бути голови колгоспів, директори радгоспів, державні урядники інакшими?

Не могли! Комуністична система зробила їх такими, і нічого від них чогось чекати.

Зміна поглядів і уявлень

Погляди народу та його світосприйняття змінюються вельми повільно. Революційних стрибків тут не буває. Політичні обставини можуть переіменитися за день чи за тиждень, наприклад, унаслідок державного заколоту чи військової окупації. Але світогляд змінюється під впливом нової інформації та нових знань, які людина набуває роками й роками. Отже, неминучим є тривалий перехідний період від старого до нового мислення.

Старе мислення українського народу сформувалося впродовж 340-річного перебування під московською окупацією і, зокрема, під комуністичним впливом.

Окупаційна влада намагалася обернути українців на московитів і для цього застосовувала різноманітні репресивні, адміністративні, економічні та ідеологічні заходи.

Ці заходи послабили інстинкт національного самозбереження та почуття кровної спорідненості, посіяли в частини українців сумнів у національній ідентичності та прищепили їм комплекс неповноцінності. Всесильність і необмеженість московсько-комуністичної окупаційної влади нав'язала українцям думку про індивідуальну кволість і беззахисність, що виключала думку про опір і заклала рефлекс автоматичної покори владі.

Позаяк населення західних областей України було впродовж двох поколінь під комуністичною диктатурою, а центральних і східних областей — упродовж трьох поколінь, то національна свідомість і соціальна активність західноукраїнського населення значно вищі, ніж у решті регіонів України.

Для старого мислення властиво вважати Москву центром законодавства й сили, високої освіти, культури й моди, ненавидіти світовий капіталізм та прагнути рятувати англійських робітників від англійських капіталістів, італійських робітників від італійських капіталістів, заперечувати приватну власність на засоби виробництва й землю, сповідувати атеїзм і вважати радянський лад за вищу стадію розвитку людства, якій у майбутньому немає кінця.

Ясна річ, не всі українці були задурманені московським ідеологічним чадом однаковою мірою, але що нація вчаділа дуже серйозно — це очевидний факт.

Нове мислення перестало сприймати Москву як пуп землі, натомість значення Києва зростає і зростає. Центром законодавства та державної сили є Київ, центром освіти, науки й моди є Київ. Нове мислення сповідує демократію і високо поціновує індивідуальну свободу. Воно визнає свободу політичної й економічної діяльності, приватну власність, право людини на будь-який світогляд та віросповідання, свободу міграції і разом з тим прямує до формування націоцентристського світогляду, для якого центр землі не в Москві, Берліні чи Вашингтоні, а над Дніпром у Києві. За новим мисленням людина може вповні реалізувати свої потенції лише в умовах національної держави, отже національна держава — це необхідна умова для нормального і всебічного розвитку індивідуальності.

Від старого до нового мислення є перехідний період. Яка його тривалість?

Для різних людей, для нації у різних сферах життя він також не однаковий. Наприклад, чимало років всі вважали, що усе закордонне найкраще. Відкритість економічних кордонів і наплив іноземних товарів переконав, що це далеко не так і не все вітчизняне гірше. Отже, зі свідомості зникло схиляння перед чужоземними товарами.

Поїздки за кордон, праця за кордоном і знайомство з приїжджими людьми розвіяли думку, що іноземці освіченіші й розумніші від нас. Навпаки, українці часто виявляються кращими, і такі порівняння зміцнюють у нас упевненість у своїй повноцінності, сприяють піднесенню національної гідності.

Тепер звернімо увагу, як змінювалося наше уявлення про ставлення чужинців до нас.

До проголошення незалежності ми думали, що західні держави бажають Україні самостійності, їй прихід в сім'ю незалежних держав зустрічатимуть розкритими обіймами та тільки й чекають нагоди, щоб нам допомагати.

Тринадцятирічний період незалежності України розвіяв ці ілюзії, і ми добре зрозуміли, що у вільному світі не тільки не радіють нашому виходу на світову арену, а навпаки, бояться України як потенційно потужного конкурента на світових ринках і для зменшення цієї потенційної потужності взялися руйнувати наші підприємства та галузі промисловості, що могли б бути їхніми конкурентами. Практика політичного й економічного спілкування з західним світом починає наvertати наш народ до натуральної споконвічної і правдивої ідеології, а саме до націоналізму: “В своїй хаті своя правда, і сила, і воля...” (Т. Шевченко). Галичани для захисту своїх підприємств використовували до 1939 р. гасло: “Свій до свого по своє”. Поступово цей здоровий економічний націоналізм проникає у свідомість громадян України.

Перехідний період від старого до нового мислення міг би бути удвічі корот-

ший, якби держава проводила активну ідеологічну діяльність і сприяла поширенню української національної ідеї. Адже держава має важелі впливу на ідеологічні, культурні, моральні процеси в країні.

Та чи маємо підстави сподіватися від теперішньої влади, що вона діятиме в інтересах української національної ідеї? У тому то й справа, що від влади, яку реально маємо, не можна очікувати втілення в життя патріотичної (націоналістичної) політики.

Як можна було вимагати від комуніста Л. Кравчука замінити комуністичну вертикаль виконавчої влади (колишню окупаційну адміністрацію) на патріотичних (націоналістичних) державних службовців, коли комуністи привели його до влади, були його опорою, стали співниками в утворенні мафіозних кланів, співниками у створенні умов для масового пограбування національних багатств і особистого збагачення?

Як можна було сподіватися від Л. Кучми проведення патріотичної політики, коли 1990 р. він називав себе росіянином, а президентство 1994 р. почав із заяви, що українська національна ідея не спрацювала? Апарат виконавчої влади, що складався з людей, вихованих комуністичною партією в промосковському антиукраїнському дусі, він залишив тим самим, що був і за його попередника, тільки ще більше посилив творення мафіозних злочинських кланів.

Такий самий характер мали (і досі мають) законодавча і судова гілки влади.

Що є закономірним і що є випадковим в українському розвитку за роки незалежності?

Закономірним є те, що першим президентом відновленої держави став комуніст, а не націоналіст. Замість комуніста Кравчука міг бути інший комуніст. Кравчук — випадковість, комуніст — закономірність.

Українське суспільство зразка 1991 р. не могло обрати президентом ні Чорновола, ні мене. І не має значення, що з лівого боку був один кандидат, а з правого кілька. За Кравчука висловилися дві третини виборців, а за нас разом — лишень третина. Ця третина могла належати одному, а не кільком, але з третиною однаково не можна стати президентом.

Через три роки суспільство трохи очунало від комуністичного чаду, але не настільки, щоб могло обрати націоналіста керівником держави.

1994 р. воно обрало президентом червоного директора Кучму. Кучма — випадковість. Замість Кучми міг бути хтось інший, але обов'язково з тієї ж категорії людей. Суспільство не дозріло було до сприйняття націоналіста, ба більше, воно не дозріло було до сприйняття демократа. Йому ближче був комуно-партійний директор зі зросійщеною мовою, гаслами приватизації та боротьби з організованою злочинністю, аніж патріотичний демократ.

А чи не про ту ж уповільненість звільнення виборців від комуністичних догм і промосковських забобонів свідчить той факт, що південно-східні області України і 1990, і 1994, і 1998, і 2002 років обирають депутатами Верховної Ради суржикових комуністів?

Отже зрозуміло, що влада на кшталт Кравчука і Кучми за характером така, від якої не можна сподіватися проведення активної внутрішньої політики, спрямованої на подолання московсько-комуністичної ідеологічної спадщини та прищеплення народові національної свідомості й громадянської активності.

Відповідь на три звинувачення

1. Чому 1991 р. після поразки ГКЧП націонал-демократи не усунули комуністів і не перебрали владу повністю до своїх рук?

Комуністи відчували свою поразку 22 серпня. Від 19 до 22 серпня Голова Верховної Ради Л. Кравчук кілька разів скликав у своєму кабінеті наради зі своїми заступниками та головами партій (тоді у Верховній Раді були представлені, здається, всього чотири партії— УРП, ДемПУ, ПДВУ та КПУ). На першій нараді нас було сім чи вісім чоловік. Кравчук поділяв наші самостійницькі настрої, але займав вичікувальну позицію. Я був за рішучі дії, однак мусив погодитися із зауваженням Кравчука, що на нашому боці проти ГКЧПістів немає жодної зброї. “На всіх нас, — каже, — один пістоль, і той незаконний”. Усі збройні формування — війська Київського військового округу, міліція, КГБ — були напряму підпорядковані Москві, і будь-який командир взводу мав право не виконати наказ Голови Верховної Ради України.

22 і 23 серпня депутати Верховної Ради з “групи-239” при зустрічі з депутатами Народної ради дуже здалека посміхалися, простягали руки до привітання і виявляли готовність вступити до Народної ради. 24 серпня вони проголосували разом з нами за Акт незалежності України. Вони боялися, що Єльцин у Москві розв’яже відкрите полювання на комуністів, воно перекинеться в Україну і з комуністами народ вчинить те, що в Угорщині вчинив 1956 р. Знаючи більшу поміркованість і цивілізованість українців від московитів, комуністичні депутати й вирішили проголосувати за незалежність України, аби зменшити свою вину та поставити юридичний кордон між Україною та Росією. У Москві не розпочали полювання на комуністів. Не знаю, як би в нас розвивалися події, коли б Єльцин закликав народ вирізати комуністів. Рух народних мас, мабуть, вплинув би на нас, проте керівництво патріотичних партій навряд чи підтримало б полювання на комуністів. Ми знали, що історично ми на переможному боці, що поступовий розвиток зміцнюватиме нас і послаблюватиме імперію і комунізм, а на цій стадії розвитку силове зіткнення ми програємо і рух до незалежності може загальмуватися на довгі роки.

Після 24 серпня комуністи голосували за всі законопроекти, що їх пропонували депутати Народної ради.

У кулуарах обговорювали питання, що робити з КПУ — заборонити чи заарештувати й судити? Я підтримував першу ідею. Друга здавалася нездійсненною: справді, для арешту Першого секретаря ЦК КПУ С. Гуренка необхідний ордер на арешт, його має підписати Генеральний прокурор України комуніст Потебенько. Щоб здійснити арешт, потрібно ордер передати міністру МВС або начальнику Київського міськуправління МВС, а вони обоє комуністи. Начальник тюрми, куди слід відвести Гуренка, — комуніст.

На чому стоїть наша сила? На настрої вулиці. А чи не пошлють київське УВС, прокуратура, комендант Київського військового гарнізону нас під три чорти і замість заарештовувати самих себе заарештують нас і відновлять в Україні старий лад? Хто їм завадить це зробити? Наші мітингарі? Аж ніяк! У кожному

разі варіант арешту здавався мені ризикованим, і я рішуче підтримав заборону КПУ і комсомолу.

2. Чому після перемоги над ГКЧПістами не розпустили Верховну Раду, щоб обрати нову — патріотичну?

У середовищі Народної ради це питання обговорювали. Перенесімося уявою в обставини серпневих днів 1991 р.

За розпуск і призначення нових виборів виступали з бажання мати більш патріотичну Верховну Раду. Але вагомі були й міркування протилежного змісту: по-перше, розгубленість комуністів триватиме недовго. Вони скоро оговтаються і передвиборчу кампанію поведуть активно. Можливості по областях у них великі, і в нас зовсім немає гарантії, що наступний склад буде менш комуністичний. По-друге, цей склад має комплекс вини і тому його легше схилити до ухвалення патріотичних законів. Слід тільки продовжувати на них тиснути й не дати вийти зі стану відчуття провини. Навіщо міняти Верховну Раду, яка є не з гірших?

Обговорення проблеми розпуску Верховної Ради тоді так і не вийшло з коридорів на офіційний рівень. І, власне, не можна з певністю сказати, що коли б Народна рада підготувала законопроект і порушила питання офіційно, то чи набрав би він необхідну кількість голосів, адже комуністична “група-239” кількісно переважала нас удвічі та й у самій Народній раді не було одностайного бажання міняти Верховну Раду.

Нарешті, не можна забувати таку обставину. Верховна Рада ухвалила закон про проведення референдуму на підтримку Акта проголошення незалежності України. Голова Верховної Ради Л. Кравчук, депутати, у тому числі й комуністи, роз’їхалися по областях для роз’яснення народові необхідності підтримати Акт про незалежність.

Від серпня до 1 грудня 1991 р. був унікальний період в історії України: і націоналісти, і комуністи одностайно агітували народ за незалежність України. Очевидячки, у кожній силі були свої окремі мотиви й інтереси, але вони збігалися в основному — у питанні про незалежність. Це й дало фантастично високий відсоток голосів виборців за незалежність — 92!

То хіба не слід було ставити питання про референдум, а слід було розпустити Верховну Раду і проводити нові вибори?

Пригадуєте — світ почав визнавати Українську державу на другий день після референдуму, а не після проголошення Верховною Радою незалежності. Отже, проведення виборів без референдуму в очах світу залишило б нову Верховну Раду у статусі законодавчого органу несправжньої, квазінезалежної держави.

Чи проводити одночасно референдум, вибори Верховної Ради і президента України? Але ж неминуче суспільне протистояння у процесі виборів депутатів парламенту (комуністи — демократи) завдало б дуже небезпечного удару по результатах референдуму, а саме вони для майбутнього нашої незалежності мали вирішальне значення.

Одне слово, здавалося логічнішим спочатку затвердити референдумом незалежність, а потім у справді загальноновизнаній своїм народом і світом державі розв’язувати інші, внутрішні державотворчі питання.

3. Чому депутати-демократи не підтримали мітингуючих у бажанні штурмувати Верховну Раду?

Кілька років тому у Будинку офіцерів перед зборами Спілки офіцерів я сидів з одним полковником, і ми обоє сумували над гіркою долею нібито незалежної України. Після короткої паузи він каже:

— Оце ви хвалитеся, що без крові здобули незалежність, а я тепер думаю, що 1991 р. таки треба було трохи пустити комуністичної крові — тепер би менше було ворогів і не так би зруйнували Україну.

— А 1991 року ви як думали? — запитую.

— У 1991 році я був проти застосування зброї.

— Розкладіть, — кажу, — події серпня 1991 р. по днях, і ви побачите, що репресувати комуністів ми не тільки не хотіли, але й не мали жодних можливостей.

Тоді не раз поставало питання: штурмувати чи не штурмувати Верховну Раду? Думка мітингуючих була єдиною — штурмувати! І повикидати з неї всіх комуняк!

Місяців за два-три до ГКЧПістського заколоту перед Верховною Радою зібрався величезний мітинг. Уся прилегла частина парку і вулиця Грушевського заповнені людьми так густо, що яблуку ніде впасти. Народ кипів ненавистю до комуністичної влади.

Біля центрального входу до будинку Верховної Ради на сходах стояв мікрофон, і лідери демократичного національно-визвольного руху один за одним промовляли до народу.

Мене покликали до одного з обласних керівників УРП, які організували приїзд до Києва десятків тисяч людей із західних областей, і я частину виступів моїх колег-депутатів не чув. Обмінявшись хутко кількома думками зі своїм обласним провідником, я поспішив назад до промовців-керманічів цього потужного народного руху. Густий ліс людських статур розступався переді мною, даючи можливість без упину просуватися вперед. Перед сходами ліс скінчився. Хтось із демонстрантів наблизився до мене і, йдучи поруч, сказав:

— Пане Лук'яненку, йдіть до мікрофона. Народ чекає на вас. Наказуйте — ми готові рвонути всередину!

Дивлюся — біля мікрофона нікого немає, цей добрий слухняний прилад стоїть у повній бойовій готовності рознести заклик однієї людини на всю площу, на прилеглу частину парку й на вулицю Грушевського,

Розпалений натовп випромінював потужну енергетичну силу. Я глянув у палаючі очі ближніх рядів, обвів поглядом море людських голів і пересвідчився: вони готові виконати будь-який мій наказ. На хвильку відвів погляд від людей і зосередився на можливій послідовності подій. Ось я закличу цих людей захопити будинок Верховної Ради. Внутрішня варта слабка, і натовп її легко зімне. Відбуватиметься це з великим галасом. Про це відразу довідається Голова Верховної Ради. Рушати до трибуни немає сенсу, бо її мікрофон встигнуть вимкнути. Я побіжу з передовою групою до кабінету Голови Верховної Ради. У його приймальні і в його кабінеті товсті міцні дубові двері. Натовп без якогось знаряддя їх не зламає. Голова Верховної Ради тим часом телефоном урядового зв'язку встигне викликати війська. Демонстранти, побачивши бронетранспортери, розбіжаться по сусідніх вулицях, і будинок Верховної Ради замість центру антикомуністич-

ного повстання перетвориться на пастку для трьох-чотирьох сотень передових демонстрантів. Цей сценарій здійсниться, якщо охорона в будинку Верховної Ради і охорона Голови Верховної Ради не чинитиме демонстрантам активного опору. Окрім того, я знаю, що в різних частинах Києва стоять три полки війська, які за наказом командира Київського військового округу радянської армії готові стріляти. Що можуть зробити тридцять тисяч незброєних демонстрантів супроти трьох регулярних добре озброєних полків! І я уявив собі недалеку перспективу: розчавивши оце наше зовсім непідготовлене, спонтанне заворушення, комуністи заарештують по всій Україні кілька тисяч активістів національно-визвольного руху і тим загальмують національно-визвольний процес на роки. Я високо підняв руку і... вилив на розпечені голови демонстрантів відро холодної води. Хтось із дальніх рядів заволав: “Ганьба!”

Отакої— мене радісно зустрічали по всій Україні, вітали, носили на руках, а тут вперше мені закричали “ганьба!” Похиливши голови, тисячі людей почали поволі розходитися, розмірковуючи над моїми аргументами супроти штурму Верховної Ради.

А ти як думаєш, читачу? Перш ніж відповісти, вислухай дві зауваги.

Перша заувага. 1991 року в Україні було три військових округи — Київський, Одеський, Прикарпатський (у їх складі — п’ять загальновійськових армій, три танкові, три повітряні), війська Чорноморського флоту, західного Прикордонного округу КГБ, Чугуївська танкова дивізія КГБ, три бригади спецназу ГРУ (московського ‘Главного разведывательного управления’), ракетна армія — РВСП, дивізія ВВ МВС СРСР та інші військові формування. Вся ця військова потуга становила понад один мільйон озброєних людей, причому абсолютна більшість була вихідцями не з України. Як би вони відреагували, коли б через кілька хвилин після захоплення Верховної Ради довідалися, що на чолі заколотників стоїть антирадянщик-націоналіст з 25-річним стажем ув’язнення, “особливо небезпечний державний злочинець-рецидивіст”?

Друга заувага. Коли я йшов до осиротілого мікрофона, то керувався доброю теоретичною підготовкою щодо тодішнього політичного моменту: я прочитав польську книжку про сімнадцять революцій, що їх зазнала Візантійська імперія, я читав літературу про державні заколоти, я серйозно вивчив свіжий приклад успішного заколоту в Португалії. Маючи такі ґрунтовні знання, я розумів, що без ретельної підготовки й узгодженості дій хоча б найближчого мені кола людей стихійний штурм Верховної Ради закінчитися перемогою просто-таки не може. Містичну ж віру в перемогу я зараховую до приємних снів, а не до керівництва в політичній боротьбі.

Наростання національно-визвольного руху логічно привело нас до думки про необхідність порушити питання про українську армію: по-перше, потрібно було запустити в народ думку, що Україна може мати власні збройні сили; по-друге виробити таку стратегію нашого ставлення до радянської армії, дислокованої на українській території, яка б не зірвала наш рух до національної свободи.

Перед проголошенням незалежності, а особливо після нього, були можливі два шляхи вирішення питання: оголосити радянську армію окупаційною (так зробили литовці) і вимагати її виведення з України або використати її розгубленість і спробувати зробити її своєю. Я написав велику статтю з обґрунтуван-

ням другого способу дії. Відбувся установчий з'їзд Спілки офіцерів України (1991), який проголосив саме ці принципи. З'їзд СОУ розколов офіцерський корпус радянської армії на прихильників і противників незалежності. Переважна більшість прагматично зорієнтованих офіцерів (в основному росіян!), заручившись підтримкою Верховної Ради України, перейшла на службу в Збройні сили України.

Так була виграна мирна битва за армію. У Горбачова вирвали останній козир щодо силового вирішення проблеми з Україною. А коли б ми пішли шляхом протистояння з радянською армією, знайшовся б новий Муравйов і знову, як 1918 р., потопив би в крові нашу незалежність.

У цих третіх у ХХ ст. національно-визвольних змаганнях української нації не можна було діяти, керуючись необґрунтованими імпульсами, — і я остудив людський хвилиевий накал.

Руйнація економіки: закономірність чи випадковість?

Внутрішній чинник

Україна успадкувала від Радянського Союзу сировинну, дуже воєнізовану промисловість. І все-таки односторонність промисловості сама собою не вела до економічної руйни. Коли б Україна мала національну (націоналістичну) еліту, односторонність промисловості можна було б усунути поступовим спорудженням підприємств для виробництва необхідних товарів і закриттям надмірних чи непотрібних військових виробничих потужностей. Патріотичний уряд не різав би електрозваркою танки, а продавав би їх. Патріотичний уряд одразу збудував би потужний нафтовий термінал під Одесою, диверсифікував би джерела постачання енергоресурсів і припинив би залежність України в цьому від Росії. Патріотичний уряд не дозволив би розкрадати товарну продукцію і розтягувати заводи й фабрики, а той потенціал, що його успадкувала Україна від СРСР, використав би для створення свого максимально самодостатнього економічного комплексу.

О, якби Україна мала патріотичний уряд! Жаль, що насправді маємо щось зовсім інше — продажних владоможців, які за хабарі дозволили директорам заводів безконтрольно вивозити товари за кордон і навіть відкрили кордони для завезення в Україну майже без стягнення мита дешевих іноземних товарів. Величезний їх вплив був страшним ударом по вітчизняній промисловості.

Чи могла Україна мати патріотичний уряд? Відповідь однозначна: не могла! Комуністична партія і всі урядовці були виховані ворожо до самостійницької ідеї. Поняття українського національного інтересу належало до категорії українського буржуазного націоналізму, переслідуваного в кримінальному порядку. Україну вони не любили, в Бога не вірили і мораль мали не народну, а комуністичну. Україні бракувало національної інтелігенції, економічної, політичної та військової еліти. Вона мала високоосвічених фахівців, переважно зорієнтованих на служіння імперії, а не Україні. Такі люди, як я, були винятком, а такі, як

Кравчук, Фокін, Масол, Звягільський, Пустовойтенко, Назаренко, — закономірністю.

Таким чином, масове розкрадання і руйнація промислового потенціалу — це закономірний наслідок діяльності комуністичної номенклатури та червоного директорату. Характер цих людей, які стали владою незалежної України, такий, що інакше керувати Україною, інакше господарювати в ній вони й не могли. Тобто Україна не могла оминати стадію руйнації продуктивних сил і жахливого зубожіння народу при переході від колоніального стану до незалежності, від соціалістичної до ринкової економіки.

Зовнішній чинник

Коли Україна готувалася проголосити Декларацію про державний суверенітет, якраз почалися жнива. Росія закрила нам кран на солярку і бензин, і наші комбайни й авта на півдні зупинилися. Івашко і Фокін полетіли в Москву і випросили пальне.

Коли Верховна Рада 16 липня 1990 р. проголосила Декларацію про державний суверенітет України, Єльцин заборонив російським заводам укладати з українськими заводами контракти про співпрацю. Це завдало удару українській економіці, але не зупинило наше прагнення до незалежності.

Горбачов із демократизатора на цей час уже перетворився на захисника Російської імперії, і його оточення вирішило зупинити національно-визвольні рухи колонізованих народів створенням “Государственного комитета по чрезвычайному положению” (ГКЧП) і заготовило 200 000 кайданів на наші руки. Антидемократичний імперський реванш не вдався, і Україна проголосила державну незалежність.

Тоді Москва завдала Україні тяжкого й підступного економічного удару: вона підняла в РФ зарплату і ціни на товари втричі. Україна не могла цього зробити в себе, бо не мала власних грошей. Товари в Україні стали втричі дешевші від російських, і з Росії посунули в Україну сотні тисяч, мільйони людей за дешевими товарами. Український товарний ринок був спустошений. Почалася інфляція. Життєвий рівень в Україні впав зразу втричі!

Ще одного страшного удару Москва завдала підвищенням ціни на нафту і газ до світового рівня. Висмоктавши з України нафту й газ у попередні десятиріччя та пограбувавши інші корисні копалини, вона тепер використала енергоносії як засіб політичного тиску на Україну.

І як часто буває в нашій історії, зовнішнім ворогам допомагають внутрішні вороги малороси, або як цю категорію українців у народі називають “перевертні”. Цього разу вони завдали справді капітального удару під саме дихало України, якій не вистачає своїх енергоносіїв. Здобувши незалежність, держава мала б негайно подбати про диверсифікацію джерел постачання нафти, бо ж відомо, що жодна нормальна країна, аби не потрапити в залежність від іншої країни, не дозволяє собі імпортувати з однієї країни більше 10 % енергоносіїв. Ця азбучна істина відома всім народним депутатам, як і відомий їм факт піднесення Московою цін на нафту й газ від низького внутрішньосоюзного до міжнародного рівня. Вони знали, що цей удар підняв собівартість українських товарів, зробив їх неконкурентоспроможними і спричинився до згорання виробництва значної частини підприємств, що тяжко вдарило по українському робітничому класу.

Проблема диверсифікації енергоносіїв станом на 1994 р. перетворилася на абсолютно очевидну альтернативу: або Україна негайно укладе договори з іноземними фірмами на постачання енергоносіїв і тоді зможе уникнути московського диктату і зберегти бодай частину промислового потенціалу, або вона цього не зробить і тоді залежність від Москви продовжить руйнацію промисловості.

Націонал-демократичні депутати домоглися постановки у Верховній Раді питання про будівництво під Одесою нафтового терміналу. 20 вересня 1994 р. відбулося голосування проекту постанови “Про будівництво нафтового перевалочного комплексу (терміналу) в Одеській області”. Результати голосування такі: за — 161, утрималися — 42, не голосували — 12, **проти** голосували — 94. Отже, Верховна Рада ухвалила антиукраїнське рішення **проти** будівництва нафтового терміналу, який дав би можливість диверсифікувати джерела постачання нафтопродуктів і припинити диктат Росії в паливно-енергетичному комплексі України. Ось прізвища тих, хто голосував **проти** будівництва нафтового терміналу і **утримав Україну в залежності від Московщини та спричинив подальшу руйнацію нашої промисловості й погіршення життя трудящих:**

Аксененко С. І., Алексєєв В. Г., Анненков Є. І., Безуглий А. Г., Бобриньов О. В., Боделан Р. Б., Болдирев Ю. О., Боровик О. Г., Брит В. П., Вишневецький В. Г., Гмиря С. П., Говорун В. П., Гошовська В. А., Довгань С. В., Долженко В. П., Дондик М. І., Драгомарецький С. Д., Дронь А. А., Завалевська В. О., Заварзін М. В., Іванов В. О., Карасик В. М., Кашляков М. Д., Кожевников Б. М., Кочерга В. Г., Кочерга В. С., Красняков Є. В., Кризький Ю. О., Крук Ю. Б., Кузнецов П. С., Лавриненко М. Ф., Левченко А. І., Лобенко А. О., Малевський О. Т., Мармазов Є. В., Масенко О. М., Меркушов В. Т., Мірошніченко Ю. О., Мішура В. Д., Моїсеєнко В. М., Москаленко А. І., Московський М. М., Найда Г. І., Немировський В. Л., Ніколаєнко С. М., Омеліч В. С., Охріменко К. О., Пасечна Л. Я., Петренко А. А., Петренко Д. Д., Пилипенко М. В., Пшенична О. М., Райковський Б. С., Ричагов Г. В., Савченко В. Г., Садько В. Г., Самойлик К. С., Самофалов Г. Г., Сахань І. Я., Севрюков В. В., Семенчук В. М., Семенюк В. П., Симоненко В. К., Симоненко П. М., Сікалов В. І., Сінченко С. Г., Сластьон Ю. Ф., Снігач А. П., Сокерчак В. М., Степанов М. В., Степанов П. С., Степенко В. І., Терещук В. В., Тітенко В. Г., Угаров Г. Ю., Цибенко П. С., Цушко В. П., Чеботарьов В. П., Черенков О. П., Черепков В. Ф., Черноусенко О. І., Чулаков Є. Р., Чумак М. В., Чумаченко М. І., Чурута М. І., Шаланський А. М., Шеренін Ю. Л., Шестаков В. П., Шибко В. Я., Штепа Н. П., Яковенко В. П., Яковенко О. М., Ямковий І. О.

Шановний читачу, придивись до цих прізвищ. Серед них багато московитів. В Україні вони захищають інтереси Російської імперії і діють свідомо проти української державності. Щоб тримати Україну в залежності від Москви, вони й проголосували проти будівництва нафтового терміналу. У списку багато комуністів-українців. Це категорія людей, що в результаті глибокої зрусифікованості відмовилися від української мови, культури, звичаїв і всієї національної історії і стали вірними слугами московського комуністичного імперіалізму. Вони проти створення Україною національного економічного комплексу, що діяв би незалежно від Москви, і того проголосували за збереження залежності українського паливно-енергетичного комплексу від Російської нафтової труби. У списку немало де-

путатів, які створювали власні багатства на російській нафтовій трубі. Створення Одеського нафтового терміналу означало припинення російської монополії на постачання Україні нафти через російську трубу, отже зменшення їхніх особистих прибутків, і вони проголосували проти. Особисті прибутки виявилися для них важливішими за національні інтереси України. Отже, шановний виборцю, запам'ятай ці прізвиська, щоб на чергових парламентських виборах ти помилково не проголосував за когось із них.

Спровоковані п'ятою колоною Москви страйки в Донбасі також розхитували і підривали грошову систему України.

На тлі цієї ззовні інспірованої підривної імперської діяльності проти України та внутрішньої ідейної дезорієнтованості українського народу суспільний мир в Україні був настільки цінним, що для його збереження патріотичні сили вважали за можливе йти на примирення з українською комуністичною номенклатурою.

Окрім цих прямих атак Москви на Україну, тут діяла потужна російська аген-тура, яка мріяла про повернення України під владу Москви і діяла за принципом: чим нам гірше, тим їм краще. А позаяк ця московська аген-тура була (і є) дуже поширена на всіх щаблях влади і в керівництві економікою, то її негативний вплив був і є просто-таки величезний.

* * *

Трансформацію економіки здійснювали непатріотичні люди, через що приватизація обернулася на “прихватизацію”, при цьому непатріотичні законодавці відкрили однаковий доступ до приватнопідприємницької діяльності і українцям, і чужинцям.

Останні, зокрема єврейський капітал, мали великий досвід, наші — ніякого, в результаті чого іноземний капітал прибрав до своїх рук найбільш прибуткові заводи й галузі виробництва. У спілці з нашими шахраями і злодіями вони утворили потужні клани, які завдяки входженню до них обох президентів використовували президентську владу для одержання пільг та придушення конкурентів податковою адміністрацією й виводили свою підприємницьку діяльність з-під державного контролю й оподаткування, перетворивши цілі галузі на джерела особистої наживи і збагачення з розташуванням капіталів за межами України (Назаренко, Рабинович і т. д., і т. п.). Прем'єр В. Ющенко взявся виводити тіньову економіку на рівень відкритих фінансових розрахунків. Олігархи з президентом Кучмою його усунули, національно-демократичні сили не змогли захистити Ющенка. Тіньовий (головне — неукраїнський) капітал цього разу виявився сильнішим. Боротьба навколо Ющенка двох напрямів — за збереження тіньової економіки чи виведення її з тіні на рівень відкритих фінансових розрахунків — яскраво виявила позиції партій, груп, людей. У Верховній Раді за збереження тіньової економіки (і усунення Ющенка) проголосували 263 депутати. Ті партії й особи, які виступили на боці Кучми, виступили проти відкритих фінансових розрахунків, за продовження пограбування українського народу мафіозно-злодійськими кланами.

Ось їхні імена. Вони голосували проти українського уряду В. Ющенка за збереження в Україні влади мафіозно-злодійських кланів:

Позафракційні

Баранчик І. І., Марченко В. В. — в. о. № 161, Безугла Л. Я., Медведчук В. В. — в. о. № 73, Бойко Б. Ф., Моїсеєнко В. М. — в. о. № 53, Вітренко Н. М. — в. о. № 160, Романчук П. М., Довганчин Г. В., Сидорчук М. Ю., Довгань К. В., Старинець О. Г., Довгань С. В., Чиж І. С. — в. о. № 190, Дроботов А. І., Ющик О. І., Єрохін О. В., Яковенко О. М. — в. о. № 50, Лимар Н. О.

Фракція Комуністичної партії України

Абрамов Ф. М. — в. о. № 59
Александровська А. О.
Анастасієв В. О.
Анішук В. В.
Анненков Є. І.
Бабурін О. В. — в. о. № 75
Баулін П. Б. — в. о. № 76
Бережний В. Г. — в. о. № 114
Бондарчук О. В.
Борщевський В. В.
Буйко Г. В.
Василенко А. С.
Ведмідь А. П.
Гінзбург О. П.
Гмиря С. П. — в. о. № 105
Голуб О. В.
Грачов О. О.
Гуренко С. І.
Дайнеко Л. І.
Долженко Г. П.
Доманський А. І.
Донченко Ю. Г. — в. о. № 113
Драголюнцев А. Д.
Єськов В. А. — в. о. № 109
Єщенко В. М.
Жежук Н. С.
Заклунна В. Г.
Зачосов В. О. — в. о. № 225
Іванов В. Г.
Кирил В. О.
Клочко М. О. — в. о. № 148
Кожевников Б. М.
Корнійчук І. В.
Кочерга В. Г. — в. о. № 49
Кравченко М. В. — в. о. № 57
Красняков Є. В.
Круценко В. Я.
Крючков Г. К.
Матвеев В. Й.
Мигович І. І.
Мироненко В. А. — в. о. № 5
Мішура В. Д.
Молчанов Б. Я.
Мороз А. М. — в. о. № 82
Морозов А. П.
Наливайко А. М.
Оплачко В. М.
Охріменко К. О.
Панасовський О. Г.
Парубок О. Н.
Пасека М. С. — в. о. № 15
Пасечна Л. Я.
Петренко В. О.
Пейгалайнен А. В.
Петров В. Б.
Петренко Д. Д. — в. о. № 107
Понеділко В. І. — в. о. № 77
Пономаренко Г. Г.
Попов Г. Д.
Пустовойтов В. — в. о. № 33
Райковський Б. С.
Роєнко В. Г. — в. о. № 199
Самойлик К. С.
Сизенко Ю. П.
Симоненко П. М.
Сокерчак В. М. — в. о. № 142
Соломатін Ю. П.
Степура В. С.
Стрижко Л. П.
Танасов С. І. — в. о. № 192
Терещук В. В.
Тищенко П. В.
Тищенко О. В. — в. о. № 174
Ткаченко О. М. — в. о. № 195
Тропін В. І. — в. о. № 157
Туш М. Н.

Кузнецов П. С.
Кухарчук М. А.
Кучеренко В. М.
Кушнір О. Д.
Лантух В. І.
Левченко А. І.
Лешан Е. А. — в. о. № 1
Лісогорський О. І. — в. о. № 177
Малєвський О. Т.
Мармазин Ф. А. — в. о. № 104
Мартинюк А. І.
Масенко О. М. — в. о. № 147
Матвєєв В. Г.

Федоренко Л. П.
Хара В. Г.
Хмельовий А. П.
Цибенко П. С. — в. о. № 110
Черенков О. П. — в. о. № 112
Чекалін В. М.
Чернічко О. М. — в. о. № 34
Чивюк М. В.
Чичканов С. В.
Штепа Н. П.
Юхимець О. Ф. — в. о. № 196
Яценко В. М. — в. о. № 66

Фракція Соціалістичної партії України

Мусієнко І. М.

Станков А. К.

Фракція Партії Зелених України

Белоусова І. А.
Гаврилов І. О.
Єльчанінов В. С.
Кирюшин І. В.
Кононов В. М.

Павленко С. Г.
Поліщук О. В.
Рябченко О. В. — в. о. № 25
Хмельницький В.

Фракція Народно-демократичної партії

Зарубінський О. О.
Кафарський В. І.
Ковалко М. П. — в. о. № 65
Ларін С. М.

Мельник П. В.
Петров О. В. — в. о. № 211
Хорошковський В. І. — в. о. № 9
Шевчук С. В. — в. о. № 23

Фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної)

Андреїчев О. А.
Андрєсюк Б. П.
Бабич В. Г. — в. о. № 218
Бойчук І. В.
Борзов В. П.
Волковський А. П.
Губський Б. В.
Дворкіс Д. В.
Заєць В. В.
Заплатинський В. М.
Зінченко О. О.
Іщенко О. М. — в. о. № 96
Квят В. П.
Ківалов С. В. — в. о. № 135
Литвак О. М. — в. о. № 87

Мельничук С. І.
Мокроусов А. О. — в. о. № 213
Онуфрійчук М. Я. — в. о. № 198
Песоцький М. Ф.
Плужніков І. О.
Поляков С. В.
Развадовський В. Й. — в. о. № 69
Сігал Є. Я.
Суркіс Г. М. — в. о. № 71
Фесенко К. Г.
Франчук І. А. — в. о. № 7
Череп В. І. — в. о. № 158
Шиллер Р. І. — в. о. № 167
Шуфрич Н. І. — в. о. № 70
Шушкевич В. Г.

Група “Трудова Україна”

Балашов Г. В. — в. о. № 27
Білик А. Г. — в. о. № 38
Богословська І. Г. — в. о. № 169
Васильєв Г. А. — в. о. № 61
Гадяцький Л. М.
Горбатов В. М. — в. о. № 6
Гошовська В. А. — в. о. № 178
Дашутін Г. П. — в. о. № 162
Деркач А. Л. — в. о. № 159
Донець Н. Г.
Друзюк С. О. — в. о. № 137
Єдін О. Й. — в. о. № 102
Задорожна Т. А.
Засуха Т. В. — в. о. № 93
Звонарж А. Ю.
Іванов С. А. — в. о. № 3
Іоффе Ю. Я. — в. о. № 111
Кириченко М. О. — в. о. № 151
Кондратевський С. М. — в. о. № 224
Кондратенко А. І.
Костусєв О. О.

Група “Солідарність”

Семиноженко В. П. — в. о. № 168

Фракція “Яблуко”

Бродський М. Ю. — в. о. № 215
Гуцол М. В.
Креч Е. Е.
Мазур О. А.
Подгорний С. П.
Потімков С. Ю. — в. о. № 170
Проценко В. В.

Група “Регіони України”

Богатиренко А. А. — в. о. № 63
Богатирьова Р. В. — в. о. № 75
Борзих О. І. — в. о. № 103
Журавський В. С. — в. о. № 68
Литюк А. І. — в. о. № 56
Матвієнков С. А. — в. о. № 55
Звягільський Ю. Л. — в. о. № 43

Фракція партії “Демократичний союз”

Абдулін О. Р. — в. о. № 97

Лавриненко М. Ф.
Мазуренко В. І. — в. о. № 141
Малолітко І. Ф.
Мангул А. І. — в. о. № 81
Миримський Л. Ю. — в. о. № 2
Новик А. М.
Омеліч В. С.
Пересунько С. І.
Пінчук В. М. — в. о. № 26
Савенко М. М.
Синенко С. І.
Смірнов Є. Л. — в. о. № 16
Спіженко Ю. П. — в. о. № 67
Сухий Я. М. — в. о. № 78
Табачник Д. В. — в. о. № 91
Тігіпко С. Л. — в. о. № 36
Чікал А. В. — в. о. № 191
Шаров І. Ф.
Шпак О. Г. — в. о. № 14
Шпігало В. Є.

Сахно Ю. П.
Суслов В. І.
Ткачук В. А.
Фіалковський В. О. — в. о. № 187
Чайка В. В.
Штепа В. Д. — в. о. № 31

Кириченко С. О. — в. о. № 183
Коновалюк В. І. — в. о. № 62
Лещинський О. О. — в. о. № 58
Писаренко А. А. — в. о. № 44
Рибак В. В. — в. о. № 45
Тихонов С. А.
Юшко І. О. — в. о. № 42

Калінчук В. А. — в. о. № 143

Акопян В. Г. — в. о. № 131
Антоньєва Г. П. — в. о. № 98
Бакай І. М. — в. о. № 64
Біловол О. М. — в. о. № 99
Волков О. М. — в. о. № 208
Гуров В. М. — в. о. № 32
Гусак Л. Г. — в. о. № 144
Данильчук О. Ю. — в. о. № 156
Задорожній О. В. — в. о. № 217

Козак Я. І. — в. о. № 150
Марченко О. А. — в. о. № 201
Пашковський Л. Б. — в. о. № 184
Подобєдов С. М. — в. о. № 197
Рябікін П. Б. — в. о. № 130
Сацюк В. М.
Стоженко В. Я.
Трофименко Л. С. — в. о. № 37
Чаговець В. М. — в. о. № 180

Шановний читачу, збережи цей список. Це люди, що захищають не твої інтереси, а інтереси олігархів. Коли надійдуть вибори, будь уважний і нікого з них не пропусти до Верховної Ради.

* * *

Кучмократія себе дискредитувала, тому її перемога 26 квітня 2001 р. висунула на порядок денний необхідність соціальної (мирної) революції для заміни інтернаціональної російськомовної кланово-олігархічної кучмократії на українську владу. Україна перебуває в перехідній стадії від старого тоталітарного до нового демократичного суспільства з ринковою економікою. Позаяк суспільство не може залишитися в перехідній стадії, то й перемога народу немінуча.

Деградація націонал-демократи

Трагедія України в тому, що націонал-демократія не стала окремою організованою силою, яка чітко стояла б на національно-демократичних позиціях послідовного захисту ідеалів незалежності, справедливої приватизації (яку народ не відкинув би, а бачив би в ній добру перспективу західноєвропейського зразка), демократизації взаємин громадян з владою, культурного й духовного відродження України. У народу був попит на таку силу! Нею мав стати РУХ! УГС — УРП не могла виконати цю роль, бо стояла на радикальних антикомуністичних позиціях. Вона була створена колишніми політичними в'язнями та безстрашними націоналістами. Вона була страховищем для режиму, а РУХ був тим компромісом, на який наважилася радянська влада в Україні. РУХ був всеукраїнським загальнонаціональним демократичним об'єднанням, до якого входили на засадах індивідуального членства члени різних політичних партій. РУХ був формулою демократичної єдності незалежно від партійності, тому РУХ мав би стати опозиційною силою, в якій народ бачив би альтернативу комуністично-номенклатурній владі. На жаль, він нею не став, бо створився під впливом КПУ і був просякнутий агентами КДБ — СБУ. Він ніколи не звільнився від цього впливу. Патріотична антикомуністична частина виборців хотіла бачити в РУХові організаційну форму для відстоювання своїх реформаторських антикомуністичних патріотичних ідеалів, а він насправді лишень імітував боротьбу за ці ідеали. Імітація відштовхувала і не давала йому можливості перетворитися на серйозну політичну силу.

Першим ударом ізсередини по РУХові було запровадження до Статуту заборони членам інших партій бути керівниками РУХівських структурних одиниць. Цим усунули членів УРП з керівних посад, тобто усунули той патріотичний революційний елемент, який штовхав РУХ у бік націоналізму й революційності. Угодовство в РУХові взяло верх і тоді, коли всупереч попередній домовленості про висунення на голову РУХу республіканця Михайла Гориня в останній момент відступилися від цієї домовленості.

Потім Чорновіл відхилив пропозицію президента Кравчука про співпрацю з РУХом. Чому він зробив цю капітальну помилку: через свою амбіційність та цілковите несприйняття перемоги Кравчука на виборах 1991 р. чи з поради того, хто стояв за ним? Кравчук пропонував співпрацю широ чи з хитрістю?

Кравчуку як президенту потрібна була соціальна опора. Після заборони під його керівництвом Комуністичної партії України звернення Кравчука до РУХу з пропозицією про співпрацю не можна тлумачити як однозначну хитрість. Така пропозиція могла означати справжню співпрацю. РУХ користувався широкою народною підтримкою і міг дати таку опору Кравчукові. Відхилення Чорноволом пропозиції штовхнуло Кравчука до комуністичної номенклатури. Навіть якщо в пропозиції Кравчука було більше хитрощі, аніж справжнього наміру співпрацювати з РУХом, і тоді не слід було відхиляти пропозицію. Ясна річ, Кравчук не міг сформувати вертикаль виконавчої влади з самих РУХівців, бо РУХ не мав достатньо кваліфікованих кадрів, і так чи сяк, а довелось би багатьох старих комуністичних фахівців залишити на посадах. Ця співпраця була б складна й важка, але присутність національно-демократичних людей у виконавчій владі запобігла б руйнації, яку вчинила комуністична номенклатура, діючи без внутрішнього контролю з боку демократів, а лише слухаючи їхню критику збоку, з вулиці та з парламентської трибуни. З іншого боку, коли б РУХ прийняв пропозицію про співпрацю, а Кравчук на неї явно не пішов на практиці, це викрило б його як президента, який дбає не про націю, а про комуністичну номенклатуру, і тоді не було б місця для ілюзії, яка багатьох політиків довго вводила в оману. Чітке розмежування політичних сил сприяло б консолідації національно-патріотичних сил і знову ж відіграло б позитивну роль у розвитку України в ці роки.

З приходом Кучми на посаду президента голова РУХу Чорновіл став у фарватер його політики. РУХ приручили, а потім для гарантії безсилості розкололи на дві частини. Патріотичний народ тягнувся до РУХу, потребував організованої патріотичної опозиційної сили, а його осердя виявилось трухлявим дуплом, що час від часу видає критичні звуки, але не здатне до послідовного твердого відстоювання ідеалів цього сегменту виборців.

Чого так сталося?

Сталося так тому, що за спиною його вищого керівництва стояли тіні ворожих сил, що частина патріотів виявилася недостатньо самовідданою українській національній ідеї і пішла до виконавчої влади просити посади, квартири, влаштувати дітей на роботу, на навчання за кордон та ін. Виконавча влада задовольнила їхні клопотання, але й почала замовляти їм свою музику. Ідейність, що рухала людьми до проголошення незалежності, з її проголошенням вичерпалася, і натомість прийшли обивательські настрої про влаштування своїх родинних та побутових справ.

Для виправдання пристосуванства вигадали тезу: мовляв до проголошення незалежності націонал-демократи йшли проти (імперії, диктатури), руйнували старий лад. Після проголошення незалежності необхідно переходити до будівництва і психологічну установку боротьби “проти” необхідно міняти на будівництво, на установку “за”. Не хотіли зрозуміти, що будувати нове не можна на старому фундаменті, що для того щоб будувати нове, необхідно знищити старий лад. Виступаючи “за”, сприяли утвердженню не української влади, а продовженню старої влади під нашими державними символами. У керівництві РУХу виробили філософію: якщо не вдається на виборах здобути більшість і сформувати свою виконавчу владу, то потрібно всіляко пролазити в неї (як сказав один з керівників РУХу Юрій Костенко, “вгризатися у владу”).

Відкинувши 1991 р. пропозицію президента Кравчука про співпрацю на паритетних засадах, після парламентських виборів 1994 р. вирішили “вгризатися” у владу. Не знали азів управлінської науки: коли в органі міняють до 30 % персоналу, орган діє по-старому. Щоб орган почав діяти по-новому, у ньому одночасно треба замінити понад 30 % людей.

Про заміну понад 30 % персоналу у виконавчих органах влади можна було домовлятися з Кравчуком 1991 р., а якщо тоді це відхилили і дали Кравчукові моральне виправдання залишити всі керівні кадри на старих місцях, то далі залишилося одне з двох: або вужами пролазити в номенклатурні середовища органів влади без жодної надії змінити характер їхньої роботи, або стати у відкриту опозицію і формуватися в альтернативну силу. Керівництво пішло першим шляхом: узяло гроші на газету Час/Time та на оплату своїх партійних структур. Думали обдурити владу. Владу не обдурили, натомість наділи собі на шию налігач і втратили свободу проводити незалежну політику!

Влада дуже швидко показала свою антиукраїнську суть, але коли це стало зрозуміло всім і кожному, то замість рішучої боротьби за її українізацію почали до неї пристосовуватися. Дехто інакше й не міг діяти: архіви з їхніми доносами в КДБ перебували в руках виконавчої влади, а признатися й покаятися перед народом у них не вистачає духу. Цей факт схильні трактувати як щось другорядне, побічне і таке, що не слід часто згадувати, а тим часом саме він визначив зміст політичної діяльності вельми впливових постатей в РУСІ, саме він пригасив революційний порив до відродження України і призвів до хронічної стагнації і руїни, і Україна втратила можливість альтернативи!

Приховані пружини антиукраїнської діяльності, що визначали суспільно-політичну атмосферу розвитку Української РСР, продовжували діяти і в самостійній Україні лише трохи зміненими методами. І московське ГРУ (Главное разведывательное управление) продовжує через свою агентуру гальмувати становлення нашої державності, творення національного економічного комплексу, національного інформаційного простору тощо. Не було б отих архівів з доносами в Москві та КДБ — СБУ в Києві багатьох впливових осіб, то сформувалася б з РУХу велика опозиційна сила, що здужала б відкрито протистояти офіційному курсу як альтернативна сила. Наявність альтернативи утримала б народ від чорної зневіри й розчарування і зробила б тринадцятирічний період розвитку зовсім іншим. Влада не змогла б перетворитися на кланово-олігархічну кучмократію. І не виникла б сила-силенна трудношів, які з огляду на здоровий глузд просто-

таки ідіотичні (але зовсім не ідіотичні з позицій антиукраїнської п'ятої колони російського імперіялізму).

Деградація моралі

Сім десятиріч комуністи нав'язували народові свою антихристиянську мораль, засновану не на загальнолюдських поняттях добра і зла, а на класовому підході, в основу якого поклали засаду: все, що служить інтересам пролетарської революції, тобто підкоренню московськими комуністами всього світу, є моральним, а все, що цьому заважає, аморальне. Убивства, обман, підступ, знищення цілих суспільних верств і позбавлення власності, заборона церкви, встановлення тотальної цензури на друковану продукцію і кримінальне переслідування за висловлену критичну думку — все це вважали за морально припустимі методи задля химерної ідеї поширення комунізму в усьому світі. Згубний вплив комуністичної аморальності на народ розширювався в міру розвитку телебачення, радіо, газет.

Український народ упродовж майже трьох поколінь був об'єктом аморальної політики окупантів: безпідставних арештів, розстрілів, насильницького відбирання майна і власності, переслідування за критику, виселення з хати й запроторення в Сибір за дії, що в народних поняттях зовсім не були ні аморальними, ні злочинними. Більшовики перевернули всі моральні поняття шкереберть. Наприклад, народна мораль не дозволяє брати чуже, вони проголосили гасло “Грабуй награвоване!”, босяків народ засуджував і мав за найгіршу верству, окупанти підняли їх на суспільну вершину і дали їм владу і зброю.

Коли Україна стала незалежною демократичною державою зі свободою економічної й політичної діяльності, на неї почався потужний ідеологічний наступ певних міжнародних сил. Вони — ті, що півтора століття тому випустили сатаніста Маркса для послаблення націй шляхом натравлювання на класовій основі однієї частини нації супроти другої частини, — зрозуміли, що народи поборолі цей сатанізм і більше він не діє, і тому вирішили запустити щось інше. Цим іншим є відрив школярів і молоді від своїх національних духовних орієнтирів і цінностей. Людина без почуття свого роду легко стає жертвою перших-ліпших місіонерів-авантюристів.

Підприємці закордонного племені оволоділи українським інформаційним простором і почали по багато годин щоденно виливати з телевізійного екрану на молоді голови безкінечні сцени вбивств, сексу, наркоманії, зразків обману, підступу, лукавства — всього того, що було зовсім невластиве моралі нашого добродійного народу. Телевізійний екран став школою убивств, застосування наркотиків, статевих збочень та всякої іншої аморальності.

А перший президент?..

Він мав би бути зразком для всіх українців: мав поводитися шляхетно, гордо, культурно, аби своїм прикладом виховувати ці почуття в одноплемінниках, мав бути чесним, правдивим, ошадливим і дбати про багатство України та можливість своїх громадян, мав бути кращим серед громадян. А він?..

Заснував незаконне підприємство з метою швидкого власного збагачення. Гроші почав переказувати за кордон! Боже мій! Хто з борців за волю України міг би колись подумати, що перший гетьман нової української держави опуститься так низько?! Така висока посада! Така велика влада! Така гучна слава! Таж держава забезпечує своїх гетьманів-президентів і пристойним щодо їхнього маєстату помешканням, і пенсією, і всім необхідним до самої смерті. А коли перша особа в державі подала такий приклад, то й усі нижчі почали робити те ж саме. Перетворили міліцію та інші правоохоронні органи на рекетирів та хабарників. Замість законності й пошани до права запанувало таке свавілля, в якому зникла межа поміж звичайним бандитизмом та бандитизмом так званих правоохоронних органів. Громадяни зайнялися встановленням броньованих дверей до своїх помешкань, хитрих замків по три штуки в одні двері. Колись за часів мого юнацтва у селі ніхто нічого ні в кого не крав і в хатніх господарствах були не стільки замки, скільки різні клямки від худоби, щоб вона не нищила городовину. Я від батька і його ровесників-сусідів за все своє життя не чув жодного разу московського матючка (яке на Чернігівщині називали “москалями”. “Гнути москаля” означало лягтися по-московському). Незнайомі люди, зустрічаючись по дорозі, обов’язково віталися, молодші старших називали на “ви”, ніхто ніколи не вживав московської лайки. Люди мали совість і знали, що таке сором і що таке гріх, і боялися докорів сумління й гріха.

До проголошення незалежності Україна була об’єктом ідеологічної обробки з боку імперських ЗМІ. Проголошення незалежності давало нагоду організувати український інформаційний простір з метою поширення знань та духовного відродження нації. Наші непатріотичні президенти не скористалися з нагоди створити потужну зброю відродження нації. Навпаки, перетворили їх на знаряддя розбещення народу та зміцнення своєї особистої влади і влади своїх московсько-єврейських грабіжницьких оточень.

Кравчук і комуністи зняли моральні заборони з усього того, що народна мораль засуджувала, обмежувала й забороняла впродовж тисячоліть, і опустила моральність суспільства до рівня диких азійських деспотій. І владоможці кучмівської президентської адміністрації не соромляться проїжджати на казково дорогих Мерседесах повз смітники, з яких пенсіонерки-вчительки вибирають шматочки хліба. З’явилися люди, які без поняття гріха вбивають людину за 20 гривень. Перший президент іде довіреною особою на місцевих виборах до Суркіса, другий — мовою брудного москвича підштовхує підлеглих до вбивства журналіста Гонгадзе. Куди вже далі падати моралі найвищих представників владоможної верхівки України!!

Відсутність державницької ідеологічної політики

Демократія, поділ влади на три гілки та свобода політичної діяльності передбачають департизацію правоохоронних органів. Це і було зроблене на початку незалежного існування України. Але через густу просякнутість усіх галузей і

органів влади російськими шовіністами українська держава не оволоділа своїм інформаційним простором і не розгорнула ідеологічної роботи в напрямі звільнення нації від антиукраїнської колоніальної ідейної спадщини та прищеплення своїм громадянам української національної ідеї. Під приводом департизації правоохоронних органів відмовилися від ідейного патріотичного виховання взагалі. Кордони для напливу в Україну місіонерів чужих ідейних течій та відео — і аудіокасет аморального й антиукраїнського змісту відкрили навстіж, а ідейну допомогу населенню в опорі чужинецьким впливам не організували. Росія і безпосередньо через свою телевізію, радіо, газети, і через керовані нею структури тринадцятий рік насаджує нашим громадянам думку про неприродність української державної незалежності й неминучість повернення України в лоно “східнослов’янської єдності”.

Нація, яка 340 років була об’єктом ідеологічних маніпуляцій з боку московських окупантів і зазнала серйозних деформацій всього національного духовного комплексу, вирвавшись з-під цієї окупації, не зайнялася систематично, планово й організовано очищенням від колоніального духовного намулу — це щось абсолютно ненормальне! Це щось таке, що свідчить про злочинну байдужість до національної долі, або це якась космічно-стоїчна впевненість у незнищеності своєї глибинної національної сутності.

Вибори-2002: початок виходу з рабства

Це дуже важливі події — вибори депутатів рад усіх рівнів та міських і сільських голів (у давній українській політичній термінології депутатів називали виборними). Вибори відбулися за змішаною виборчою системою: 225 мандатів розподілено за партійними списками і 225 за одномандатними виборчими округами. За партійними списками влада зазнала великої поразки, а на одномандатних округах виграла за допомогою величезних грошей та безсовісного, нахабного, кримінального зловживання службовим становищем, що є не що інше, як грубе спотворення волі виборців.

Вибори-2002 показали, що виборці здобули певний імунітет супроти систематичної впертої, хоч і красивої брехні. Вони завдали великого удару кланово-мафіозній владі і комуністам. Не врятувала Партію Зелених їхня добра назва, як і не врятував видатний артистизм конотопської прогресивної соціалістки від її поразки. Зійшли з політичної сцени молоді представники старої комуно-олігархічної влади “Озиме покоління” та “Нова генерація”, провалився волковський Демократичний союз.

Виборці зробили великий крок у справі очищення влади від антинародних сил, брехунів і демагогів. Поразка прокучмівських партій — це яскраве свідчення того, що народ наш уміє вчитися демократії, це добрий передвісник того, що на наступних виборах народ нарешті сформує перший патріотичний парламент.

Тепер хочу звернути увагу на одне явище, яке не кожен, либонь, помітив.

Комуністична диктаторська система влади робила все для того, щоб відучити

людей від самостійного мислення, убити в людині почуття власної гідності, значущості та прищепити думку, що вона — крихта великої безіменної людської маси, непомітна маленька одиниця в безмежній кількості подібних під назвою “рабсила”, маленький гвинтик у величезній державній машині. Від людини в цій машині нічогосінько не залежить, одне слово, вона — комаха, яка не має на цій землі ніякогосінького значення. Держава без будь-якої вини з боку людини може забрати в неї майно, переселити, виселити, запроторити в Сибір чи зробити з нею будь-що, що їй заманеться, бо держава — все, а людина — ніщо, нуль.

Вважаючи себе за суспільний нуль, людина на вибори йшла з думкою: “Як би я не проголосував — це не має значення, бо влада однаково зробить те, що хоче”. З такими поняттями українці перейшли з деспотичної російської імперії в незалежну Українську демократичну державу, і ось тепер **ВПЕРШЕ** громадяни відчули, що вони щось означають, що від них щось залежить, що вони не нулі, а мають певну суспільну вагу — спільними зусиллями виборців владі відмовлено в довірі.

Це надзвичайно важлива ознака. Вона свідчить про поступове додання комплексу неповноцінності, яке відбувалося непомітно усі роки життя в умовах свободи і на 11-му році досягнуло такої величини, яка підняла людину до самостійного формування волі, і воля визначила поведінку — відмову голосувати за тих, за кого закликала голосувати влада. І це — надзвичайно важливе психологічне явище. Воно означає, що психологічний зв’язок між владою і душею людини, який установився був давніше і полягав в автоматичному підпорядкуванні державній волі, дав тріщину. Людина починає повертатися до себе і формувати свою волю не під впливом закликів згори, а під впливом своїх міркувань, свого розуміння обставин і власних потреб. З раба людина перетворюється на громадянина демократичного суспільства.

Раб не відповідає за несправедливість, зло, кривду, беззаконня в суспільстві, бо держава, відібравши в людини свободу, зняла з неї й відповідальність за стан справ у суспільстві.

Демократична держава, повертаючи людині свободу, тим самим повертає їй (покладає на неї) відповідальність за суспільні справи.

Той факт, що переважна частина виборців пішла проти влади, свідчить про те, що ця частина людей вичавила зі своїх душ раба. Відбувається активізація патріотичних сил у захисті українства. Ці сили опираються на глибинні інтереси української нації, що поступово збільшує потужність національного організму і гарантує йому перемогу в боротьбі за місце під сонцем.

Позаяк процес звільнення людських душ від рабства хоч і повільний, але безперервний, то можна з цілковитою певністю сказати, що заки доживемо до президентських виборів, число таких громадян збільшиться, а до парламентських виборів 2006 р. пропорція “раби — громадяни” так істотно зміниться на користь громадян, що вони вперше сформуєть патріотичний парламент. І Україна почне швидко виходити з біди, в яку її загнало було імперське комуністичне рабство (бо ж тільки це рабство дозволило розмножитися в Україні мафіозно організованому державному злочинству й бандитизму).

У Верховній Раді на нас чекає надзвичайно гостра боротьба. Відбуватиметься вона на тлі нових суспільних обставин. Новизна в тому, що народ завдав владі ве-

ликого удару і вже починає відчувати, що може перемагати. І друге: поняття парламентської опозиції набуває відчутного матеріалізованого значення. Суспільна свідомість її ніби узаконює і разом з тим покладає на неї свої надії й сподівання. Це поворот від суспільного песимізму до оптимізму. Передчуття можливої перемоги швидко нарощуватиме ту критичну масу, яка вчинить соціальну революцію: усуне мафіозно-зłodійську антинародну владу і збудує лад, за який і перед світом не буде соромно.

Звідси витікає для всіх свідомих українців завдання: максимально активізувати політико-просвітницьку роботу серед своїх громадян, аби прискорити їхнє прозріння та перетворити їх на активних громадян — захисників правди й справедливості у своєму великому національному домі.

Незнищеність

Московська імперія коїла геноцид українців і до революції 1917 р., але з переходом влади від дому Романових до комуністів методи геноциду урізноманітнилися і дикунська жорстокість втратила межі.

Якщо дореволюційна російська імперія заперечувала сам факт існування української нації і численними заборонами української мови й культури намагалася нас зросійшити і привести в московинський етнічний стан, то комуністична російська імперія лицемірно називала Україну суверенною республікою, а на ділі застосовувала всі методи геноциду українців.

Чого ж в умовах незалежності не стало народу краще жити і Україну не розбудовують, а руйнують?

Відповідь проста: національно-визвольні сили (разом з переляканими комуністами) проголосили незалежність, але неспроможні були замінити владоможних людей новими. Патріотичні досвідчені кадри в попередні десятиріччя в основному були винищені, а ті, що залишилися, не спромоглися взяти владу в свої руки. Вона залишилася в руках прокомуністичної номенклатури, яка була вихована в дусі промосковських комуністичних догм, не любила Україну, розмови про українські національні інтереси вважала за антирадянські, націоналістичні і всіма силами намагалася в незалежній Україні зберегти старі радянські порядки і старий лад.

З червоного директорату промосковського комуністичного гарту сформувалися потужні економічні клани. Комунізм вони швидко відкинули, але в лоно української мови та культури не перейшли. Підкоривши собі владні структури, перетворилися на найпотужніші сили в державі. Без любові до України та шаноби до могил своїх дідів-прадідів, без духовного коріння в українській землі ці клани стали кровососними кліщами на пораненому національному тілі.

Не любити Україну вони вчилися, а служити Москві. Не синами своєї землі вони виявилися, а безрідними Іванами.

Як скинути цих п'явок з національного тіла? Як вчинити соціальну революцію і змінити всю антиукраїнську систему влади?

Для цього є кілька способів, але за будь-якого з них тільки піднесення національної свідомості й громадянської активності гарантуватиме надійну перемогу і стабільне майбутнє українства на нашій землі.

Без знання національної історії, зокрема правди про голодомори та репресії, без повернення шаноби до своїх прашурів та їхніх могил не можна подолати теперішнє історичне безпам'ятство, не можна консолідувати націю.

Нація мусить знати свою історію і мусить виробити свою справедливу та сувору оцінку тим силам, що мордували український народ. Кати мають почути і моральну, і правову оцінку своїх злочинних дій.

Незалежній Україні потрібна історична правда. І ця правда має бути підтверджена незалежним міжнародним судом на основі об'єктивних доказів за допомогою законної кримінально-процесуальної процедури.

Це наш обов'язок перед пам'яттю загиблих одноплемінників.

У добу Першої світової війни були об'єктивно сприятливі умови для творення національної держави — нація суб'єктивно була не готова до цього.

У добу Другої світової війни нація суб'єктивно дозріла до будівництва незалежної держави — об'єктивні умови виключали таку можливість.

Наприкінці ХХ ст. об'єктивні умови склалися сприятливо для проголошення незалежності, суб'єктивно нація була готова до цього, і вона не прогавила скористатися нагодою і проголосила незалежність.

Це означає, що нація вміє вчитися й історично йде вперед, і підіймається вгору. Завдання полягає в тому, щоб на основі вивчення історії та справжніх мотивів діяльності різних політичних сил сьогоденної України прискорити цей процес.

Тож хай пам'ять про мільйони знищених московською імперією українців допоможе консолідації нації в ХХІ ст.

Нація — це не те, що вона думає про себе, а те, якою Бог її створив і яку роль призначив. А ми намагаємося цю роль розгадати.

Уперше за три з гаком сторіччя нація здобула можливість творити свою національну інтелігенцію, свою національну еліту. Інтелігенція береться за вивчення своєї історії та свого національного характеру. Тринадцять років — це так мало! Адже треба і себе відтворити, і пробитися крізь густий туман чужинецьких концепцій, міфів, фальсифікацій і кривотлумачень нашої історії до своєї справжньої суті, викрити антиукраїнські твердження і подати українцям своє бачення і самих себе, і наших сусідів. Навіть у теперішніх важких умовах інтелігенція творить велику справу і то доволі швидко. Адже які чудові праці вийшли за останні п'ять років. Хоча вони вийшли малими тиражами і тому не могли помітно вплинути на свідомість народу, але вони свідчать, що 340-річна окупація не змогла знищити творчі потенції українців, отже ми не втратили здатність до відродження.

1933 р. італійський консул у Харкові Градеріго, спостерігаючи, як Москва голодом знищила понад 10 мільйонів українців, вважав, що українську націю знищено і українське національне питання для імперської Москви зняте назавжди.

А національний організм цей удар витримав. Витримав геноцид Другої світової війни, витримав голодомор 1946-1947 рр., витримав депортацію двох мільйонів українців із західних областей України!

Де бралася сила в цього народу стільки витримати?!

А знаєте де?

Почитайте В. Паїка “Україна в минулому й сьогодні (історичні й географічні карти)”, почитайте Шилова “Праісторія Руси-України”, почитайте Жана Шюре “Великі посвячені” — і ви побачите, що перший великий “посвячений” Рама саме з України повів аріїв в Індію і заклав основи індійської мудрості.

Незбагненна сила українців у тому, що:

а) ми не прийшли звідкілясь на цю Землю, але тут сформувалися і жили вічно;

б) в нашому фізичному тілі поєднані особливості води і всіх елементів, що здобули свої властивості від взаємодії української землі з сонцем, яке світить на нашу землю під певним кутом і посиляє сонячну радіацію;

в) в Україні — одна з трьох земних точок прямого енергетичного виходу в космос;

г) скільки б кочівників не переходило через українську землю, усіх їх ми перемогли або перемогла їх наша матінка-земля і зробила їх українцями.

Немає сили, яка б перемогла українців. Нас можна перемогти тільки одним способом — усіх виселити геть з України. Але доки тут залишається хоч частина українців, то скільки б не оселилося тут чужинців, вони будуть українізовані, бо на них впливає не тільки старовинна багатюща українська культура й духовність, але й матінка-земля, яка дістає свої особливості від космосу і сонця — сил вічних і незнищених.

Українська земля для українців — це центр Всесвіту. Відчуймо свою вагу в цьому центрі!

Влада й українці

І. Пасивність українців

1. Що означає пасивність?
2. Чим спричинена пасивність?
3. Коли активізуємося?

1. Що означає пасивність?

Передусім зауважу, що йдеться не загалом про пасивну національну вдачу, а про пасивність політичну. Українці зовсім не пасивні в індивідуальних пошуках шляхів і засобів виживання, але пасивні в суспільно-політичній діяльності, конкретніше — у ставленні до влади. Нам важко організуватися й діяти організовано. Це ми бачимо з порівняння, як реагують на важливі політичні події болгари, поляки, серби, литовці, грузини. Коли влада їх не задовольняла, вони організовували масові протести й усунули її. Українці не проявили достатньої активності для усунення президента Кучми, коли 2001 р. Олександр Мороз оприлюд-

нив півки Миколи Мельниченка про причетність Кучми до вбивства Г. Гонгадзе. Це була велика подія і велика нагода для загальноукраїнської акції. Патріотичні партії закликали народ до демонстрацій протесту. 7-8 лютого 2001 р. із західних областей до Києва приїхало близько 8 тисяч людей, 9-Ю лютого зі східних областей — 10 тисяч, 25 лютого з обох частин України близько 25 тисяч, 9 березня близько 35 тисяч. Коли б обурилися не десятки, а сотні тисяч, Кучма і його спільники не витримали б тиску і пішли у відставку. Мала кількість протестантів підбадьорила кучмівців, вони побачили, що спроможні утримати ситуацію під контролем, можуть утриматися і 9 березня перейшли в наступ. Народ проявив пасивність.

Коли б у Франції раптом стало відомо про причетність президента до вбивства журналіста, то наступного дня на вулиці Парижа з протестом вийшов би мільйон французів і в той же день президент пішов би у відставку.

Проста річ. Всякий президент опирається на поліцію. Поліція слухає президента, доки відчуває його авторитет і силу. Коли поліція бачить, що протест набуває масового характеру, вона не виступає проти народу. Якби в дні трьох лютеневих протестів на вулицях Києва було 300-400 тисяч, міліція перейшла б на наш бік і Кучма, втративши збройну опору, пішов би у відставку. Коли ж міліція побачила, що протестантів небагато, то й залишилася на боці Кучми. У цьому суть, у цьому пояснення минулої невдачі опозиції, у цьому ключ до розгадки наслідків майбутніх протестних акцій опозиції!!!

На жаль, ми — українці, не французи. Чому, що нас відрізняє? А те, що французи сторіччями живуть у своїй національній державі, а ми свою національну державу втратили і жили під окупацією. Свобода виховує людей гордими, прямими й сміливими, а колоніальне рабство привчає гнутися, хитрувати й боятися. Отож і хитруємо: сидимо на печі й чекаємо, щоб хтось інший виходив на Хрещатик, мерз, застуджувався, бився з міліцією, ризикував потрапити у тюрму, щоб хтось усунув кучмівську кланову злодійську владу і зробив для нас краще життя.

2. Чим спричинена пасивність?

Згадане на початку цього розділу порівняння, як діють українці в кризовій ситуації, з дією інших народів у подібних ситуаціях показує, що українці справді пасивніші від них. Проте коли б на цьому поставити крапку, то багато чого залишилось би без відповіді і врешті-решт перебільшувало б суб'єктивну вину українців. Тож пропоную читачеві кілька міркувань. Не для апології українців, а для об'єктивнішої оцінки.

Перше. Чи українці пасивніші за білорусів? Ні, не пасивніші. А білоруси ж найближчі до нас і за культурою, і за історичною долею, і тому цілком логічно порівнювати нас із ними.

Друге. Болгари і народи колишньої Югославії жили в соціалістичному таборі під диктатурою комуністів майже 40 років. Вони не входили до складу СРСР, а були тільки його сателітами. Русифікацію, нищення національних культур, усупільнення економіки й колективізацію сільського господарства у них здійснювали не так брутально й безбожно, як у межах СРСР. Якщо советизацію людини звести до двох чинників: викоренення національної свідомості й ви-

ховання суспільно-політичної пасивності, то в країнах-сателітах цей процес не досягнув і половини тих результатів, що в межах СРСР, і на час розвалу московської комуністичної імперії вони зберегли в собі незрівнянно більшу національну свідомість і соціально-політичну активність.

Третє. Литовців, естонців, латвійців можна порівнювати з українцями західних областей, бо під комуністичною диктатурою та ідейним забамбуленням вони були впродовж двох поколінь, у той час як решта областей України — упродовж трьох поколінь. В роках 1988-1991 різниця в рівнях національної свідомості й громадянської активності між українцями західних і східних областей проявилася особливо яскраво: у західних областях проживала приблизно п'ята частина населення, але в усіх загальноукраїнських акціях західняків було не менше половини. Коли б СРСР існував ще 25 років (одне покоління), західняки (і естонці, латвійці, литовці) стали б такі ж національно несвідомі й пасивні, якими є українці-східняки нині.

Четверте. Московський імперський терор Наддніпрянських українців трьома голодоморами і жорстокими репресіями залякав людей і опустив їхню свідомість до рівня турботи про фізіологічне виживання. Масові арешти української інтелігенції 70-80 років продовжували залякувати українців і аж ніяк не сприяли нашій політичній активізації.

Ще один аспект проблеми, а саме: щодо суспільно-політичної активності людей будь-якої нації.

Соціологи ХХ ст. дійшли висновку, що, наприклад, французьку революцію 1789-1793 р., яка поклала початок буржуазно-капіталістичній формації, тобто струснула цілий світ і створила великий історичний рубіж, який ділить європейську історію “до” і “після” цієї революції, робило 5 % французів. 95 % французів у ці роки як до, так і після революції займалися хліборобством, садили виноград, кохалися, побиралися і часто навіть не відали про паризькі бурхливі події.

Дослідження Козаччини приводять до того ж висновку: у час повстань у ХVІІ ст. у них брало участь близько 5 % населення Наддніпрянщини. У проміжках між повстаннями в Запорізьких Січах проживало незрівнянно менше людей.

Дослідження політичних рухів ХХ ст. показують приблизно те ж саме: 5 % населення залучається до ідей і дбає про долю, честь і гідність нації, творить політичні концепції, вступає до різних партій, змагається й бореться між собою і намагається покращувати свої суспільства. (Не кажу тут про війни, які ведуть держави. Держава може мобілізувати значно більший відсоток населення. Кажу про рухи, в які люди включаються самі.) (Тож коли з нашого боку бачимо ніби мало людей, то знаймо, що і проти нас їх небагато. І перемога наша залежить не від співвідношення “ми, тобто активні патріотичні сили — нація”, а від співвідношення “ми — наші політичні супротивники”.)

Очевидно, рівень пасивності українців більший від тої загальної закономірності, про яку йшлося вище. Пасивність поширилася через те, що Україною керували не українці, а окупаційна адміністрація. Коли б Україна була незалежна, в ній би існувала демократична конкурентна система добору керівних кадрів. Прагнення перемогти в конкуренції і посісти відповідальну посаду постійно штовхає людину до навчання, нагромадження досвіду, до самоудосконалення,

робить людину активною. Окупаційній адміністрації, навпаки, ініціативні українці небезпечні, їй потрібні слухняні виконавці її волі. За кілька сторіч, а особливо за період комуністичної диктатури, нас і привчили до слухняності. І не дивно: люди наочно на прикладах близьких чи знайомих неодноразово переконувалися, що влада ініціативну людину або втягне до себе і примусить служити чужій окупаційній системі, або “зітре на порох”, “зігне в баранячий ріг”, “зажене туди, де й Макар телят не пас” або іншим чином “научит Родину любити”. А кому ж це хотілося?

Письменник Роман Андрияшик написав роман “Люди зі страху”. 1965 р. я з друзями по ув’язненню читав його в концтаборі. Дякували Андрияшикові, а разом з тим вигукували: “Як неповно він описав явище страху совітських людей! Як багато ми могли б додати до зображення чекістських методів залякування людей, доведення їх до втрати волі і цілковитого підкорення їх деспотичній волі держави!”

І думки, і почуття зберігаються у пам’яті. Тепер зникли причини колишнього страху, а страх не зник. Він існує у підсвідомості. Розумуванням його не можна обґрунтувати, він не розумний, а існує і стримує людину від участі в антиурядових акціях протесту, від вияву ініціативи у відстоюванні своїх законних прав. Іншим, не щасливим шизофренікам, глибинний підсвідомий страх навіює надію, що влада сама покращиться і буде справедливіше ставитися до неї, що бюрократи проймуться людяністю і перестануть з бідних людей варити воду.

Отож відучили від ініціативності й навчили чекати вказівок зверху. Наука ця так глибоко засіла в душу, що дійшла до кісток. І щоб вичавити її звідти і звільнити душу від цього рабства, як бачимо, мало й тринадцяти років демократії. А в скількох людей страх перед КДБ переріс у шизію?! І вони йдуть до мене, розповідають, як КДБ слідкує за кожним їхнім кроком, слідкує, які харчі вони купують і їдять, їм повставляли мікрофони в усі стіни квартири, підкупили всіх сусідів, щоб за ними слідкувати, з вікна сусідського будинку спрямували в кімнату електронний бінокль і підглядають за кожним кроком тощо, щоб їх убити.

Асоціальність совітської людини

До комуністичної системи більшість українців жила по селах. У селах було своє самоврядування. Селяни складали сільську громаду. Сільська громада обирала судну раду для розгляду суперечок між селянами, вирішувала справу гамазеї— підтримання її в доброму стані та щорічне оновлення зерна та інших запасів на випадок неврожаю чи якогось стихійного лиха, регулювала обов’язки селян з будівництва і догляду доріг, греблів та вирішувала інші справи сільського життя. Сход був звичайною найвищою владою в селі.

Село жило своїми потребами відповідно до народних звичаїв. Ці звичаї регулювали правила поведінки і щодо сімейного, і щодо громадського життя. При одноосібному господарстві й індивідуалістичній психології в сільському житті багато що робили гуртом: корову гнали до спільної череди, хату, олійню, гамазею та ін. будували толокою. Вечори проводили на спільних вечорницях, спільно ходили до церкви, родичалися. У взаєминах по горизонталі вирішували майже всі свої проблеми і лишень зрідка зверталися до влади.

Після поразки Української Народної Республіки і відновлення московської окупації України комуністи ліквідували сільське самоуправління, заборонили скликати дзвоном селян на загальні збори, загнали селян до колгоспів. Коли минуло трохи років і селяни змирилися з новим ладом і побачили, що доведеться ходити на колгоспні ниви, то чоловіки йшли з косами, жінки з граблями і щось гомоніли, а часто, повертаючись з поля до села, співали. Були це пісні сумні й веселі, козацькі й чумацькі, історичні й про кохання. Усі вони зароджували в душі дух єднання і розуміння спільної долі. Кожен в іншому відчував підтримку, дарма що всіх спіткала лиха доля. Людина ще відчувала себе частиною сільської громади і у взаємній підтримці почувалася сильнішою. Спочатку сподівалися на заробіток у колгоспі. Потім цю надію втратили і стали красти. Робітники почали робити те ж саме на заводах. Красти краще без свідків, тож почали уникати зайвих нічних зустрічей. А при зустрічах удень почуття провини гасило настрої до співання. Злодій боїться свідка і залежить від начальників. Начальник, зловивши на крадіжці відро картоплі, може віддати міліції, а може простити. Щоб не віддавав міліції, селянин наступає на горло своїй гідності і починає улещувати зверхника. Руйнуються взаємини між людьми по горизонталі і встановлюються по вертикалі. Із соціальної людина перетворюється на окремішню істоту-раба в руках бригадирів, майстрів, начальників цехів, голів колгоспів, директорів заводів — розподільовачів праці та владомощців, що за своєю особистою примхою можуть запроторити людину в тюрму, а можуть й не запроторити.

Особливо великий вплив на перетворення колгоспника на асоціальну істоту мала післявоєнна практика організації колгоспної праці, коли лани картоплі, буряків та інших просапних культур ділили між колгоспниками(-цями) і кожен обробляв свою норму як міг: одні ранесенько, другі — коли відправлять дітей до школи, треті ще в інший час. За цієї системи жінка з хати бігла навпростець до своєї ділянки і хапалася до праці, потім випростувалася і бігла додому до свого городу. Стало не до балачок, не до співів. Тільки здалека могли привітатися з сусідою. Село ззовні було ніби звичайним традиційним селом, а насправді в ньому знищені всі давні горизонтальні господарські, релігійні й культурні взаємини. З одного боку — вимушене постійне злодійство ятрило душу, з другого — насадження владою по селах своїх сексотів, що за юдині тридцять срібняків регулярно писали в КДБ доноси, викликало боязнь один одного.

Імперія добилася свого: зруйнувала довіру між українцями, отже, зробила неможливим організований опір окупації і встановила вертикальну залежність кожної сім'ї від влади, перетворивши кожного на слухняного раба.

Погляньте, Кучма поводиться так, наче він король або імператор: розпоряджається добром України і державними службовцями як йому заманеться, буде собі палаци по всій Україні за державні кошти, мов за свої, і загалом державу вважає за свою власність. І що ще гірше, ми, громадяни нібито демократичної України, по суті погоджуємося з цією думкою. Ми не вважаємо його кращим політиком з-поміж нас, якому ми доручили на певний час нами керувати. Ми вважаємо його піднесеним над нами, громадянами, і над Україною, і наділений по суті необмеженими правами. Ми не сміємо прирівнювати його до себе і міряти його вчинки тою ж міркою, що й свої, і казати: якщо мене кодекс за вбивство карає довічним ув'язненням, то так само за вбивство має карати й президента;

якщо мене суд карає за хабар, то так само за хабар мають карати й президента. Президент тимчасово наділений великими владними повноваженнями, але аж ніяк не виведений з-під дії Кримінального кодексу, і в разі його порушення має відповідати нарівні з іншими громадянами держави. Він не власник держави, він — її тимчасовий найвищий службовець. І не більше.

3. Коли активізуємося?

Активізуємося тоді, коли зрозуміємо, що влада — це не держава, що держава — це тривкіше, стабільніше, фундаментальніше явище на відміну від влади, яка змінюється від виборів до виборів, коли збагнемо, що ми, українці, — основа держави, що суспільно-політичний лад, який матимемо, складеться в результаті боротьби між двома політичними силами: народу, з одного боку, і владоможців з їхньою державною бюрократією — з другого. Коли в головах наших частиною політичної свідомости стане істина: держава — власність народу, а не президента з його державною бюрократією; коли засвоїмо істини, перелічені в розділі про український варіант еволюції.

За всієї кмітливості й розумності українців усе-таки неможливо за тринадцять років подолати жахливо-нелюдську спадщину московського імперіалізму. Проте я знаю, що українська нація здібна, уміє вчитися і їй не треба буде сорок років бродити ідеологічними манівцями, щоб повернутися до своїх національних духовних цінностей і з врахуванням світових досягнень почати швидке національне відродження.

Хіба ви не відчуваєте, що Господь змінив свій гнів на ласку і за минулі 13 років вже кілька разів нас рятував? Вища сила взялася провадити Україну з рабства до національної слави і величі. Того із добрих зерен теперішніх сівачів зростуть плоди великої мудрости, що й прокладуть шляхи до великого національного майбуття.

Вірмо в це! І що твердішою буде наша віра, то багатшими будуть плоди національної мудрости!

II. Влада й народ

1. Державна бюрократія.
2. Французька боротьба за свободу.
3. Московський варіант еволюції.
4. Український варіант еволюції.
5. Перерозподіл влади.

1. Державна бюрократія

Будь-яка влада — спадкова монархічна чи обрана олігархічна чи демократична не обходиться без державної бюрократії.

За монархічної влади за бюрократію перед народом відповідає монарх, за представницької форми влади за бюрократію перед народом відповідає обрана центральна влада. У демократичних державах за президентської, президентсько-парламентарної, парламентарно-президентської чи парламентарної форми правління існують представницькі органи влади всіх шаблів державного устрою.

І в цьому випадку в державі також існує великий загін державної бюрократії. Без неї держава обійтися не може, бо бюрократія — це фахівці з різних галузей управління (промисловості, оборони, охорони здоров'я, науки, освіти та ін.), як не може суспільство існувати без державного регулювання всіх цих галузей діяльності в інтересах всього суспільства. Діячі у представницьких органах влади чи місцевого самоврядування діють від виборів до виборів. Бюрократія стабільніша, бо її фаховий досвід потрібен і тим, хто тепер у радах, і тим, хто через чотири роки прийде їм на зміну. Стабільність бюрократії виробляє в ній почуття внутрішньої солідарності, корпоративної єдності і прагнення до розширення своїх повноважень. У співвідношенні “народ — держава” на передньому плані від держави виступає бюрократія. На вершині влади бюрократію представляє король, перший секретар ЦК КПРС чи президент, і незадоволення народу спрямоване саме на їхню адресу, хоча кожен один громадянин вирішує свої життєві проблеми у стосунках з якимось низовим державним чиновником-бюрократом.

2. Французька боротьба за свободу

Мені французи здаються близькими до українців, бо, як і українці, вони індивідуалісти, люблять свою батьківщину й активно борються за демократичні права і свободу, того використаю для підтвердження своїх думок приклади з історії Франції.

Ця країна дає найбільше прикладів боротьби народу проти влади за свої права. Вона найточніше показує, як народ і влада тримають два різні кінці однієї кодоли і кожна сторона намагається потягнути її до себе якнайбільше. Це перетягування кодоли свідчить про два чинники:

- географічну обмеженість поля боротьби;
- обмеженість поняття влади. Розгляну їх окремо.

Географічна обмеженість поля боротьби

Обмеженість території Франції замикала мислення французів на цій території, розвивала в них почуття любові до неї і разом з тим супроводжувалася розумінням неможливості виходу за її межі. За межами французької етнічної території починалася земля інших власників, іншої мови, іншої культури, починався чужий світ. Вискочити з французького етнічного ареалу означало потрапити в цілком чужий етнічний ареал, означало неминучість втрати свого з дитинства рідного й близького духовного поля і прийняття чужого, означало переродитися в іншу людину. На такий крок людина могла відважитися хіба що під загрозою смерті.

Географічна обмеженість території і неможливість розв'язувати свої життєві проблеми переходом на іншу етнічну територію виробляла у французів доцентрове мислення: якщо не можна розв'язати свої проблеми виїздом з Франції, то мусиш розв'язувати їх способом поліпшення суспільного ладу у самій Франції. І ми бачимо, як Французи упродовж сторіч активно борються проти влади за розширення своїх прав. Погляньте на хронологію.

Антифеодальна (буржуазна) революція 1789-1799 рр. заснувала I республіку. Революції 1830-1848 рр. спричинили заснування II республіки.

Через 23 роки 1871 р. французи знову повстають. Засновано III республіку.

Після Другої світової війни 1946 р. засновують ІV республіку, і нарешті, після кількох колоніальних війн Шарль де-Голь заснував 1958 р. V (сучасну) республіку. Отже, обмеженість території примушувала французів боротися за справедливість у Франції — їхньому національному домі.

Обмеженість поняття влади

Практичному рухові французів до демократії передував розвиток теоретичної думки, що критикувала феодально-станове суспільство і висувала ідеал демократичного ладу. Жан-Жак Руссо та група “Енциклопедія” дали теоретичне обґрунтування революційному рухові за піднесення людини з королівського підданого до повноправного громадянина. Причому важливо підкреслити, що історично закономірне розширення прав людини і поступове звільнення її з-під необмеженої влади короля й церкви не веде автоматично до вивільнення її з-під влади державної бюрократії. Ця залежність залишається, отже, залишається підстава для боротьби народу проти влади. Демократія не встановлюється раз і назавжди. Навпаки, бюрократія з корисливого прагнення зберегти себе на посадах постійно прагне до розширення своєї влади над людиною. Вона почувається тим безпечніше, чим більше проста людина залежить від неї. Народ, відчувши істотне порушення рівноваги між собою і владою, з метою відновлення справедливості повстає. Демократія, таким чином, є рівновага сил між владою і народом, і встановлюється вона у постійному перетягуванні кодоли кожним на свій бік.

Найважливішим чинником стабільності суспільства є економічний показник добробуту громадян: що менша різниця між нижчим і вищим сімейними прибутками, то стабільніше суспільство. У Німеччині різниця між найнижчим сімейним прибутком і найвищим становить приблизно 7-8 разів — це зовсім невелика різниця, і тому німецьке суспільство стабільне. В Україні різниця між крайніми полюсами становить кілька десятків тисяч, що означає, що Україна сидить на суспільній пороховій бочці. Це свідчить про відсутність політичного досвіду в новій українській буржуазії. Вона не засвоїла правило західної політично досвідченої буржуазії: живи сам і дай жити робітникам. Наша буржуазія не звикла думати стратегічно — як вона співіснуватиме з робітниками (і робітничими сім'ями) відтепер і за десять, і за двадцять, і за тридцять років. Вона поводить на цій землі, як кочовий розбійник: зараз хоче вирвати у робітника щоякнайбільше, а завтра хоч вовк траву їж! В Радянському Союзі партійний керівник не боявся знущатися з людей і паскудити в місцевості, де керував, бо коли перегинав палку і люди могли б убити, його переводили в іншу місцевість за тисячі кілометрів, і він, таким чином, ховався від помсти. В Україні ховатися нікуди, і якщо влада не хоче вчитися на прикладах Франції й Німеччини, її спіткає незавидна доля, бо на окресленій (замкненій) українській території рівновага сил між трудящими і працедавцями, народом і владою на рівні теперішнього світового розуміння соціальної справедливості хоч-не-хоч буде-таки встановлена. Краще коли б це вчинили взаємною угодою, а не шляхом заворушення чи революції. І якщо тепер поки що Кучма державу вважає своєю власністю, то часті вибори рад відносно швидко допоможуть народові зрозуміти різницю між державою і владою і за допомогою своїх сильних партій навчатися показувати владі межі її прав і обов'язків.

3. Другий (московський) варіант еволюції

Угро-фінська північ Київської імперії зустріла в ХІІ ст. татаро-монголів як визволителів. Родичання з азійською ордою посилювало централізм і в сімейному, і в державному житті і спрямувало подальший розвиток у бік посилення централізму і перетворення людей на безправних холопів. Хоча характер московської влади був виявом характеру цього угро-фіно-татарського народу, однак не кожен індивід і не завжди покійно терпів самодурство державної бюрократії.

Що робила людина, коли її терпець уривався? На відміну від француза, вона тікала від влади. Було куди тікати. Центральна влада була в Суздалі, Володимирі, Москві, Петербурзі. У ХІІ-ХV ст., коли формувалася москвинський національний характер, влада контролювала населення в центрах, а що далі від центру, то контроль зменшувався і зменшувався. Безмежні простори не спонукали московитів боротися з владою за її гуманізацію. Коли вона дуже вже дошкуляла, москвин зривався з місця і йшов у ліс за сотні, тисячі кілометрів від центру влади. Там десь він знаходив кількох таких самих, як і він, і з ними жив. Йому не треба було міняти мову. Примітивне попереднє життя не дуже спрощувалося, дичавіло, примітизувалося на новому місці, бо й попереднє було майже таке саме. Його звичайні заняття (рибальство, мисливство, розбій) не прив'язували його до одного місця, і він легко перекочовував далі від державних наглядачів. Разом з тим цей біглий бродячий люд поширював межі території московського царства. Російська література про так званих першопрохідників повна прикладів, як поводитися московити з місцевим населенням: тунгус пішов своєю уторованою стежкою на полювання у глибину лісу. Москвин чекає у засідці. Тунгус повертається з полювання зі здобиччю. Москвин убиває тунгуса і забирає його здобич! В далекій тундрі жили відсталіші від москвина, але чесні люди, і підступний москвин їх перемагав.

Змагання француза з владою на одній території веде до гуманізації влади та встановлення якоїсь дискретно більш-менш справедливої рівноваги. Змагання москвина з владою на безмежній території має характер перегонів: москвин тікає від влади в ліс, а влада намагається його догнати. Коли наздоганяє, він зривається з не дуже насидженого місця й тікає далі. Тікати завжди було куди. І виховувалася психологія не громадянина своєї держави з почуттям справедливого ставлення до співгромадян та відповідальності за долю своєї держави і необхідністю боротьби проти зловживань влади, а психологія раба, який своє рабське становище пом'якшує догідливістю перед начальниками або тіканням від них геть. Влада державної бюрократії стає необмеженою, і москвин набуває властивості раба і деспота: перед вищим чиновником — раб, щодо нижчого за суспільним станом — деспот.

4. Третій (український) варіант еволюції

Ми — нація, що шляхом натуральної еволюції виросла із родів і племен трипільської арійської культури. Ця культура приручила коня, почала сіяти пшеницю і започаткувала сільськогосподарське виробництво. Хліборобство прищепило любов до землі, яка стала для українців матінкою-землею. Прив'язаність до землі прищепила нам оборонну вдачу. Хлібороб має надійний тил — землю, яка завжди готова за вкладену працю віддячити врожаєм. Цей тил заважав чоловікові

стати професійним воїном, бо ж від хлібороба, що вріс у свій лан, значно далі до організованого війська, ніж від кочового пастуха-мисливця. Тому наша історія багата на випадки, коли не вдавалося зупинити навалу і вона перекочовувалася через Україну з одного краю в другий. Ми зберегли свій етнічний простір, і кордони Геродотової Скіфії майже збігаються із сучасними кордонами України, але більше завдяки нашій вищій народній культурі, а не силі меча.

У XVII ст. Україна потрапляє в залежність від Московщини. Ця залежність поступово зростає, і 1764 р. Україна втрачає Гетьманщину, а 1775 р. втрачає збройний оплот нації — Запорізьку Січ — і перетворюється на цілковиту колонію Москви.

І за польської, і за московської окупації діяв “громовідвід” — Запорізька Січ: коли польське шляхетське свавілля чи московинське самодурство переростало в знущання, українець подавався на Запоріжжя. Там можна було сховатися від магнатських гайдуків чи московських справників, можна було боронити землю від татарських людоловів.

Що більше приводило людей на Запоріжжя — ідея боротьби проти загарбників чи бажання уникнути кари за помсту чи бажання помститися кривдникові — полишу зараз без відповіді. Важливо те, що українці з усіх етнічних теренів у випадку конфлікту з владою мали інший, ніж французи, вихід — Запорізьку Січ.

Втеча на Січ — це не московинське тікання в ліси, яке починалося з побутових мотивів і ними закінчувалося. Втеча на Січ (чи ідейно вмотивований вступ до Січового братства) — незалежно від мотиву вступу в Січ, мала не побутовий, а політичний мотив, а саме: оборону землі і віри своєї від чужинецьких зазіхань.

Українці створили пісні про козаків. Московити створили пісні про розбійників. Перше відрізняється від другого як лицарський орден від злодійської банди. За всієї великої різниці між еволюцією політичної свідомості у московитів і українців є одна велика спільна обставина — є вільна територія, де можна сховатися від державного кривдника. Французу нікуди було тікати, і він приєднався до державотворчого процесу. Цей процес вимагав напруження, призводив до революцій і жертв, але вів до обмеження державного свавілля й розширення демократичних прав і свобод громадян. І що найголовніше — вів до засвоєння народом думки, що держава — це не власність короля, а власність усіх французів, і буде вона справедлива чи не справедлива — це від них самих залежить.

Козаки воювали проти окупантів за свою державу, наступали проти ворогів так би мовити збоку, а не зсередини. Позиція “збоку” не виховувала в нас доцентричного мислення, як у французів. Перед українством стояло завдання не гуманізації своєї держави, а боротьби проти чужої держави, усунення чужого панування зі своєї землі. Відстоювання українських прав і вольностей ізсередини повели після знищення автономії, коли українські патріотичні кола стали частиною російського привілейованого класу. Це були окремі слабкі патріотичні порухи на тлі загалом упокорених царатом родів колишньої української патріотичної шляхти. Автономістичні прагнення підтримували ідею незалежності України, але вони не могли виховувати доцентрове мислення в українців, бо центром державної влади був не Київ, а Петербург та Москва.

Царат посилював наступ проти всього українського, намагаючись перетво-

рити українців на московитів. Народ бачив ці антиукраїнські наміри, і тому не мав підстав вважати окупаційну владу за свою. 70 років комуністичної диктатури й геноциду української нації тільки посилювали в народі ставлення до держави як до чужого зловісного молоха.

Із закоренілим поглядом на державу як на чужу ми 1991 р. перейшли до незалежності України. Нація утворила свою державу. Створення своєї держави і встановлення кордонів означає передусім географічне обмеження простору національної дії. Такої визначеності не було впродовж багатьох сторіч. Від етнографів, істориків, лінгвістів ми знали етнічні межі розселення українців. Це були факти наукового знання об'єктивної діяльності. Проте, по-перше, відсутність державних кордонів призвичаїла українців до вільного пересування за межі етнічного розселення українців у глибину московщини (й Білорусі), і це розмивало самі ці межі. По-друге, відсутність державних кордонів своєї держави не виробляла правового поняття про те, що ось від Києва і досі є українська земля, а звідси далі — чужа. Навіть знаючи це, не зосереджували увагу на національній території, бо всі обивательські проблеми українця вирішувалися в ширшому, імперському контексті. Географічний простір, що не окреслений державними кордонами, не штовхав до киевоцентричного мислення. Тепер, коли маємо державні кордони, маємо окреслений географічний простір національної дії. Маємо надзвичайної ваги національне завдання — якнайшвидше виробляти психологію “французів”, а саме:

- українська держава — це власність не Кучми чи якогось іншого українського президента, а власність української нації, тобто й моя власність;
- територія, окреслена українськими державними кордонами, — це наша спільна, в т. ч. й моя, власність і життєвий простір для розмноження й розвитку української нації;
- для впорядкування життя й діяльності українців на своїй території й захисту національного життєвого простору та українських інтересів за межами України українці організували свою державу і доручили право владарювання в ній обраній ними владі;
- влада як така має тенденцію підноситися над народом і його кривдити, тому народ має бути готовий до боротьби з владою за свої демократичні права й вольности;
- принцип демократії проголошує верховенство народного суверенітету: народ — суверен, народ — джерело влади. У Франції ще у XVIII ст. Жан-Жак Руссо обстоював право народу на повстання проти влади у своїй державі, коли влада замахнулася на права і свободи громадянина. У Сполучених Штатах Америки кажуть: гарантом моєї свободи є мушка мого карабіна. Тобто у стосунках різних суспільних верств діє не любов, а інтерес, причому в народі і владі він не однаковий;
- міра демократичності державного ладу (і свавілля державної бюрократії) залежить від результату перетягування кодоли, один кінець якої у руках влади, другий — у руках народу. Позаяк влада, конкретніше — її державне чиновництво, постійно намагається ставити громадян собі у залежність, то й справа відстоювання громадянами своїх прав є постійна;
- щоб більше гуманізувати державну бюрократію і належним чином указувати їй її місце, щоб у боротьбі з нею краще тягнути до себе кодолу, треба

відчувати свою правоту, усвідомлювати свою громадянську відповідальність за стан справ у своїй державі і нарошувати м'язи.

- позаяк пильнувати своїх прав і захищати справедливість необхідно постійно, а народ постійно зайнятий виробництвом, то народ створює політичні партії, які постійно і професійно контролюють діяльність влади. Народ зобов'язаний підтримувати свій політичний передовий загін — відповідну партію, аби сам не змушений був би щотижнево виходити на демонстрації.

5. Перерозподіл влади

У кожний історичний період і залежно від національних політичних традицій об'єм влади є величина конкретна. Її в законному порядку можна в певних межах розширювати чи звужувати і таким чином у певних межах міняти загальний об'єм. Держава — це політична організація, яку створює нація для впорядкування свого внутрішнього життя і зовнішньої діяльності. Функції держави виконують різні державні органи влади. Вони регулюють відносини між громадянами та між владою і громадянами та їхніми різноманітними організаціями. Кількість об'єктів регулювання не безмежна, тому функції влади також обмежені, причому певні органи влади регулюють певні сфери людської діяльності. Висоту міських парканів можна регулювати нормою права, а можна й не регулювати, але коли вирішили регулювати, то мусили віднести це регулювання до компетенції певного органу влади (місцевого самоврядування). Неправильним є гасло деяких політиків: “Ми за сильну Верховну Раду, за сильний Кабінет Міністрів, за сильного президента”. Позаяк об'єкт регулювання в кожний історичний момент обмежений, то збільшення повноважень одного з цих трьох органів неминує веде до звуження повноважень іншого (інших). Того правильно казати про перерозподіл влади, причому однаково чи йдеться про співвідношення найвищого рівня (народ — державна влада), чи в межах державної влади між її найвищими органами (парламент — президент — уряд).

Французький король Людовік XIV казав: “Держава — це я”. Влада короля була абсолютною. Король був вищою законодавчою, вищою виконавчою і вищою судовою владою. Жан-Жак Руссо і група “Енциклопедія” обґрунтовують необхідність обмеження верховної влади укладенням суспільного договору між державою і народом, висувають ідею республіки. Це середина XVIII ст. У третій чверті сторіччя європейські республіканські ідеї були найповніше втілені в Конституції США.

Прогресивні ідеї Конституції гетьмана України Пилипа Орлика 1672-1742 рр. не були втілені в життя через поразку в україно-шведсько-російській війні і наступним поступовим звуженням прав і вольностей українського народу.

Західна Європа пішла шляхом розширення демократичних прав громадян.

У Московщині прагнення до демократії завжди виражала невеличка прозахідна опозиція, яка ніколи серйозно не впливала на розвиток держави.

XVIII-XIX ст. на Заході Європи — це період вкорінення і закріплення у суспільній свідомості ідеї про обмеженість прав і можливостей влади у керівництві суспільством. Не влада, а закон має більшу силу й авторитет. Громадянин прагне не догоджати владі, а не порушувати закон. Він знає, що влада не має права йому

зашкодити, якщо він не порушив закон. Владу він сприймає як рівноправну сторону у його з нею взаєминах. Загально прийняте поняття, що в суперечці рівних перед законом сторін: громадянина і органу влади, кожна з них може звернутися до третьої сторони — суду, і він розсудить їх безсторонньо і справедливо. Оце поняття обмежености прав (і можливостей) влади щодо громадянина становить ідеологічну основу правової держави, основу демократичного ладу.

Весь період життя під окупацією українцями керували не закони, а чиновницьке свавілля та телефонне право.

Після проголошення незалежності влада залишилася в руках колишньої партноменклатури, червоних директорів та сільських феодалів. З них сформувалися злочинські клани. Правоохоронні органи перетворилися на рекетирські зграї. Телефонне право доби комуністичної імперії доповнили новим методом регулювання людських взаємин — методом “за поняттями”. Цей метод зобов’язує знати, хто з державних службовців до якого клану належить і кого можна чіпати, а кого зась.

Позаяк Україна не відгороджена від інших держав і живе у відкритому світі, бандитські методи керівництва суспільством (убивства журналістів, неугодних політиків), до яких антиукраїнська влада намагається привчити народ, викликають рішучий опір патріотичних сил і всієї внутрішньої опозиції та європейських демократичних інституцій. Конфлікт влади з прогресивними тенденціями розвитку історії робить її все одіознішою й невідповідною потребам розвитку нації, невідповідною завданням економічного, політичного, духовного й культурного розвитку. Вона неспроможна відмовитися від колоніальної комуністичної спадщини й повернутися до Європи, до українських європейських політичних традицій, заснованих на верховенстві права. Тому мусить бути усунута зі сцени — чи за допомогою бюлетеня, чи грузинським методом. І від національно-свідомої інтелігенції тепер залежить швидкість, з якою українці звільняться від цієї влади.

III. Не забувай, якого варіанту розвитку Україна уникнула!

Чи обов’язково Україна мала так розвиватися, як розвивається?

У філософському сенсі ця проблема звучить як альтернатива між волюнтаризмом і фаталізмом. Волюнтаризм вважає, що історію роблять люди і реальність є результатом співвідношення вольових дій суб’єктів діяльності. Це означає, що історія Європи й історія України могли б бути інакшими, що та реальна історія, яку маємо, це лише один із можливих варіантів. Фаталізм вважає, що історія і Європи, і України є така, як є, і не могла бути інакшою, що людська суб’єктивна (вольова) діяльність — це виконання людьми Господнього плану.

Я неодноразово торкався цієї теми при розгляді свободи волі та її меж, або співвідношення закономірности й випадковости. Торкався цього і в цій розвідці.

Тут покажу, як випадкова поява наприкінці 2000 р. М. Мельниченка в хронологічному розвитку України повернула її в інший бік, надала іншого напрямку.

Президентські вибори 1994 р.

До другого туру ввійшли Л. Кравчук та Л. Кучма. У час телевізійних виступів Кравчук явно виграв: він більше український, культурніший, розумніший і про-

сто красивіший за Кучму. Проти нього діяла його попередня президентська діяльність та недосвідченість виборців, які думали, що новий президент обов'язково буде ліпший від попереднього.

У день підрахунку голосів телевізія подавала інформацію, за якою перемога поперемінно схилялася то в один, то в другий бік. Непевність тривала довго. Публіка готова була почути від Центральної виборчої комісії, що переміг Кравчук, що переміг Кучма, або що вибори не відбулися і їх доведеться повторити. У час цієї непевности російський посол в Україні **Смоляков сказав, що ще одних таких виборів російська казна не витримає. Чуєте: ще одних таких виборів російська казна не витримає!** Цих слів посла не спростував ні Смоляков чи російський уряд, ні Кучма чи його помічники, отже вони — відповідають дійсності. Це означає, що Кучма став президентом завдяки російським грошам.

Хто віз в Україну з Росії гроші? Хто одержував їх? Хто їх використовував у виборчій кампанії?

Ясно, що не він сам, а той, хто проводив виборчу кампанію за його перемогу. Так Кучма потрапив у залежність від Росії та людей зі свого виборчого штабу. Позаяк закон забороняє використовувати у виборах іноземні гроші, то Кучма і його штаб скоїли злочин, перемога їхня незаконна і початок президентської діяльності стоїть на злочині. Зі злочинного оточення Кучма призначив людей на найвищі державні посади. Високі посади цих людей ще більше розбещували. Деградація моралі призвела до створення кримінальної системи добору кадрів. По-перше, міністерські посади почали продавати за гроші, по-друге, при призначенні людей на державні посади віддавали перевагу тим особам, на яких прокуратура зібрала достатньо доказів для порушення кримінальної справи.

Президент зупиняв порушення кримінальної справи і погрозою наказати прокуратурі дати їй хід призводив посадовця до повної покори, перетворюючи його на свого спільника.

Хабарництво стало нормою поведінки державних службовців усіх рівнів влади. Це проявлялося у всіх сферах життя, але особливої шкоди завдавало економіці у процесі так званої приватизації.

Підприємства доводили до занепаду, а потім приватизували за безцінь.

Приватизовані підприємства часом надовго зупиняли, іноді демонтували на брукт, щоб на догоду закордонним підприємцям знищити українських конкурентів. Клани розросталися, масштаби їхньої руйнівної діяльності збільшувалися. Високі державні посадовці великі державні замовлення передавали російським, білоруським та іншим закордонним підприємствам, залишаючи свої підприємства без замовлень і робітників без роботи. Мільйони трудящих у пошуках праці покинули свої сім'ї і виїхали за кордон. Незадоволення росло.

Похорон патріарха Української Православної Церкви Київського патріархату Володимира яскраво засвідчив, що влада в Україні є чужа українському народові і вона задля самозбереження ладна застосувати проти народу зброю. З іншого боку, похорон показав, що патріотичні політичні партії у вирішальний момент готові організувати народ на рішуче відстоювання демократії і свободи і що вони не бояться протистояння з владою.

Кучма зі своїм оточенням почав Україною керувати зі злочину, скоїв другий злочин, третій... Поступово влада перетворилася на злодійський антиукраїнсь-

кий режим. Позаяк для багатьох Кучминих співучасників втрата влади означала неминучість судової відповідальності з реальною перспективою заміни м'яких і затишних кабінетів на смердючу камеру, то збереження влади стало основною метою Кучми та його оточення. Не використання влади для виведення економіки з кризи і забезпечення трудящих працею, не подолання колоніальної спадщини і відродження нашої мови, культури, національних традицій і звичаїв, а продаж підприємств закордонним підприємцям, підпорядкування кількома прикучмівськими олігархами основних засобів масової інформації, нагромадження брудних грошей для парламентських і президентських виборів. Аби не дати опозиції можливості роз'яснювати народові правдивий зміст діяльності олігархічної влади, посилюють контроль за газетами і переходять до залякування і навіть убивства журналістів. Через агентуру контролюють діяльність партій і опозиційні партії розколюють на дрібненькі й слабкі партійки.

У зовнішній політиці все ширше розчиняють двері для проникнення в Україну російського капіталу. Єврейський капітал за допомогою Кучми прибирає до своїх рук все більше й більше підприємств, перетворюючись на одну з найбільших потуг в Україні. Промосковська олігархія всупереч Конституції України дозволяє Росії розташовувати її Чорноморський флот на українській території. Україна як без'ядерна держава стала союзницею агресивної ядерної московської імперії, чим поставила себе в двозначне становище перед країнами Заходу.

В особистому збагаченні Кучма геть-чисто втрачає міру, безупину будуючи палаци в різних областях.

Надходять президентські вибори 1999 р. Вся потужна сила адміністративного ресурсу запущена, щоб обмежити доступ до виборців кандидатів — суперників Кучми, обдурити виборців і зрештою сфальсифікувати наслідки народного волевиявлення. Фактично 1999 р. Кучма не переміг на виборах. Він захопив владу шахрайським способом, чим скоїв кримінальний злочин (за який, до речі, має відповідати й М. Рябець — голова Центральної виборчої комісії України).

Після виборів 1999 р. провідна верхівка України взяла прямий курс на встановлення олігархічної диктатури більш-менш подібної до колишніх диктатур латиноамериканських держав: за конституцією є свобода й демократія, а в дійсності розстрілюють із-за рогу всякого політика, що набуває більшої популярності і стає загрозою панівним кланам.

Референдум 2000 р. був генеральною репетицією до узаконення на десятиріччя вперед кучмівської олігархічної влади. Режим пішов відкрито й нахабно на використання Служби безпеки для контролю за газетами, аби не допустити жодних критичних статей. Установив контроль за телевізією, і до виборців доходила про Кучму тільки позитивна інформація, конкурентів же представляли тільки в негативному світлі. Силовий метод настільки переважав законність і справедливість, що до фальшивих списків виборців не соромилися заносити не тільки вигадані прізвища, але просто лайливі слова. Більшого зухвальства і демонстрації сили над правом вже не можна придумати! Своїм політичним супротивникам і народові давали до розуміння: мовляв, щоб ви не робили і як би виборці не голосували, підрахунок голосів ведемо ми і ми їх підрахуємо так, як нам треба!

Нахабна фабрикація результатів референдуму показала опозиційним партіям, що проти них відкрито діє адміністративна сила держави, проти якої вони

не спроможні будь-що зробити. І в середовищі патріотичних політиків і активістів повіяло зловісним холодком: Кучма з його промосковськими олігархами за півроку-рік може отак само провести референдум про вступ України в новий Союз з Москвою і створення загальносоюзних органів влади. Підрахують голоси і оголосять: народ України вирішив відмовитися від державної незалежності і повернути Україну до складу СРСР. Вони це спроможні зробити з таким же успіхом, з яким провели референдум 2000 р.!

І щоб дати суспільству зрозуміти, куди його поведуть, не зупиняючись перед кров'ю, убивають журналіста Георгія Гонгадзе, причому слідкування за ним ведуть відкрито. Ця відкритість навмисна. Влада ніби казала журналістам: ви легко здогадаєтеся, хто стоїть за автом, що слідкувало за Гонгадзе, і ви розумієте, що кожного не мине кара, хто насмілиться критикувати владу!

Кучмократія готувала суспільство до сприйняття думки про неминучість скасування демократичної процедури виборів і передачі влади Кучмі з його оточенням назавжди. Сценарії перетворення Кучми на довічного керівника держави могли бути різні, але всі вони мали бути здійснені методами, опробуваними під час виборів 1999 р., референдуму 2000 р. плюс метод усунення небажаних журналістів, застосований до Г. Гонгадзе.

Російська розвідка та підприємці переконували б нас, що повернення в новий союз з Московщиною — єдиний шлях для виходу з економічної кризи й підвищення достатків народу. А хабадівські радники Кучми з огляду на їхній досвід трикратного приборкування української націоналістичної стихії голодоморами переконали б Кучму, що найпокірніше населення — це таке, яке існує на грані голодної смерті, коли воно ні розумово, ні фізично нездатне ні на що інше, окрім добування їжі для підтримання тіла. Їхні ЗМІ, особливо телевізія, розповідали б голодному населенню рецепти від ожиріння — щоб остаточно розчавити в українцях почуття власної гідності й навіяти думку, що їхнє призначення — бути погноєм для кучмівської російсько-хабадівської олігархії, касти нуворишівшевальє ордену Св. Станіслава.

А невелику групу прозорливих націоналістів, які добре розуміють, що насправді відбувається в Україні, поступово приборали б з дороги за допомогою КА-Мазів.

Оце той план і те майбуття, яке готував Україні кучмівський режим. Проте, як уже не раз траплялося за останні півтора десятка років, зла антиукраїнська воля була перекреслена могутньою небесною рукою і антиукраїнські плани обернуті на користь Україні. Так було 1991 р., коли провал змови ГКЧП прискорив проголошення незалежності, так сталося тепер, коли наприкінці 2000 р. Микола Мельниченко сміливими устами Олександра Мороза оприлюднив плівки про причетність Кучми до вбивства Гонгадзе і перекреслив антиукраїнський план встановлення в Україні олігархічної диктатури латиноамериканського зразка. Утік від реальної загрози смертю. І мені хочеться гукнути йому в далеку заокеанську схованку:

“Дякую тобі, славний український козаче!

Ти один з мільйона грекчосіїв, що поставив Батьківщину вище особистих інтересів і пішов на смертельний ризик.

Своїм подвигом ти обірвав зловісні плани антиукраїнських сил узаконити на де-

сятиріччя кучмівський режим і зберіг демократичну перспективу розвитку Батьківщини.

Своїм подвигом ти зірвав маски й оголив ворожу суть Кучми та його кланово-олігархічного оточення і тим полегшив боротьбу націонал-демократичних сил за зміну влади.

Ти зробив очевидним для кожного історичну необхідність заміни провідної верстви комуністично-промосковського гарту на нову ділову проукраїнську провідну еліту.

Ти примусив кучмократію перейти від наступу до оборони, створив нову суспільну атмосферу і дав нам аргументи для наступу.

Ти —рубіж: в сучасній історії України і заслуговуєш на пам'ять нащадків”.

IV. Досвідченість

1. Досвідченість людини.

2. Досвідченість нації.

1. Індивідуальний досвід (досвідченість людини)

Очевидячки, досвід людини становить всю суму набутих нею знань як у сфері чуттєвості, так і у сфері її відносин із зовнішнім світом.

Коли людину облягає туга, вона знає, як можна її зменшити, наприклад співом пісень, добираючи низку їх від дуже тужливої — до спокійної — до бадьорої. Ви вже повторювали і знаєте, що так можна вивести себе з туги. Це ваш досвід. Хтось інший виводить себе з туги чаркою горілки, хтось їде до друзів — це їхній індивідуальний досвід.

Другий приклад: час від часу від ревматизму у вас так крутить коліна, що не можливо заснути. Ви встаєте з ліжка, приймаєте пігулку аспірину або натираєте коліна маззю — біль ущухає: ви маєте знання, як втамувати біль — це ваш індивідуальний досвід.

2. Досвідченість нації

Досвідченість нації — це уміння її інтелектуальної верстви організувати націю для нейтралізації зовнішніх небезпек та раціонального впорядкування внутрішнього життя.

Поняття досвіду складається з двох частин: знання того, що вже було, і на основі цього знання ухвалення рішень, що давали б вигідні, позитивні, бажані наслідки.

Досвідченість нації з'являється поступово як наслідок кількарізових (багаторізових) рішень держави в зовнішній політиці та різних галузях внутрішнього життя, рішень, що є офіційно сформульованою волею держави.

Перше рішення з якогось питання може бути не найкраще, друге — також, третє може бути добре. Отже, держава, розв'язуючи одне й те ж чи подібні проблеми в різний час, приходять до розуміння, як слід було діяти (в минулому). Позаяк одна і та ж проблема у різний час не є абсолютно тією ж проблемою (наприклад, підтримка державою хліборобів), то й рішення мали бути нетотожні.

Досвід полягає в тому, щоб на підставі нетотожних минулих рішень у якійсь

справі уміти на основі цих минулих рішень ухвалити правильне рішення подібної проблеми, яку необхідно вирішити як нову.

Досвідчена нація — це така, яка пам'ятає минулі рішення і з врахуванням їх уміє раціонально, вигідно для себе розв'язувати подібні нові проблеми.

Українська нація має величезний досвід виживання в умовах бездержавності й чужинецької окупації і втратила досвід державного життя.

За колоніальної радянської доби Київ був диспетчерським пунктом: він отримував вказівки з Москви і передавав їх до 25 областей. Самостійність Києва була мізерна і стосувалася в основному житлово-комунальної сфери.

З психології відомо, що посада пристосовує людину до виконання посадових обов'язків, вона розвиває в людині ті якості (здібності), які необхідні для виконання посадових обов'язків.

У Києві не вирішували питань національної ваги. Таке поняття, як українські національні інтереси, Москва зараховувала до націоналістичних понять, і якщо хтось в Україні про це заікнудся, його звинувачували в українському буржуазному націоналізмі і спроваджували на Соловки чи в якесь інше, підходяще для націоналістів місце. У Києві про це добре знали з прикладів своїх ближніх і знайомих і боялися не те що говорити про українські національні інтереси, а навіть думати.

Виконання чужих рішень формувало світогляд і психологію не господарів, а виконавців. Їхня практика не виробляла досвід керування державою.

І ось 1991 р. Україна стала незалежною, з Москви перестали надходити вказівки, і ці виконавці опинилися перед грандіозними завданнями, для вирішення яких не мали досвіду та жодної психологічної готовності. Замість передавати вказівки зверху вниз мушили дивитися на карту України, уявляти її терени, уявляти її людський потенціал в 52 мільйони осіб, розмірковувати над складною системою її економіки, зовнішнім оточенням тощо.

І замість полювати на націоналістів тепер потрібно було самим думати про суть українських національних інтересів, замість закривати церкви — шукати співіснування з ними, замість комунопартійного одноманіття терпіти різні партії та ін. — усе це зовсім нелегкі проблеми. Перебудова всього суспільно-політичного ладу вимагала перегляду основних політичних, суспільних, моральних засад. Ясна річ, що зробити це швидко неможливо. А коли візьмемо до уваги, що серед російських шовіністів, які невтомно працювали на підтвердження думки: “Україна окремо від Росії існувати неспроможна” і тому кожен день її “тимчасової” незалежності мав демонструвати факти руйнації, а не будівництва, і чимдуж спричиняли цю руйнацію, то становище новоспечених господарів великої нової незалежної країни і геть ускладнювалося.

Уперше за багато сторіч українська нація почала формувати свою інтелігенцію. До демократизації і незалежності Україна мала висококваліфікованих фахівців і вчених різних галузей промисловості, сільського господарства, медицини, науки, проте вони не були українськими інтелігентами, бо не знали національної історії, літератури, мистецтва і народних звичаїв.

З формуванням інтелігенції почали формуватися національні еліти: політична, творча, військова. Нація як тіло почала вирощувати свою національну голову. Швидко це зробитися не могло, бо творення голови пов'язане, з одного боку,

з переосмисленням всього свого ідейного і світоглядного набутку, а з другого — із всебічним пізнанням об'єкта зацікавлення — своєї нації.

Я знаю, що українці — здібна нація, і вони в історично короткий час зуміють розв'язати два ряди проблем: проблему формування нацією своєї провідної верстви (інтелігенції та різних загонів еліт) і проблему колективного вміння керувати нацією як дуже складною системою. Перше зрозуміле, тому зупинюся на другому.

Колективне вміння

Нормальна державницька нація має різноманітні зағони інтелігенції: інженерну, медичну, художню, музичну, літературну, підприємницьку, торгівельну, адміністративно-управлінську, дипломатичну, військову, поліційну — усі вони патріотичні, усі вони є носіями культури, звичаїв, традицій своєї нації і як такі у сферах своєї діяльності утверджують свою націю.

Кожна нація живе не тільки своїми матеріальними потребами, а й духовним життям. Вона розвиває свої політичні концепції, свою соціологію, філософію.

У світі постійно точиться боротьба між націями за виживання. І тоді, коли затихли гармати, не вщухає ідейна боротьба. Вона часто буває складніша за війну, бо має справу не з конкретними предметами і речами, а з ідеями, ідеологічними концепціями, філософськими чи моральними доктринами, правовими вченнями. Одна людина неспроможна у різних галузях досягнути найглибших знань, а нація потребує професійного захисту у всіх галузях людської діяльності. Тому для захисту України потрібен не геніальний вождь, а національні еліти як концентрація націоналістичних інтелектуалів у усіх сферах діяльності, сумарний досвід яких був би на рівні сумарного досвіду націоналістичних еліт інших країн, що конкурують з Україною.

Україна сторіччями була неповноструктурною системою: у нас не було своєї армії, зовнішньої політики і дипломатії, своєї внутрішньої політики й поліції, не було своєї національної голови (інтелігенції), що кермувала б народом в інтересах українського народу. Тепер оце вперше за багато сторіч Україна стала повноструктурною системою і формує свою інтелігенцію для пізнання себе самої, внутрішнього і навколишнього світу, вивчення справжніх намірів інших народів та вироблення заходів для нейтралізації їхніх антиукраїнських планів.

Відомо, що дух нації — це не сума духу її складових одиниць, точно так само, як дух групи людей (наприклад, об'єднаних дипломатичною службою) не дорівнює сумі духу її складових осіб. Люди, об'єднуючись з якоюсь метою, випромінюють у навколишнє середовище біологічну енергію певної спрямованості. Зливаючись, ця енергія створює незрівнянно сильніше енергетичне поле думки, ніж просто сума біоенергій членів об'єднання. Тому до уміння керувати Україною нація йде через послідовні етапи: від усвідомлення одиницями себе громадянами української держави до усвідомлення факту існування українських національних інтересів як інтересів окремих від інтересів Росії, Польщі та всіх інших ближніх і дальніх держав, до усвідомлення залежності умов (суспільно-політичних, матеріального добробуту і всіх інших) своєї сім'ї від стану цілої нації, до усвідомлення окремими членами нації захисту національних інтересів як особистого завдання, свого життєвого покликання. Позаяк націю захищають не загальною, а в певній

сфері діяльності, то людина спрямовує свою енергію на перетворення себе на професіонала певної галузі. Об'єднання високих фахівців, що натхненні бажанням відстоювати українські національні інтереси задля розвитку і розквіту, слави і честі своєї нації, створює потужну сферу біоінформаційної енергії (енергетики), яка зосереджує у своєму середовищі знання у цій сфері діяльності найвищого світового рівня й найвищого людського досвіду. Чи це фізика, чи це дипломатія, чи це політика — однаково на цьому рівні з'являється біоенергетична націоналістична сила, що внаслідок своєї розвинутості й потужності набуває властивості уміло на рівні найвищих світових вимог відстоювати національні інтереси, при цьому маса цієї сили досягає такої великої ваги, що відхід від активної діяльності окремих одиниць (навіть талановитих стратегів, політиків) не послаблює загальнодержавні оборонно-наступальні можливості, бо в кожному з цих середовищ з'являється, так би мовити, здатність діяти за інерцією під проводом керівників.

Отже, схематична позитивна відповідь на питання про шлях набуття національного досвіду така: індивід виховується патріотичним — досягає світового рівня знань у своїй галузі — об'єднується (не обов'язково формально) за фаховою ознакою з іншими в одну корпорацію — у корпорації формується біоенергетичне інформаційне поле, виникає почуття корпоративної солідарності та обов'язку захищати життєдіяльність національного організму, причому потужної біоенергетичної сили.

Ці еліти (корпорації), керуючи окремими галузями державного управління, ухвалюють рішення, які спочатку мабуть не достатньо враховують інтереси і їхньої галузі управління, і загальнонаціональні інтереси, але з бігом часу в середовищі цієї еліти нагромаджується все більше прикладів добрих і недобрих рішень, різного їх тлумачення й осмислення з огляду на загальноукраїнські інтереси і, таким чином, виробляється колективний досвід позитивного розв'язування нових проблем задля добра всієї нації.

Досвід цей набувають рівнобіжно з виробленням київцентричного мислення і процесом зростання національної консолідації української нації. Процес набуття досвіду не може бути дуже швидкий, і власне завдання політичної еліти його прискорювати. Вона має відчувати цю історичну місію на собі і з гордістю трудитися на виправдання народної довіри.

*О ви, нащадки славних козаків,
Згадайте їх високий лет.
Відчуйте в собі поклик крові
Й гукніть навкруги ворогам:
Усім вам зась до неньки-України,
Вона сама собі навіки пан!
Скінчилось ваше панування—
У цій землі свої суддя й закон!*

Лютий 2004 року

Як важко підніматися з колін?!

I

Химерна доля.

Як важко підніматися з колін?!
Ще важче — рабство з пам'яті зітерти...
Цей страх, ця нищість, як собаки злі,
Готові й душу на шматки роздерти.
А треба — встати!
Важко встаємо...
Ця клята нерішучість — остогидла!
Чого ждемо? Щоб знову нас в ярмо?
Щоб знову нами гейкали, як бидлом?!
На ноги! Всі!
Прийшов наш Б Л А Г О В І С Т!
Такого шансу — більш не буде. Зроду!
Який красивий ти на повен зріст,
Мій зболений, принижений Н А Р О Д Е!

(Вірш невідомого мені автора).

1. Вступ

В кінці 2000 року Микола Мельниченко вустами соціаліста Олександра Мороза оприлюднив інформацію про причетність президента Кучми до вбивства Георгія Гонгадзе. З 22.12.1999 р. до 05.2001 року прем'єр-міністром України був В.Ющенко. Тоді ж ми — керівники національно-демократичних партій — утворили Комітет захисту демократії й під гаслами “Україна без Кучми!”, “Геть Кучму!” взялися проводити демонстрації. В холодну пору року демонстрації були не вельми масові, але з потеплінням демонстрантів швидко збільшувалося і в березні до пам'ятника Шевченку йшло біля тридцяти тисяч. Виступ Ющенка на підтримку протестантів цілком імовірно повернув би співвідношення сил на наш бік і тоді Кучма змушений був би піти у відставку. В період прем'єрства Ющенка, Кучма, відчуваючи у ньому конкурента, всіляко дискредитував його і явно шукав нагоди усунути з посади, отже було зрозуміло, що покірністю Ющенко не дуже відтягне день втрати прем'єрства.

Протестні настрої зростали. Я — голова УРП і Матвієнко — голова УНП “Собор” декілька разів зустрічалися з Ющенком і вмовляли його рішучо стати на бік народу. Після одного особливо аргументованого викладу нами доцільності боротися з Кучмою задля блага української нації і кращого майбутнього її, Ющенко відкрито вказав на причину, з якої боїться це зробити. І додавив: “Не робіть з мене того, ким я не є. Сприймайте мене таким, яким я є”.

Невдовзі підписав заяву, в якій назвав нас фашистами.

Кучмівський режим утримався і арештом демонстрантів 9 березня 2001 року нас переміг. За два місяці Ющенко злетів з посади прем'єр-міністра.

Підготовка до виборів 2002 року примусила нас забути його гріхи й він опинився в центрі антикримінальних сил. Разом 2002 року національно-демократичні сили здобули 228 мандатів. Це була наша перемога.

На першому засіданні Верховної Ради після складення народними депутатами присяги ми вимагали від Ющенка, як керівника найбільшої фракції негайно приступити до виборів керівництва Верховної Ради. Він всі численні вимоги зневажив і відклав вибори голови ВР назавтра. За ніч фракція “єдунів” перекупила кілька депутатів і ми через Ющенка у травні 2002 року втратили перемогу.

Наближалися президентські вибори 2004 року. Ющенко виявився у центрі всіх національно-демократичних сил у боротьбі супроти кучмократії. Можна було вважати, що це було благословення Господнє: коли б його не було, то за президентську булаву з національно-демократичного табору змагалось би півдесятка добрих патріотичних кандидатів і тоді переміг би промосковський кандидат Янукович. Ющенко був над цими політиками. Ніхто із них не висував свою кандидатуру, натомість всі об’єдналися навколо нього. Він став стержнем єднання національно-демократичних сил у боротьбі проти кучмократії за нову владу.

Народ активізувався. Загомонила вся Україна. На власному транспорті і з власної ініціативи з усіх областей і з кожного району люди посунули до Києва в надії прилучитися особистою участю в політичній боротьбі до встановлення справедливості. Везли і несли з дому все що мали — їжу, намети, гроші. Ночували на вулицях. Гасла “Досить брехні!”, “За Ющенка!”, “Бандитам — тюрми” — об’єднали всю Україну. Отруєння Ющенка ще більше згуртувало людей проти чинної влади. Масова мирна революція помаранчевого кольору перемогла. Кучма зі своїм бандитським апаратом не зміг утримати владу в руках і Ющенко був оголошений Президентом України.

Здавалося, наступила нова доба в розвитку України — демократична, чесна, прозора і справедлива. В уряді стали працювати найактивніші члени помаранчевої революції принципові і чесні керівники, такі як Томенко, Зінченко, Турчинов, Катеринчук, Луценко та інші. Прем’єр-міністром стала Юля Тимошенко. За таку владу стояв народ на своїх Майданах. Від такої влади чекав змін у державі.

Стара влада, боячись відповідальності, почала втікати за кордон. Бачимо одначе, що найближче президентів коло - це куми Порошенко, Третяков, Червоненко, Жванія, і офіційні радники також неукраїнці Пасхавер, Немцов... Президент не поспішає виконувати свої передвиборчі обіцянки. Більше того, звільняє з посади Прем’єр-міністра Юлію Тимошенко та інших принципових політиків.

Народ розчарований. За фальсифікацію виборів, за розкрадання народного майна у особливо крупних розмірах, за несправедливо засуджених і вбитих ніхто не несе відповідальності. Бандити не сидять у тюрмах. Корупція процвітає. В країні нічого не міняється. Президент втрачає віру народу.

До парламентських виборів 2006 року залишилося менше року.

Наша Україна взяла прізвисько президента Ющенка собі за гасло і надіялась взяти найбільше голосів виборців. З керівника держави, що стоїть над усіма партіями, його опустили й приблизили до однієї партії. 13 відсотків — це показник довіри команді на чолі з президентом після півторарічного керування Ющенком Україною. Учасники помаранчевої революції БЮТ, Наша Україна і СПУ на парламентські вибори пішли окремо від Нашої України і разом здобули

243 мандати. Це давало можливість сформувати владну парламентську коаліцію і демократичний коаліційний уряд і почати відбудовувати Україну, але небажання президента знову бачити на чолі уряду Юлію Тимошенко затягнуло формування парламентської коаліції на декілька місяців. Згодом необґрунтована претензія голови СПУ О. Мороза (що набрала тільки 5, 67% голосів виборців) на посаду голови Верховної Ради і перехід його в коаліцію з Партією Регіонів та комуністами, поставила остаточну крапку на помаранчевих народних досягненнях.

З волі Ющенка вдруге перемогу демократичних сил випустили з рук і перетворили переможців у меншість.

Ющенко міг цього не допустити.

Чого він це допустив?

Перше. Він не усвідомлював себе за принципового супротивника Януковича.

Для народу Ющенко і Янукович — це різні політики з різними політичними програмами, того перемога Ющенка мала б означати реальну заміну кланової олігархічної влади на українську патріотичну владу. Кучмівська влада за кадровим складом малоросійсько-єврейсько-російська, а за змістом діяльності - антиукраїнська й антинародна. Програма заміни цієї влади на українську за складом і патріотичну за змістом діяльності була тим ідеалом, який в час Помаранчової революції вивів народ на Київський майдан і десятки менших майданів по всій Україні. Основні засади її були сформульовані в передвиборчій програмі Ющенка під назвою “Десять кроків назустріч людям”. Виборці сприймали її за справжню програму дій Ющенка. Як бачимо, для Ющенка ця програма — лише передвиборчі слова.

Друге. У середовищі Нашої України було (і є) значна частина політиків-бізнесменів, що почувають більшу спорідненість з підприємцями з Партії Регіонів, аніж з націонал-демократами. Вони постійно тягнули Нашу Україну в союз з Партією Регіонів.

Що їх штовхало туди? Окрім класової солідарності, боязнь допустити на посаду прем'єр-міністра Юлію Тимошенко, яка погрожувала переглянути факти приватизації крупних підприємств (за прикладом конкурсного продажу Криворіжсталі), примусити платити податки, зменшити тіньову економіку і припинити інші способи незаконної наживи.

Ці Ющенкові “любі друзі” не хотіли втрачати неправедні прибутки, того страшенно боялися Тимошенко. Боявся й президент. І цей страх був викликаний не тільки турботою про “любих друзів”, а й про свої маєтки, що так дуже швидко зростають.

Третє. Швидке зростання маєтностей президента не залишає сумнівів щодо способів їх нарощування, а це означає, що він пропорційно втрачає особисту свободу, а отже за всієї пошани до козацького походження роду Ющенків, він діє не в інтересах прискореного відродження нації, а так, як погодиться його малоросійське оточення. Та коли б козацьке походження проросло бодай краплиною національної гордості, він не спрямував би дружину народжувати дитину в чужу країну.

Четверте. Із факту, що у цифрах виборчої статистики перемога Ющенка над Януковичем невелика, зробив висновок, що й між ними немає великої різниці. Хто підштовхнув розумного президента Ющенка застосовувати аналогію

співвідношень результатів виборів Ющенко-Янукович до співвідношень результатів американських президентських виборів? Перенесення американської практики на український ґрунт породило Ющенківсько-Януковичівський меморандум — цілковитий абсурд: у США зміна президентів і чергування біля державного керма республіканської й демократичної партій нічого істотно не міняє, бо суспільство давним-давно призвичаїлося до правил державного життя, судової системи й моральних критеріїв і впевнено діє усталеними правилами незалежно від партійності президента, а в нас ще не завершилося (через політичну боротьбу) визначення основних життєво найважливіших засад політичного, економічного, суспільного, мовного й культурно-духовного розвитку нації. І за цих українських умов президент видобуває з небуття Януковича, прирівнює його до себе і говорить як з рівним!

Для України це означає вельми багато, а саме: бандити не сидітимуть у тюрмі і програма “Десять кроків назустріч людям” пішла коту під хвіст. Цим Ющенко розчавив надію народу на перетворення України на правову державу.

А коли ж буде судова реформа? А коли прокурор і міліція служитимуть закону, а не президенту та його олігархам? А коли будуть покарані убивці Щербаня, Чорновола й Гонгадзе? А коли припиниться безслідне зникнення людей?

Далебі, не за Ющенкового президентства! Він, як бачимо, і не спроможний, і не бажає встановити законність в державі.

П'ять. Ющенко не державний діяч. Він проповідник. Державний діяч знає, що державна машина існує для того, щоб мирити на основі закону суперечливі інтереси різних суспільних верств. Позаяк суспільство складається не з ангелів, то держава своїх громадян за добрі діла має хвалити й нагороджувати, а за злі — загоняти у тюрму. У цьому справедливість. А Ющенко хоче примирити злодія з обікраденою людиною, гвалтівника — із жертвою, що цілковито суперечить природі речей, як суперечить прагнення до співіснування вовка із зайцем, а зайця з капустою.

Коли Ющенко став президентом, багато злодіїв повтікало за кордон. Коли ж він відступився від передвиборчої програмної засади посадити злодіїв у тюрму, тоді в останніх страх минув і втікачі почали повертатися в Україну — це не є шлях до справедливості.

Пане Президенте, як почувають себе слідчі, які порушили проти крупних злодіїв чи явних бандитів кримінальні справи, допитували їх, зібрали достатньо доказів їхньої злочинної діяльності і потім, після Вашого Меморандуму з Януковичем та наради з донецькими олігархами, мусили припинити слідство і чекати на зустріч з ними в темній міській вулиці?

Тепер народ поінформований. Він слідкує за діяльністю президента і розчарується. Людям, які жертвовно за нього агітували, тепер соромно. І мені соромно, бо ж виходить, що й я кілька місяців, агітуючи за Ющенка, брехав виборцям, що Ющенко любить Україну і буде дбати про неї, що замість кучмівської руйнації почнеться відродження України за його(нашою) передвиборчою програмою під назвою “Десять кроків назустріч людям”, а він ганебно відступився від цієї програми, зрадивши і нас, агітаторів, і всіх виборців. Того падіння рейтингу Ющенка закономірне. Це справедлива оцінка народом обраного ним Президента. Він пожинає плоди своєї антиукраїнської політики.

2. Нерішучість

Рабу, що все життя виконував чужі
Накази, страшенно важко зважитися
на самостійне рішення.

Повернувся до одного епізоду з історії Помаранчевої революції.

Революційні настрої в Україні зростали і в Київ прибувало все більше й більше людей. Їх півмільйона. Їх уже мільйон, і з різних районів України ще їдуть і їдуть.

На майдані Незалежності велика трибуна. На трибуні Ющенко в оточенні організаторів передвиборчої кампанії та відомих політиків. Промови й заклики поборювати кучмократію звідти розлітаються по всій Україні і надихають людей вірою в перемогу. Київська міська влада перейшла на наш бік. Міністр оборони заявив, що армія не піде зброєю проти народу. Міністр внутрішніх справ кудись утік. Канцелярію президента Кучми та будинок кабінету міністрів блокували. Київська міліція з нами. Служба безпеки підкидає до телевізії інформацію про шахрайство в Центральній виборчій комісії.

Під керівництвом Ющенко створений комітет для керівництва подіями. (До комітету не ввели ні мене, ні Володимира Пилипчука, ні Дмитра Павличка) і з огляду на явне шахрайство Центральної виборчої комісії (ЦВК) і применшення перемоги Ющенко я виступав у Верховній Раді з трибуни і запропонував оголосити Ющенко президентом і привести до присяги, завести у президентську канцелярію для здійснення ним президентських повноважень. При цьому я пояснив депутатам, чому ця акція законна, справедлива і вельми своєчасна. Депутати погодилися і назавтра найстаріший депутат Ігор Юхновський поклав на трибуну біблію, зробив коротеньку промову і запросив Ющенко скласти присягу. Ющенко вийшов до трибуни і на Біблії склав присягу. Верховна Рада вітала його оплесками. Таким чином вищий законодавчий орган України благословив Ющенко на посаду президента України.

Замість представити Верховній Раді на затвердження новий(чи оновлений) склад уряду (що Верховна Рада зробила б тут же) і діяти як президент Ющенко в невеликому кабінеті зібрав засідання свого громадського Комітету. Члени Комітету довго засідали і ми чекали його рішень. Рішень не було і я тоді без дозволу сам зайшов до кабінету. Поряд з Ющенком сиділи Костенко, Тарасюк, Філенко, Томенко і ще чоловік 12. Говорив Бродський. Він закінчив говорити і я звернувся до всіх і до Ющенко із закликом окупувати блоковані народом — прихильниками Ющенко президентську канцелярію і будинок кабінету міністрів.

— Це незаконна дія — заперечили мені.

Я пояснив, що Верховна Рада відкинула фальсифіковані ЦВК результати і вважає Ющенко за переможця у виборах, прийняла його присягу і тим надала йому статус президента.

Далі. Демократія буває представницька і безпосередня. Коли у Києві є понад мільйон громадян з усіх адміністративних районів, то таке представництво є народом України, тобто народ як суверен влади в цьому разі діє безпосередньо. Цей рівень демократії вищий від представницької демократії. Він — народ — творець права. Його воля зрозуміла — він проти Кучми, він за Ющенко. Ми —

народні депутати, і ви — Комітет — маєте у сьогоднішніх умовах діяти не на основі закону, а на основі права, створеного волею українського народу, що тепер зібрався у столиці.

Мені зауважили, що я дуже вільно поводжуся із законом, на що я відповів: коли б народ у період масового загальнонародного руху не підіймався над рамками закону, то розвиток суспільства був би загалом неможливий.

Члени Комітету дивилися на Ющенка. Вони мріяли посісти якусь посаду з його волі і не хотіли висловити щось таке, що могло не сподобатись Ющенку.

А чи був ризик у моїй пропозиції? Ризик звичайно був. Який? Міг пролунати постріл. Проте тепер, як і тоді, ми знали, що у середовищі помаранчевих мітингарів є достатньо ворогів Кучми й прихильників Ющенка з силових структур та галицьких добровольців, готових негайно погасити ініціатора(ів) першого пострілу. (Це кажу не на основі довільних припущень, а на основі знання конкретних людей, що зголосилися мені до послуху). Отже ризику програти не було. Був ризик втратити кількох життів.

Опір старого ладу проти наступу нового прогресивного ладу часом приводить до людських жертв. На ці жертви треба йти. Вони одноразові й менші від тих людських жертв, яких зазнає народ від таємного постійного знищення бандитськими кланами своїх суперників, чесних правоохоронців та журналістів. Боягуз, ухиляючись від ризику, не усуває загрози смерті. Він переносить ризик на іншу площину: у першому випадку суспільство може втратити кілька життів для подолання бандитського режиму і встановлення режиму законності й правопорядку, у другому випадку суспільство залишається бандитським і воно втрачає людські життя в таємних порахунках та в опорі бандитів правоохоронцям. За такого ладу боягуз виживає ціною власного знеособлення та ховання у кротячу нору. Проте боягузи не зупиняють руху історії, вони можуть його на якийсь час загальмувати. Бандитський режим не може стати тривалим, бо суперечить політичним традиціям українців і неминуча буде усунутий як не одним ударом, так еволюційним способом. То була добра нагода перейти до нової стадії в дусі ідеалів борців за волю України на основі збереження прав і свобод людини. Ба, Ющенко — не той, хто міг очолити такий рух України!

Причини зрадливості

Втрата українцями державності в 13 сторіччі припинила Київоцентричне мислення. Київ залишився релігійним центром і люди з різних українських теренів ходили до Києва на прощу, але політична влада опинилася в татаро-монголів, потім у литовців. Держава Вітовта децентралізувалася і на теренах України стала литовсько-українською, чи, навпаки, українською на чолі з литовськими князями, потім польсько-литовською, і після Козаччини й Гетьманщини перейшла у Московинську.

а) З минулого

Боротьба нації за виживання породила Козаччину — збройну форму захисту від загарбників. З початку XVI сторіччя починаються козацькі повстання. Вони спрямовані проти татарів і турків, а з другої половини XVI, особливо з початку XVII сторіччя — проти поляків.

У Південній степовій частині України домінувала Татарщина, а в Північній та Західній з містами й культурно-науковими центрами панували поляки. Від 80-х років XVIII сторіччя (від поділів Польщі) Москва оволодіває й Правобережною Україною.

Яка була орієнтація керівників повстань? Зрозуміло, проти: або проти татарів, або проти турків, або проти ляхів, або проти москалів. А як формувалося поняття мети? Загалом — це захист України від загарбників. Конкретна мета була різна: відбити в татарів ясир українських жінок і підлітків, що вони захопили їх повертаючись у Крим з походу на Україну, провчити турків нападом на Стамбул чи Трапезунд, виступ у союзі з поляками проти турків тощо.

Ба, всі ці сторіччя Україна не мала свого політичного центру і козацтво, повстаючи, було само собі центром. Воно було організаційним втіленням войовничого духу народу, а політичного центру не було, бо Київ був у чужих руках.

Політичний центр — це держава, яка формує владу. Влада формує органи виконавчої адміністрації й організовує на своїй території всі сфери життя народу, у тому числі ухвалює закони, створює армію і накладає на людей податки для утримування влади й армії.

Такого державного центру Україна не мала і керівники повстань не мали вищої політичної опори і того воювали проти загарбників без думки про те, що з їхніх військових перемог має скористатися своя українська держава. Гетьман чи кошовий отаман не мав кому піднести свою перемогу.

Звідси поступово виробляється та риса українського характеру, яку в XX сторіччі зауважили навіть чужинці: українці добрі в наступні (історик Соловійов), уміють воювати і йти до перемоги, а коли перемога вже ось-ось близько, зупиняються і уступають перемогу іншому, або більше того — перемагають, але не закріплюють організаційними заходами свою перемогу (Л. Троцький).

Коли немає власного політичного центру і коли нікому піднести свою перемогу, тоді є спокуса прихилитися до тої сили, яка має свій політичний центр, свою тривку й надійну державу.

Не всі козаки посвятили були себе навечно Запорозькій Січі. Либонь, більшість було таких, які їхали з села на Запоріжжя, покозакував з десятків років, трохи обважнів та й повертався до рідного села. І з козацької старшини багато було таких, які не поривали зв'язків з своїми рідними і мали якісь особисті інтереси. Були з такої категорії й талановиті полководці, що вміли бити ворогів і досягати перемог, але тільки кілька з них переросли рівень військових командирів і піднялися до політичного рівня державних діячів (Сагайдачний, Хмельницький, Дорошенко, Мазепа). Проте навколо перших осіб часом бували добрі вояки, але не патріоти. У боротьбі за владу вони не зупинялися перед злочином і здавали ворогові своїх командирів.

Знову ж не тільки кар'єризм, як у випадку з Полтавським полковником

Пушкарем спричиняв розбрат, а значно частіше — відсутність сталого й надійного свого українського політичного центру. Повстаючи, вони відчували, що порушили окупаційний закон і, можливо за це доведеться відповідати головою. Коли повстання починається і панує дух наступального завзяття, тоді всі йдуть вперед, а коли перший порив видохнувся і доводиться оглянутися назад, тоді виникає вагання, яке часом і вело до зради.

б) Із сучасного

Проголошення України незалежною державою поклато край умовам, що впродовж попередніх 4-х сторіч часто мали у собі обставини для психологічного розуміння випадків зради. Тепер Україна має свою законодавчу, виконавчу й судову влади. Вона суверенна і уповноважена формулювати національну волю в законах і здійснювати владу на всій державній території, того зникли підстави переходити на бік зовнішнього ворога.

Леле, залишилися інші, внутрішні причини зради, які залежать не від політичного статусу держави, а від особистої моралі та ставлення до зрадливих дій безпосереднього оточення і цілого суспільства.

Олександр Мороз страшенно хотів бути президентом. Президентом не виходило стати і тоді (2006 року) він зосередив усі сили, щоб стати головою Верховної Ради України, хоча за фракцію СПУ проголосувало у виборах 2006 році близько 6 відсотків населення України.

Після виборів за коаліційною угодою між помаранчевими силами (БЮТ, НУ і СПУ) Наша Україна мала право висунути свою кандидатуру на голову Верховної Ради. НУ зупинилася на кандидатурі Порошенка. СПУ висуває ультиматум — замінити Порошенка. НУ не бачила підстав поступатися. Час тягнеться і Партія Регіонів обіцяє Морозу посаду голови ВР і купує його. Мороз переходом до партії капіталістів зраджує свою соціалістичну партію, свою напівчервону ідеологію і своїх виборців. В основі зради — жадоба влади та відсутність страху моральної відповідальності. Коли б він знав, що у разі зради йому ніхто із соціалістів не подасть руки до привітання, тисячі членів його партії пришлють листи з пльовками в обличчя і хтось оголосить йому довічний бойкот, він би втримався від зради.

Наше суспільство було виховане комуністичною диктатурою в дусі відносності моральних критеріїв. Комуністи повчали: будь-які дії є моральними, якщо вони служать утвердженню комуністичних ідеалів. Зрада Мороза вигідна фракції СПУ і вона (за винятком Й.Вінського та Галини Гармаш) пішла за Морозом і разом продася.

Мороз і його фракція, що налічувала 33 депутати — досвідчені політики і вони чудово розуміли, що перехід до Партії Регіонів — це зрада ідеалів Помаранчевої революції, це ціла переміна співвідношення політичних сил: перетворення парламентської Помаранчевої коаліції, що мала 243 депутати, у меншість і в опозицію. Партія Регіонів з її 186 мандатами, об'єднавшись з фракцією КПУ та соціалістами у парламентську більшість, зосередила владу в Україні у своїх руках.

Зрада Мороза з соціалістами міняє перспективу розвитку України: вона по-

вертає кучмівців до влади і відсуває втілення в життя програми Помаранчевої революції у невідоме майбутнє, тобто це величезна зрада народу, хоч і скоєна переходом не до зовнішнього ворога, а до внутрішньої антиукраїнської сили.

Комуністична фракція Симоненка зухвало зрадила своїх партійців та червоних прокомуністичних виборців. П'ятнадцять років комуністи на всіх роздоріжжях роздували через всі ерихонські труби ненависть до капіталістів, а тут раптом — гульк — і самі стрибнули у капіталістичний човен! Як Симоненко виправдає цю політичну проституцію перед своїми прихильниками — старими пенсіонерами, в яких із душ забрав останнє — надію, яка 15 років гріє їхні душі, а саме надію на повернення назад до “кращого” минулого.

Далебі, фракція КПУ не відважилась би на цю зраду, коли б не знала, що основна духовно-моральна властивість членів КПУ не у комуністичних переконаннях, а в рабській покірності рішенням своїх партійних керманів.

Причини зрадливості: 1. *Відсутність історичного підходу в оцінці власної ролі.*

Наші козацькі кошові отамани й гетьмани були освічені люди. Хтось із них бував чи воював за кордоном (Кривоніс, Хмельницький), хтось там учився (Немирич), хтось побував у татарському чи турецькому полоні. Дехто з них писав патріотичні державницькі листівки (Суховієнко). Вони були амбітні і часто талановиті люди. Повстання виникало з козацької ініціативи. Терен його поширення був здебільшого локальний і за винятком Хмельниччини не досягав загальнонаціональних масштабів. За відсутності національного політичного центру та дискретності козацьких повстань, амбіції керівників підіймалися до бажання прославитися в піснях і кобзарських думках. Як у пісні “Я сьогодні щось дуже сумую”:

...Тоді слава про мене гриміла
і боявся зловісний москаль...”

Народ, кобзарі — ось носії історичної пам'яті про роль козака, полковника, гетьмана. Це живі явища і вони швидкоплинні. Не було стабільного політичного центру — держави з гетьманським (королівським) двором та його звичайним інтелектуальним складником: істориками, філософами, вченими, які записали б на неживих носіях інформації (папері, камені) історію їхніх подвигів для тривалого, “вічного” зберігання. Коли б таке було, воно б виробляло в козацької еліти історичну свідомість і вона б тоді глибше відчувала відповідальність за свої діла перед батьківщиною та наступними поколіннями.

Історичне мислення дає розуміння історії як безперервного тяглого процесу, в якому дія цього конкретного смертного полковника стає об'єктивною, тобто невмирущою ланкою безперервного ланцюга поколінь життя нації. Розуміння своєї історичності в межах історії життя нації стримувало б від зради, бо ж кожному хочеться, щоб його згадували добрим словом, а не проклинали.

Чи має Мороз історичне мислення? Ні, не має. По-перше, тому, що він - плід комуністичного виховання, яке обожнювало процес (об'єктивний розвиток історії) і зневажало людину, обезличуючи людей словами “маса”, “маси” (народна маса, народні маси). Комуністичне зневажливе ставлення до людей як до безликої маси породжує у Мороза зневажливе ставлення до людської пам'яті про

його власну діяльність і він сприймає її в теперішньому часі, не дбаючи про те, що скажуть про нього нащадки.

Друге. Чого Мороз сповідує соціалістичну (а по суті комуністичну) ідеологію? Це його справжні переконання чи у людей соціалістичних переконань він бачить свій електорат і до нього пристосовується?

Якщо він так думає, то він комуністичний догматик, неспроможний коректувати свою ідеологію відповідно до змін об'єктивної дійсності. Якщо його ідеологічні уявлення міняються, але він продовжує публічно дотримуватися старих прокомуністичних уявлень задля того, щоб подобатися цій категорії виборців, тоді він не чесний сам із собою і підпасовує свої ідеологічні висловлювання кар'єристичним планам.

Третє. Коли б Мороз мав історичне мислення і сприймав самостійність України як майбутнє нації на віки-вічні і дбав би про свою добру славу в майбутніх поколіннях українців, то це утримало б його від зради. Він же діє як малорос і московський лакуза.

Будучи головою Верховної Ради з 1994 до 1998 року він за цей час 14 разів ставив на голосування законопроект про втягування ВР до складу Міжпарламентської асамблеї країн СНД. Разом з В.Медведчуком підготував проект таких змін до Конституції, що були розраховані на пересаджування Кучми з президентського крісла в крісло прем'єр-міністра з величезними повноваженнями. Фактично був за надання російській мові статусу офіційної і не підтримав відзначення 100-річного ювілею славнозвісного письменника Уласа Самчука на державному рівні.

Таким чином доля нації не стала для Мороза власною долею, він не зрісся з нею в одне ціле, не дорожить своїм місцем у ній і того пішов на пряму зраду, продавшись прокучмівській Партії Регіонів, проти якої боровся у Помаранчевій революції.

Причина зрадливості: 2. Недостатня політична самоідентифікація.

Говорячи вище про Козаччину та випадки зрадливості в середовищі керманців, я звертав увагу на таку причину як відсутність політичного загальноукраїнського центру, тут, у цій частині розвідки, візьму дещо інший, більш суб'єктивний аспект проблеми, а саме: проблему національної та ідеологічної самоідентифікації.

Отже, **перше**: національна самоідентифікація.

Чим відрізняється поняття етносу від поняття нації?

Коли говоримо про етнос, то маємо на увазі передусім особливості групи людей, що належать до цього етносу: расові й антропологічні ознаки, мову, народну культуру, світосприйняття й уявлення про космогонію, своє походження, вірування, традиції, забобони та всі інші чинники традиційного матеріального й духовного життя.

В понятті етносу наголос робимо на природничо-побутових особливостях і позаяк вони починали складуватися тисячі років тому, то поняття етносу підкреслює історичну давність його формування.

Поняття нації має більш світоглядний, політичний характер, воно передба-

чає включення людини в склад нації незалежно від етнічного походження. Яничари були українського етнічного походження, згодом набували турецьких національних рис і ставали турецькою гвардією. Одним з полковників Хмельницького був Джалалій-татарин за походженням.

Етнічність людини отримує з народженням, її своєю волею змінити не можна, належність до нації можна змінити. Абсолютна більшість членів нації належить до того ж етносу і все-таки перехід від однієї нації до іншої не таке вже й рідке явище. Ми нарікаємо на тих українців ХУІІІ сторіччя, які перейшли в московство й цивілізували той дикий народ, та не забуваймо, що й московитів і поляків немало влилося в українство і широко служило українській справі. Українець Ярема Вишневецький ідентифікував себе поляком, а польський шляхтич Мржозовський ідентифікував себе українцем і як Морозенко увіковічнив себе в нашій пісні:

“Ой Морозе-Морозенко, ти славний козаچه,
За тобою, Морозенко, вся Україна плаче”...

Друге. Політична ідентифікація.

Зрада О.Мороза 3 серпня 2006 року зумовлена не тільки його владолобством, але й його світоглядною невизначеністю. Він і українські вірші писав і малював картини з українськими мотивами і, в той же час за 15 років незалежності, не ідентифікував себе політично: він з Україною чи він з Московщиною (за Союз)? Живучи в Україні і будучи етнічним українцем, не вирішив, що для нього основне, — Україна чи комунізм, того постійно підспівує відкритим російським шовіністам і українським перевертням з КПУ — цій п'ятій колоні московського імперіалізму в Україні. Він з Медведчуком у Верховній Раді ІV скликання підготував прокучмівський законопроект про зміну конституції з метою продовжити кучмівську владу. Фракція СПУ провалила Постанову ВР про відзначення на державному рівні 100-річчя письменника Уласа Самчука, бо той був за самостійну Україну і в романі “Марія” викрив голодомор як антиукраїнську політику Москви. Ідеали морозівських соціалістів в імперському комуністичному минулому. Вони оберігають його символи на українській землі: пам'ятники тим, хто організував голодомори 1921-1923, 1932-1933, 1946-1947 років, репресував мільйони людей і плюндрував Україну.

1994 року, будучи головою СПУ, Мороз назвав себе комуністом. Таким він є й 2006 року: серцю етнічного українця Мороза ближче Московщина, ніж Україна, інтернаціональний соціалізм ближчий від української національної ідеї.

Такий тип свідомості властивий для партійно-радянського активу колоніальної доби. Він перехідний, однак доки когорта цих діячів посідає значні посади в державних органах, вони серйозно гальмують розвиток самостійної України.

Тоталітарна імперія виховувала громадян у дусі поклоніння перед державною владою. Влада мала безмежні права щодо громадян, а громадяни мали абсолютний обов'язок підпорядковуватися державній владі. Влада була найбільшою суспільною цінністю. Всі інші форми суспільно-корисної діяльності були опущені нижче і знецінені. Посідання владного місця було найзаповітнішою мрією, жаданням людей з кар'єристичним мисленням. І коли вони прилучалася до влади, то влада ставала для них дорожчою від всього на світі: від батька, матері, дружини. І задля її збереження можна було віддати на страту будь-кого з родичів, як

Л.Каганович віддав свого брата. За межами влади ці люди не хотіли нічого іншого робити і по суті їм було байдуже, ким і де керувати, аби керувати.

Причини зрадливості: 3. Занижені оцінки своєї ролі.

Шляхетність і простолюдність.

Пантелеймон Куліш свій роман про обрання Івана Брюховецького гетьманом назвав "Чорна рада". "Чорна", бо у виборах брали участь не тільки козаки(лицарство), а й прості люди. Ольга Кобилянська назвала свій роман "Апостол черні", де "чернь" — простий народ. У Польщі різницю між станами позначали словами "шляхетний" і "посполитий", у Московщині — "барін", "барський" і "холоп", "холопській". Справа не втому, щоб зневажати простих людей (простолюддя) — демократія учить поважати людей будь-якого стану, справа в тому, щоб бачити реальну суть справи і не кидати в одну купу зовсім різні речі.

Українська аристократія (князь, княжий двір, військо) як організована сила перестала існувати з часів татаро-монгольської навали. Відтоді були періоди її відродження у спорідненості з литовськими князями та в добу держави Богдана Хмельницького. Після Хмельницького за Гетьманщини поступова втрата політичної влади трансформується в романтичну мрію про незалежність України. Когось із представників цієї блакитної романтичної мрії (в дусі автора "Історії Русів") можна вважати за аристократів духу (шляхетних лицарів), але це вже підпілля, а не влада.

Тож у давніх незалежних державах існувала владоможна верства, владу якої визнавала загальна суспільна думка і носії якої були певні своїх владоможних повноважень і не страждали від комплексів неповноцінності.

Невпевненість у остаточності державної незалежності України у багатьох українських політиків занижує історичне значення своєї політичної діяльності. У їхньому уявленні події, що мають важливе історичне значення, відбуваються десь там в іншому місці, ну, наприклад, у Москві, а тут, у нас у Києві, що може відбуватися значне? Ніщо. І далі з глибини минулого мозок малороса добуває звичні думки з комплексу національної неповноцінності: це десь у Москві, Варшаві, Берліні... можуть ухвалювати щось історично вагоме, а у нас... ні. Того, щоб я не робив, воно не має змісту ні великої мудрості чи подвигу, ні великої аморальності чи злочину. Просто воно дорівнює помахам метелика, нулю.

І мені спливли перед очима слова тридцятирічної давнини, які я не спроможний забути. У мордовському селі Сосновці в концтаборі особливо суворого режиму(тюрмі) українці планували проведення акції протесту. Завжди такі акції в'язні всіх національностей проводили разом, а на цей раз з огляду на події в Києві нам необхідно було провести свою окрему акцію. Ми не заперечували проти участі інших, але все-таки це мала бути акція українських політв'язнів. Підготовку ми ховали від наглядців, а від інших в'язнів не ховалися і вони бачили наші клопоти й чули наші розмови про важливість акції. І ось один єврей так відгукнувся про нашу акцію до неукраїнців: " Щоб вони не робили, воно немає значення — не за змістом, а за авторством. Коли ми щось робимо, воно має значення, а вони (тобто українці) не можуть робити щось таке, що мало б значення".

Відчуваєте, куди відбувся перенос наголосу? У категорію істот подібних до мишей!

Так ось непересічний політик на рівні Олександра Мороза з комплексом національної меншо — вартості свої дії вважає за мишаче вовтузнення (яке Москва спроможна прихлопнути одним помахом ликового постола), а того продався Партії регіонів чи не продався, немає історичного значення, а собі — маленькій людині — вигідно!

Налигач

Комуністи для того, щоб розірвати взаємини між людьми по горизонталі і заснувати взаємини по вертикалі, всюди насаджували сексотів. Це сіяло недовіру між людьми і вони не могли організуватися до повстання. З іншого боку недовіра один до одного штовхала громадян навіть і в різних побутових справах звертатися не до громади, а до державної бюрократії, що й посилювало її владу і зміцнювало централізацію.

КДБ виробив правило, за яким жоден колектив, ланка, бригада, окрема група не могла залишитися без сексота. Він мав бути всюди, бо КДБ повинен був мати інформацію про настрої і діла кожної окремої групи громадян. Скільки було сексотів серед генералів і полковників, академіків і вчених, письменників і журналістів, інженерів, учителів, лікарів, простих слюсарів і колгоспників, скільки було сексотів на 100 громадян України нехай розповість пан Євген Марчук. Я знаю цей бік радянської дійсності з іншого, тюремного антиімперського боку.

Де поділися сексоти після проголошення України незалежною державою? Ніде не поділися. Вельми старі відійшли від державної служби, їм влада їхніх молодших за віком агентів-службовців української влади призначила добрі пенсії і вони завзято лають українських “буржуазних” націоналістів і продовжують боротися проти самостійності України. Їхні агентурні справи в Москві і звітти у потрібний час і для потрібної справи смикають за налигач і вони тут у себе на українській батьківщині чинять так, як потрібно Московщині.

Чого слухаються Москви? Та бо не вистачає характеру, бо слабі духом. Не відважуються відкрито признатися, попросити у народу вибачення і тим скинути зі своєї шиї налигач і здобути свободу на решту життя.

А тепер погляньмо на кількох прикладах, у що обходиться Україні діяльність цієї московської агентури. Про кастрацію нею Руху я писав вище у параграфі “Деградація націонал-демократії”, про три економічні удари Москви по Україні писав у параграфі “Руйнація економіки: закономірність чи випадковість”. Коли влітку 1990 року Єльцин загвинтив кран із солярою і бензином і зупинив наші жнива, стало всім зрозуміло, що Україна мусить диверсифікувати джерела постачання нафтопродуктів. Тоді уряд спрямував делегацію в Іран для перетрактацій про прокладення з Ірану в Україну нафтопроводу.

Ідея добра. На жаль, провалили!

Я, будучи послом України в Канаді, за сприяння українських фахівців — громадян Канади запропонував три проекти зменшення залежності України від російських поставок нафти:

а) Проект горизонтального свердління нафтових свердловин у Карпатах, яке дорожче від прямовисного в 3-5 разів, а збільшує видобуток нафти у 5-10 разів. Українці-нафтовики з м. Калгери родом із Галичини пропонували найвигідніші умови співпраці.

Я спрямував у Київ в МЗС та Комітет з нової техніки два комплекти документів з наполегливим клопотанням до співпраці з канадцями. Пропозиція проігнорована повністю!

б) Проект виробництва із деревних покидьків та зеленої рослинності метанолу, що на 20% зменшує потребу в бензині. Конструкція заводу проста, а таємницю хімічної реакції канадці готові були передати Україні на дуже вигідних умовах.

Два комплекти документів зі своєю наполегливою рекомендацією я спрямував до Києва у тіж державні органи. З Києва нуль реакції!

в) З послом Південно-Африканської республіки я домовився про допомогу ПАР збудувати в Україні завод по виробництву бензину з вугілля. Кандидат технічних наук із Харкова Здоровий А.К. повідомив, що таку технологію уже розробили харківські вчені, але завод не будують, бо немає рішення уряду.

Чого уряд не прийняв ці пропозиції? Що, грошей не було? Неправда. Справа не в грошах. Канадці погоджувалися отримати оплату з нафти, добутої з горизонтальних свердловин! Те ж саме й щодо метанолу — вони погоджувались на оплату після вводу в експлуатацію заводу.

Канадці готові були побудувати за 18 місяців за 10 млн. доларів, (що ще залишилися в українського уряду з 50-мільйонного канадського кредиту) на базі нового порохового заводу у Луганській області фармакологічний завод з виробництва 15 найпотрібніших ліків найвищого світового рівня. Кредит Україна мала б сплатити Канаді грошми від продажу цих ліків на зовнішньому ринку.

Чи могли бути кращі умови?!

Уряд відхилив моє наполегливе посольське клопотання і за 10млн. доларів купив готові ліки, і, як сміялися у коридорах влади, у тому числі, мазь від загару!!! Замість фармакологічного заводу — мазь від загару!

Годі наводити приклади. Кожен може продовжити список, згадавши факти з діяльності влади, які з огляду на інтереси України є цілковитим абсурдом, що не влазить у жодні рамки здорового глузду, але цілком логічні й розумні з огляду на інтереси Московщини.

То яким чином в українських органах влади та в інших повноважних адміністративних та економічних вузлах можливі рішення, шкідливі Україні й вигідні Московщині?

Відповідь одна: ці владні центри й вузли просякнуті сексотами та прямими московськими агентами і вони добиваються таких рішень. Ясна річ, не всі антиукраїнські рішення мають таку мотивацію. Значна кількість умотивована людською захланністю й егоїзмом. Різницю в мотивах не завжди легко побачити, про-

те вона кардинально важлива: коли Москва добилася вигідного собі рішення завдяки своїм агентам — це одне, коли вона добилася його завдяки підкупу українських посадовців — це інше, проте для України — однаково зло. Згадайте туманну історію створення й діяльності Росукренерго, історію нахабної вимоги Москви переглянути газовий контракт у бік різкого підвищення плати за газ. Чого досі Росукренерго залишається таємницею? Чого у другому випадку українські посадовці виявили злочинну поступливість? Чого голова Конгресу українських націоналістів Івченко підписує капітулянтський контракт, через телевізійний екран бреше глядачам і перед бідним народом хизується мільйонними Мерседесами — і не сидить за ґратами?

Я запропонував Верховній Раді IV скликання проект закону про люстрацію державних службовців з метою усунути від служби таємних співробітників КДБ і відрізати налигач, яким Москва проводить в Україні вигідну їй (і шкідливу Україні) політику.

Іду в дугоподібному проході зали Верховної Ради. Мене за рукав зупиняє один поважний депутат і з посмішкою каже: “Пане Левку, якщо ухвалити твій закон, то з оцих (обвів рукою весь зал) 450 депутатів мало хто залишиться!” !!!

І законопроект дружно провалили.

Московська агентура є у всіх важливих точках українського життя. Верховна Рада — орган формування національної волі й центр всіх суперечностей суспільства, того за її складом найлегше прогнозувати майбутнє.

Воно таке. Верховна Рада не ухвалить закон про люстрацію і не припинить таємні впливи Москви на українські справи, бо сексоти не усунуть самі себе від влади. Звільнення України від цієї категорії ворогів відбуватиметься через поступовий відхід на пенсію та відмирання. Це довго. Ба, нічого не вдієш.

Нам, патріотам і націоналістам, просто треба добре бачити й розуміти цей чинник, і робити все можливе для зменшення його впливу. З бігом часу він слабкішатиме, а національний організм дужчатиме!

* * *

Українське політичне море занадто бурхливе. Хотілось би спокійнішого. Та не в нашій волі його зараз угомонити, але в нашій волі намагатися краще зрозуміти, які сили діють в Україні та в який бік вони тягнуть. У цій праці я розмірковую про них. Зробив би своїм читачам погану послугу, коли б не вказав на ще одну силу — сіонізм, то ж і вирішив надрукувати про це свою статтю у цьому виданні.

Чи існує в Україні Антисемітизм

Слово «семіт» — етнічний термін, що означає групу народів. Так само, як і слово «слов'янин» означає іншу групу народів. Причому в обох випадках ці терміни означають не так кровну, як мовну спорідненість. До групи семітських народів належать араби, сирійці, євреї, ефіопи, мальтійці. Слово «антисеміт» таким чином означає людину, яка, так би мовити, в опозиції до цієї групи народів. Одразу зауважу, що не зустрічав жодного українця, який був би проти всіх семітських народів, отже, вживання в Україні терміна «антисеміт» з наукового погляду цілком безпідставне. Ми, українці, виробляли своє ставлення до інших націй і національних

груп, з якими мали взаємини, на основі їхнього ставлення до нас, а не на основі етнічних ознак

З часу проголошення державної незалежності Україна зацікавлена встановити широкі дипломатичні, економічні, культурні та інші зв'язки з багатьма державами світу. Семітські народи — це широкий ареал близькосхідних і північноафриканських країн. Господь наділив українців родючими землями. Семітам же посплав великі поклади нафти.

У сенсі міжнародного поділу праці українці і семітські народи мають величезні природні передумови для економічної співпраці обох сторін: ми виробляємо сільськогосподарську продукцію, володіємо технічними знаннями і маємо технічні можливості розвитку в семітських країнах мережі нафтогонів, будівництва залізниць, мостів, гребель, електростанцій взамін за нафту, бавовну та інші їхні традиційні товари. Сфери такої співпраці величезні і можуть обраховуватися в мільярдах доларів. Україна зацікавлена в розширенні такої співпраці і аж ніяк не зацікавлена в поширенні між семітськими народами наклепу, буцімто українці — антисеміти. Той, хто це робить, зокрема деякі територіально українські сіоністи, прагнуть загальмувати розширення економічних та інших взаємин України з арабами та іншими семітськими народами, тобто діють супроти українських національних інтересів. Хочу наголосити, що я за розширення взаємин з Ізраїлем, але категорично проти відмови України розширювати взаємини з іншими семітськими народами.

Два поняття: євреї, сіоністи

Євреї, як і будь-яка інша нація, складається з людей, які заробляють собі на хліб-сіль фізичною працею, і людей, які заробляють на прожиття розумовою працею. Співвідношення між першою і другою категоріями у них таке саме, як і в інших націй (що ж до торгівлі, до якої мають пристрась євреї і в яку залучено досить великий їх відсоток, то вона сама собою на її низовому рівні не переводить людей в інтелектуальну категорію). Тому проблема формування ідеології — це проблема інтелектуальної частини нації, і сіонізм — це, власне, її плід. Переважна частина євреїв ідентифікують себе на основі побутових звичок, правил, моральних норм, а не на основі ідеології — явища теоретичного.

В Ізраїлі діє парламентська демократія з її міжпартійною боротьбою. Там для виборців і має значення відмінність між партійними програмами та методами політичної боротьби, до яких вдається та чи та партія. В Україні євреї як її громадяни входять до різних політичних партій. Водночас над поділом громадян за партійною ознакою є поділ сходинкою вище, що ділить всі партії країни на групи партій — націоналістичні, націонал-демократичні, соціалістичні, християнські, бізнесові. Очевидно, з такого рівня класифікації можна розглядати й сіонізм — ідеологію групи єврейських партій, яка сповідує винятковість єврейської нації і ставить її над іншими націями.

ООН визнала сіонізм за расистську ідеологію і поставила його в один шерек з німецьким (гітлерівським) нацизмом та італійським фашизмом, що були засуджені й заборонені Нюрнберзьким трибуналом.

Якщо сіоністи, дотримуючись ідеї зверхності над іншими націями, проживаючи в Україні, проявляють зверхність стосовно українців, то нам звісно, не може це подобатися. В Україні живуть росіяни, білоруси, грузини, татари і багато інших національних груп. Претензія сіоністів на виокремлення з низки інших національних груп несправедлива.

Україна ухвалила закони, що встановлюють рівне (справедливе) ставлення українців до національних груп, які живуть на нашій землі. Виокремлення однієї з них — це несправедливість, і такий факт може бути лишень як тимчасове явище перехідного суспільства.

Прагнення до справедливості передбачає побудову міжетнічних взаємин не на успадкованих від минулого забобонах (і хто сказав, що українці їх більше мають стосовно євреїв. аніж євреї стосовно українців?), а на фактах, на статистичній інформації. (За останнім переписом єврейська національна меншина в таблиці з 17 назв національних меншин посідає дев'яте місце.)

Відкритість українського суспільства — умова, що уможлиблює встановлення справедливості в міжетнічних взаєминах.

Факт відсутності у паспорті громадянина України граfi «національність» суперечить принципу відкритості суспільства, бо приховує найважливіший чинник, що становить суть міжетнічних взаємин. Як можна вивчати міжетнічні взаємини, не знаючи основного кількісного показника?! Як можна вивчати й характеризувати взаємини між росіянами, євреями, татарами, не знаючи, скільки їх живе в Україні?

І якщо ми хочемо відкритого справедливого суспільства, то чого громадянин України має приховувати свою національність?

Трохи історії

Історія євреїв показує, що в усіх країнах, де їм дозволили поселитися, вони в основному займалися ремеслом, торгівлею та нагромадженням капіталів, а нагромадивши їх, проникали (і проникають) у державні структури, впливаючи на державні справи. Вони вміють підтримувати дружбу з владою.

Українці у XVII столітті підняли національно-визвольну війну проти польської окупації. Інтереси української нації і польської окупаційної влади були протилежні. Перед війною (Хмельниччиною) євреї дружили з польською владою і часто допомагали польській владі знущатися з українців. Коли почалася війна проти окупантів, то козаки били всіх, хто уособлював чужу владу, і не вина українців, що євреї були серед чужої влади. Вочевидь, козакам було б приємніше, якби євреї допомагали їм, а не полякам-окупантам.

Початок XX століття. Перша світова війна. Повалення царату. Боротьба української нації за відновлення державності. Проголошення незалежності Української Народної Республіки. Боротьба за державність. Український уряд проводить найтолерантнішу політику щодо національних меншин, зокрема й євреїв. Їх допускають до участі в уряді. І в цей час керівництво червоної Росії, що майже суцільно єврейське за національністю, мобілізує величезні імперські сили на боротьбу проти молодого української держави.

Чому б Троцькому і всім 17 євреям з більшовицького уряду в 20 осіб не зайня-

ти дружню позицію щодо української боротьби за незалежність? Чому б їм не зайняти бодай нейтральну позицію у боротьбі російських шовіністів за імперію і українських патріотів за незалежність? Ні, вони стали побіч росіян супроти українців і активно діють проти нас. Наведу такий уривок (мовою окупантів).

«Инструкции агитаторам — коммунистам на Украине» від народного комісара Троцького:

«...Помните также, что так или иначе, а нам необходимо возвратить Украину России. Без Украины нет России. Без украинского угля, железа, руды, хлеба, соли, Черного моря Россия существовать не может: она задохнется, а с ней и Советская власть, и мы с вами». («Праці Українського наукового інституту». Том 13, Варшава, 1932; стор.149-151).

Єврей Троцький дбає про Росію і організовує боротьбу проти України. Чому він так завзято захищає Московщину? Однак коли він (і не тільки ж він!) став у російські шовіністичні лави борців проти українського національно-визвольного руху, то якого ж він і всі його проімперські співвітчизники чекають ставлення українців до себе?

У часовому проміжку між відновленням московської окупації України 1920 року і Другою світовою війною українство нарощує свої патріотичні сили для подальшої боротьби за свободу і проводить міжнародну дипломатичну і роз'яснювальну працю. Прапором цієї політичної діяльності є Симон Петлюра. Й вбиває єврей. Навіщо він «допомагає московській безбожній комуністичній імперії? Ось як оцінює цей злочин колишній народний віце-комісар у єврейських справах більшовицького уряду єврей І.Г. Добковський:

«Я не враг Шварцбарда и готов был бы бороться за его освобождение, если бы он не убил Петлюру и если бы легкомысленные евреи не стремились бы сделать из этого убийства свое национальное дело и покрыть Шварцбарда ореолом национального героя». («Убийство Петлюры и провокация на еврейской улице». Голос єврея, стор. 4, архів І. Коляски.)

І далі: «Какое же моральное право имеет Шварцбард нам, евреям, лгать и своею ложью стремиться сыскать наше сочувствие. Но еще больше я спрашиваю — какое моральное право имеет Шварцбард говорить перед христианским миром о своем чистом чувстве как єврея, когда он сам руководил и командовал большевистским отрядом на Украине, который по его же словам, как он мне рассказывал и как он писал в своих воспоминаниях в одной из аргентинских еврейских газет в 1923 году, убивал и грабил христиан, богатых и бедных, воюя на Украине.

Разве у христиан, украинца или русского нет матерей, отцов, детей? Разве у христиан нет слез и горя по утерянному?» (Добковський, там само, с. 7.)

По-перше, Петлюра жодного погрому євреїв в Україні не організував. По-друге, як мали ставитися діти убитих і пограбованих до більшовицького загону Шварцбарда. якщо їх зробили сиротами й нещасними?!

Навіщо було єврею вбивати українців задля повернення України під владу Москви?

1991 рік. Україна проголосила незалежність, 1992 року розпочала трансформацію економіки. Суспільство поділено на дві частини: частина його намагається подолати колоніальну спадщину і вивести Україну на шлях демократії і націо-

нального відродження. Друга частина під впливом п'ятої колони московського імперіалізму намагається зруйнувати економічний і науковий потенціал. принизити ідеал національної свободи, продовжити русифікацію населення і знову повернути Україну під владу Москви.

Яку сторону в цьому протистоянні займають сіоністи? А все ту саму, традиційну — переважно побіч влади проти українства. Тож на яке ставлення народу до себе вони розраховують?

Проблема правди

Правда — найвищий критерій справедливості. Шляхетна людина захищає не свого друга, а правду. Як сказав Сократ: «Платон мій друг. та істина дорожча». Ця думка виводить до висновку, що друг має бути правдивий і відстоювати справедливість: якщо він її не відстоює. то він не друг.

Україна вирвалася із сатанинської комуністичної системи, в якій усі поняття добра і зла європейської цивілізації було зневажено, перевернуто й споганено. Щоб відродити повагу до добрих вчинків, щоб добро називалося добром, а зло — злом, треба правду повернути на той п'єдестал, на якому вона завжди була в справедливих суспільствах.

Україна понад триста років була під московською окупаційною цензурою, яка душила всяке інтелектуальне життя. Не було змоги вивчати власну історію та історію тих національних груп, які жили поміж нами. історію і наміри сусідів. Як бездержавна нація ми були об'єктом ідеологічних і всіляких духовних впливів і нав'ювань, причому всі ці зусилля були спрямовані на послаблення опору українців і зміцнення чужинської влади в Україні.

Тепер українці вперше за кілька століть здобули свободу і, зрозуміло, хочуть зайнятися вивченням об'єктивних властивостей і самих себе, і тих національних груп, які живуть поміж нами.

Якщо нація хоче жити в умовах свободи, вона мусить думати про національну консолідацію для захисту свого природного середовища і своєї державності. В основу рішень, спрямованих на досягнення цих стратегічних цілей, мають бути покладені об'єктивні характеристики нас самих, євреїв та інших національних груп. Рішення, ухвалені на основі міфів, які нам окупанти нав'язали за багатовікову історію, приведуть нас до національної немічності. Тому ми повинні докопуватися до правди.

І жодних тут заборон. Якщо ми, українці, готові почути про себе найгіршу правду, то почути таку саму сувору правду про росіян, євреїв та інші національні групи готові й поготів

Згадаймо у цьому сенсі атаки на газету «Сільські вісті», яку В. Маленкович охрестив антисемітською. Чому? На якій підставі?

Вище я сказав, що семіти — це не тільки євреї. Маленкович не навів жодного факту антиарабського, антисирійського, антиєфіопського висловлювання газети, а називає газету антисемітською. Здається, євреями він хоче закрити весь семітський. світ?! Не навів і жодного антиєврейського висловлювання, хоча коли б таке й було, то логічно було б висловлювання газети називати анти-єврейським, а не антисемітським. А якби газета висловлювалася проти сіонізму, то таке вис-

ловлювання було б не антиєврейським, як не було б антинацистське висловлювання антинімецьким, бо носіями сіоністської ідеології є не весь єврейський народ, а тільки його частина, як носіями нацизму була частина, а не весь німецький народ.

Метода Маленковича і Ко примітивна: тільки-но запідозрив когось у недостатній лояльності до когось із євреїв, як тут же мусить зробити звинувачення: «антисеміт»! Воно стає сигналом «кусай, души, знищуй!» За цим сигналом сіоністи розгортають атаку всіма засобами масової інформації, аж до повного морального (а то й фізичного) знищення. І жодних публічних дискусій, аби виявити об'єктивну істину про суть висловлювання.

З людини робили жертву і розправлялися негайно.

Так було 70 років, коли Україну мордували Ленін, Сталін, Ягода, Каганович, Леплевський та їхні однодумці. Тоталітарна система не передбачала дискусії і виявлення істини. Маленкович і Ко і дотепер діють методами 30-х років. Вони ніяк не можуть усвідомити, що налічка «антисеміт» була сигналом лише в умовах тоталітарного режиму, що тепер обґрунтованість звинувачення потрібно доводити в публічній дискусії або відкритому суді.

Нікколо Макіавеллі (1469-1527) казав: жоден народ ще не згинув від меча, але багато їх зникло від асиміляції. І далі радив государеві: якщо він хоче зберегти свій народ, нехай потурбується прокопати щонайглибший рів між своїм і сусідніми народами. Євреї це знали і до Макіавеллі. Досить почитати Достоевського *Status in Statu* (держава в державі) (у його щоденниках), польський роман Елізи Ожешко «Мейер Юзефович», щоб оцінити звичаї, що їх духовні отці євреїв виробили і заклали ще в Талмуд.

Суть цих правил у тому, що вони відокремлюють євреїв від народу, серед якого живуть. Усе — віра, одяг, зовнішність, мораль, звички — в них має бути не таке, як у місцевого населення. І рабини упродовж кільканадцяти століть пильнують, щоб у їхніх парафіян усе було не так, як у навколишнього народу. Це відокремлення — макіавеллівський рів — і є способом збереження від асиміляції. Циган від асиміляції впродовж трьох тисяч років вберіг бродячий спосіб життя і заборона під загрозою смертної кари змішаних шлюбів. Євреїв зберігав від асиміляції макіавеллівський рів у вигляді іншої віри, інших моральних засад і відокремлення в усьому можливому від місцевих народів. Ненависть місцевого народу до євреїв як спосіб запобігання асиміляції з місцевим населенням — це постійна продумана і послідовна політика єврейських керманічів. Без цієї ненависті євреї давно асимілювалися б. Щоб цього не сталося, вони самі незрідка інспірували негативне ставлення інших народів до євреїв, вдаючись до різних методів, зокрема організації місцевого населення на антиєврейські акції.

А тепер запитання українцеві: як ти себе відчуваєш у середовищі, яке тебе ненавидить? Я — препогано.

А вони нормально. Ось свідчення.

Сидів я у Рузівській пересильній в'язниці, що в Мордовії. До камери посадили лєнінградського єврея Х. — з вищою освітою, середнього віку. Він потрапив у концтабір на хвилі боротьби євреїв за право виїзду на свою історичну батьківщину. Між українцями і євреями було більше взаєморозуміння, ніж між українцями і російськими дисидентами, бо з російськими дисидентами ми були за

одне в боротьбі проти комуністичної диктатури, за демократизацію СРСР, але і українців, і євреїв об'єднувала ще одна обставина: українці прагнули вивести Україну зі складу Союзу РСР і широко підтримували єврейське прагнення до виїзду з СРСР, а євреї, на відміну від російських дисидентів, широко визнавали наше право на самостійність України. Це зближувало нас і здружувало.

З політичних в'язнів у Рузаївці в ті дні було нас тільки двоє і нам ніхто не заважав говорити відверто. Після дружніх дискусій Х. каже: «У нашому єврейському характері є те, чого немає у вас, українців, немає загалом у людей інших європейських народів: ми вороже ставлення оточення до нас сприймаємо спокійно. Воно не створює дискомфорту в наших душах. тоді як інші народи не можуть з цим змиритися і намагаються або втекти з такого середовища, або змінити це ставлення на краще навіть ціною власних поступок».

Я погодився: справді, фундаментальна психологічна відмінність. Звісно, ця риса не абсолютна. Не всякого єврея і не завжди вона заповнює повністю. Якби це сталося, відпала б потреба в організаційних формах відмежування від людей інших національностей. По суті, цей стан необхідно підтримувати різними способами — наприклад, створенням гето. Українці в основному розуміють слово «гето» як ізольоване місце, куди євреїв заганяють силою. Насправді гето — це витвір отців єврейської нації, які так яскраво показала Еліза Ожешко в зазначеному вище романі.

— У кожній країні, — кажу своєму співбесіднику Х — ви створюєте свої ізольовані від місцевого населення організації, де виховуєте дітей у своїй окремій моралі й звичаях, у душі внутрішньої консолідації через відокремлення від звичаїв інонаціонального оточення.

Мій співрозмовник погодився і додав: «Євреї — практичний і працьовитий народ, а те, що наша працьовитість виявляється більше у сфері розподілу, а не матеріального виробництва, то це й дає нам більші бариші, а відповідно і більші можливості впливу на владу тих країн, які населяємо.

В інших країнах нас не люблять, але нам і не потрібна їхня любов. Будьте й ви, українці, більш напористі й пробивні». «Нам не наполегливості бракує, а почуття кровної спорідненості й солідарності, ще й сором'язливість заважає», — пояснив йому я. «Отож то й воно», — погодився він.

Проблема консолідації нації

Віктор Шишкін, колишній народний депутат України, колишній генеральний прокурор України і член Центрального проводу УРП «Собор», влучно сказав: «Кожен росіянин в Україні має бути українським націоналістом; кожен українець у Росії має бути російським націоналістом».

Демократичне суспільство надає право кожному громадянину покинути країну і переїхати в ту, яка йому більше до вподоби. Це стосується українців у Росії, росіян, євреїв і всіх інших в Україні. Ніхто не зможе змусити жити в Україні того, хто хоче з неї виїхати. А це означає, що той, хто добровільно живе в Україні, зобов'язаний бути законослухняним і дбати про благо України, бути, як каже Шишкін, українським націоналістом, бо життя й добробут кожної сім'ї залежать від стану цілого українського суспільства.

Кожна цивілізована нація виробила в собі ієрархію цінностей, за якою турбота про благо сім'ї не може здійснюватися за рахунок чи на зло суспільству. Працюючи на свою сім'ю, людина частину своєї праці віддає державі для здійснення заходів, спрямованих на оборону національного життєвого простору та врегулювання внутрішніх суперечностей. Нація не має терпіти на своїй території присутності національних груп, які мають іншу, аніж титульна нація, мету, інші ідеали і служать іншим державам. Не можна бути громадянином України і служити Росії чи Ізраїлю. Тобто росіянин чи єврей, який хоче служити Росії чи Ізраїлю, має відмовитися від українського громадянства і виїхати з України.

Українська нація була роз'єднана, і окремі її частини перебували під владою Московщини, Польщі, Австро-Угорщини, Румунії. Кожен окупант тією чи іншою мірою працював на релігійне, ідейне та культурне роз'єднання української нації.

Тепер, коли Україна стала незалежною державою, було б вершиною національного недбалства не використати всі можливості для подолання ідейної колоніальної спадщини, для приведення різних частин нації до більш-менш єдиного спільного знаменника. Ідеться про уніфікацію мислення громадян України з основних державотворчих понять та морально-етичних критеріїв, про вироблення поняття єдиного національного дому для всіх громадян України з найвищим поцінуванням Української держави як інструменту захисту своєї території, своїх громадян і створення найсприятливіших умов для розвитку людських здібностей і талантів. Треба взяти курс на киевоцентричне мислення, за якого народ сприйматиме столицю як центр своїх надій і сподівань. І щоб, коли виникне очевидна загроза існуванню держави, всі громадяни забули б про свої суперечки і стали під жовто-блакитний прапор єдиною лавою.

А чи сприяють консолідації нації теперішні єврейські власники ЗМІ?

Вони кульгивують зраду і розпусту, підступ і лукавство, жорстокість і садизм. Телевізійний екран перетворили на школу вбивства і наркоманії, осміяли традиційну народну мораль і звели нанівець повагу дітей до старших, співчуття до слабких і калік, безкорисливість і бажання допомогти ближньому. Шляхетну сміливість і прямоту, принциповість і чесність, почуття обов'язку перед батьківщиною і лицарство пожурили у придорожній рів. Замість прищеплення любові до праці єврейські господарі ЗМІ виховують у нашої молоді любов до красивого бездуховного життя зведеного до культивування тваринних інстинктів, за брудні гроші ціною продажі совісті й тіла. Ми з жахом бачимо, як проти української нації ведуть інформаційну війну, обдуману і послідовно, упродовж тринадцяти років, як послідовно послаблюють духовні зв'язки по вертикалі між поколіннями. Невже гадають, що люди цього не бачать, не розуміють? Невже гадають, що у людей терпіння безмежне?! А даремно!

Зміст

Роздуми націоналіста, який інтереси України ставить вище інтересів власних	3
Читач запитує	5
Про шлях нами пройдений	7
Патерналістична система	10
А що в селі?	12
Зміна поглядів і уявлень	13
Відповідь на три звинувачення	16
Руйнація економіки: закономірність чи випадковість?	20
Деградація націонал-демократії	27
Деградація моралі	30
Відсутність державницької ідеологічної політики	31
Вибори-2002: початок виходу з рабства	32
Незнищенність	34
Влада й українці	36
Пасивність українців	36
Влада й народ	41
Не забувай, якого варіанту розвитку Україна уникнула!	48
Досвідченість	52
Як важко підніматися з колін	56
Химерна доля	56
Причини зрадливості	61
Відсутність історичного підходу в оцінці власної ролі	64
Недостатня політична самоідентифікація	65
Занижені оцінки своєї ролі	67
Налигач	68
Чи існує в Україні антисемітизм?	70
Два поняття: євреї, стоністи	71
Трохи історії	72
Проблема правди	74
Проблема консолідації нації	76

In his book the author speculates about indestructibility of Ukrainian national idea, confirms the faith in invincibility of the Ukrainian nation, sincerely expresses ideas of a nationalist for whom Ukraine's interests are above his own ones.

For wide audience.

Наукове видання
Лук'яненко Левко Григорович
НЕЗНИЩЕННІСТЬ

Scientific edition
Luk'yanenko, Levko Gr.
INDESTRUCTIBILITY

Редактор *В. Д. Бондар*
Коректор *О. І. Маєвська*
Комп'ютерне верстання *Т. Г. Замура*
Оформлення обкладинки *О. О. Стеценко*

Підп. до друку 14.06.04. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 5,11. Обл.-вид. арк. 4,66.
Тираж 10000 пр.